PROGRAM REWITALIZACJI

DLA MIASTA BĘDZINA

PROJEKT

Spis treści

1 Wstęp....3
2 Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy....5
3 Metodologia wyznaczania obszarów rewitalizacji....14
4 Diagnoza sfery społecznej....19
4.1 Demografia....19
4.2 Bezrobocie....26
4.3 Uzależnienia i przemoc domowa....32
4.4 Ubóstwo....39
4.5 Edukacja....45
4.6 Uczestnictwo w kulturze....52
4.7 Analiza sfery społecznej w ujęciu wskaźnikowym....58
4.8 Problemy społeczne w badaniach ankietowych....65
4.9 Propozycje obszaru rewitalizacji w badaniu ankietowym....67
5 Obszar zdegradowany w Będzinie....69
5.1 Analiza problemów społecznych w wytypowanych kwartałach....76
5.2 Analiza problemów gospodarczych w wytypowanych kwartałach....78
5.3 Analiza problemów środowiskowych w wytypowanych kwartałach....79
5.4 Analiza problemów przestrzenno-funkcjonalnych w wytypowanych kwartałach....80
5.5 Analiza problemów technicznych w wytypowanych kwartałach....80
5.6 Obszar zdegradowany....81
6 Obszar rewitalizacji w gminie Będzin....83
7 Analiza SWOT obszaru rewitalizacji....97
8 Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji – planowany efekt rewitalizacji....102
9 Cele rewitalizacji i kierunki działań....104
10 Projekty i zadania rewitalizacyjne....108
10.1 Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych....134
10.2 Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych. 134
10.3 Rozwiązania zapobiegające szkodom w środowisku....145
11 Mechanizmy zapewnienia komplementarności miedzy poszczególnymi projektami....136
12 Indykatywne ramy finansowe....142
13 Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji....143
14 System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji....146
15 System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu....149

1 Wstęp

Zgodnie z definicją jaką Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju zawarło w Narodowym Planie Rewitalizacji 2022 przez **rewitalizację** należy rozumieć **proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych** poprzez realizację przedsięwzięć całościowych (integrujących interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowanych terytorialnie i prowadzonych we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany. Obszar zdegradowany to obszar, na którym zidentyfikowano sytuację kryzysową. Z kolei za stan kryzysowy uznaje się sytuację, w której mierniki poziomu rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego (infrastrukturalnego lub środowiskowego) są na poziomie niższym niż w średnio dla całego miasta czy obszaru lub obserwuje się ich silną tendencję spadkową. Za stan kryzysowy należy też uznać sytuację koncentracji na danym terenie występowania problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzennych czy technicznych.

Takie podejście do zagadnień rewitalizacji implikuje wyznaczenie w obrębie miasta obszarów wymagających najpilniejszej interwencji, opracowanie planu działań w postaci dokumentu programowego, a następnie konsekwentne jego wdrażanie w celu zainicjowania przemian mających na celu sanację obszarów kryzysowych. Ponadto w procesie rewitalizacji zakłada się optymalne wykorzystanie endogenicznych uwarunkowań i wzmacnianie lokalnych potencjałów.
Mając na uwadze fakt, że przemiany rewitalizacyjne, zwłaszcza w sferze społecznej, stanowią procesy długotrwałe i niezwykle złożone, podkreślić należy konieczność powiązania działań podejmowanych w ramach przedmiotowego Programu Rewitalizacji z pozostałymi inicjatywami płynącymi z wcześniejszych dokumentów poświęconych rewitalizacji miasta takich jak: „Programu Rewitalizacji Miasta Będzina” z 2005 roku „Uzupełnienie i rozszerzenie Programu Rewitalizacji Miasta Będzina” z 2007 roku, „Aktualizacja Programu Rewitalizacji Miasta Będzina” z 2010 roku. Konieczne jest też odniesienie ujętych w dokumencie założeń do działań władz miasta i lokalnej społeczności, prowadzonych poza obszarem rewitalizacji, a mającymi na celu podniesienie atrakcyjności miasta i poprawę warunków życia wszystkich mieszkańców Będzina.
Program Rewitalizacji przede wszystkim stanowi narzędzie do planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych projektów z zakresu rewitalizacji. Dlatego musi cechować go:

- kompleksowość
  - wyrażająca się w działaniach całościowych i wielowymiarowych, uwzględniających aspekty: społeczne, kulturowe, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne,
  - zakładająca włączenie środków z EFRR, EFS, FS, innych publicznych oraz prywatnych.

- koncentracja
  - przestrzenna na obszarach najbardziej zdegradowanych, tj. obszarach miasta, gdzie skala problemów i zjawisk kryzysowych jest największa,
  - problemowa na zagadnieniach kluczowych z punktu widzenia zidentyfikowanych problemów stojących na drodze zrównoważonego rozwoju.
- komplementarność
  - obrazująca wzajemne oddziaływanie między projektami rewitalizacyjnymi oraz powiązania zadań rewitalizacyjnych z innymi strategicznymi działaniami prowadzonymi na terenie miasta i regionu,
  - odnosząca się do miejsca realizacji zadań, tematyki problemów jakie podejmują, procedur i instytucji odpowiedzialnych za ich realizację, źródeł finansowania oraz ciągłości z zadaniami wcześniej realizowanymi na tym terenie i planowanymi do realizacji w późniejszych okresach.
- spójność
  - na poziomie zgodności z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi miasta,
  - zakładająca efektywny system zarządzania projektami rewitalizacyjnymi uwzględniający współdziałanie instytucji, a także poszczególnych sektorów samorządowego, gospodarczego i społecznego .
- partycypacyjny charakter
  - płynący z przyjętej metodologii tworzenia dokumentu,
  - nierozerwalnie wpisany w proces podejmowania decyzji na etapie przyjmowania i wdrażania programu ,
  - widoczny w realnym uczestnictwie przy realizacji zadań rewitalizacyjnych możliwie szerokiej grupy interesariuszy.

Program Rewitalizacji dla Miasta Będzina przygotowano z uwzględnieniem wytycznych i wskazówek płynących z następujących dokumentów:

- Zasady wsparcia rewitalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020,
- Wytyczne Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020,
- Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 - założenia opracowane przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju.

Przede wszystkim jednak oparto go o rzeczywiste potrzeby i jego mieszkańców Będzina i z poszanowaniem dla realnych możliwości miasta i wymogów zrównoważonego rozwoju.

Program Rewitalizacji dla Miasta Będzina ujmuje działania w sposób kompleksowy odnosząc się zarówno do sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, jak i technicznej.

2 Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy

Program Rewitalizacji zawsze powinien stanowić ważne narzędzie wprowadzania zmian na obszarze miasta, w szczególności w odniesieniu do jego najbardziej zdegradowanych dzielnic. Ponieważ jednak swym zasięgiem obejmuje jedynie część miasta, stanowiącą element większej całości, Program Rewitalizacji powinien być spójny i komplementarny z ogólną strategią rozwoju ośrodka. Warto więc wskazać na powiązania przedmiotowego dokumentu z innymi materiałami określającymi kierunki rozwoju Będzina takimi jak strategie, programy czy plany.

Przedmiotowy dokument został przygotowany z uwzględnieniem zasad polityki regionalnej Unii Europejskiej i nawiązuje do jej głównego celu, jakim jest dążenie do wzmacniania spójności społeczno-ekonomicznej poszczególnych regionów. W konsekwencji służy to korygowaniu dysproporcji ekonomicznych, społecznych oraz przestrzennych w poszczególnych regionach Wspólnoty. Dlatego zapisy Programu Rewitalizacji dla Miasta Będzina są także zgodne z innymi dokumentami strategicznymi przygotowanymi na poziomie regionalnym i krajowym.

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA BĘDZINA NA LATA 2012-2020	Zapisy Strategii wskazują na konieczność podjęcia zintensyfikowanych działań w zakresie rewitalizacji. Obszary wymagające rewitalizacji, to obszary, na których istnieją tereny i obiekty zdegradowane, zdewastowane, w tym głównie poprzemysłowe dotknięte problemami związanymi z degradacją środowiska przyrodniczego oraz niesileniem negatywnych zjawisk społecznych. Zgodnie z zapisem misji rozwoju Miasta Będzina wyodrębnione zostały trzy domeny (obszary) strategicznego rozwoju Miasta. Są to: Domena 1: Dobre warunki do życia mieszkańców Będzina w bezpiecznym i zadbanym mieście. Cel strategiczny I: Podniesienie poziomu życia w Będzinie -wyższy standard życia w Mieście i rozwój funkcji miejskich. Cel strategiczny II: Rozwijająca się i edukująca społeczność miejska. Cel strategiczny III: Integracja społeczna mieszkańców i wyrównywanie szans. Domena 2: Będzin przyjazną przestrzenią do realizacji przedsięwzięć gospodarczych. Cel strategiczny I. Stworzenie warunków sprzyjających lokowaniu nowych inwestycji gospodarczych w Będzinie. Cel strategiczny II. Wdrożenie skutecznej, kompleksowej polityki pozyskiwania i obsługi inwestora w Mieście Będzinie. Domena 3: Będzin centrum kulturalno - historycznym Zagłębia.

	Cel strategiczny I. Historia i jej przedstawianie. Cel strategiczny II. Kultura i jej przedstawianie. Cel strategiczny III. Zintegrowanie działań na rzecz tworzenia centrum kulturalno –historycznego Zagłębia Cel strategiczny IV. Rewitalizacja Śródmieścia. Śródmieście -centralna część Będzina, dzielnica historyczna, pełna zabytków i ducha historii; równocześnie dzielnica bardzo mocno zdegradowana, zaniedbanie tylko w aspekcie degradacji zabudowy, ale też (a może przede wszystkim) tkanki społecznej i gospodarczej. To palący problem miejski, zauważalny zarówno przez odwiedzających, jak i mieszkańców Miasta. To obszar wymagający wieloaspektowej interwencji na polu przemian w sferze przestrzennej, społecznej i gospodarczej. Cel operacyjny 4.1. Rewitalizacja przestrzenna dzielnicy Śródmieście. Propozycje zadań: 4.1.1. Rewitalizacja przestrzeni publicznej – placów i ciągów komunikacyjnych w Śródmieściu (Pl. 3 Maja i Pl. Lustigera). 4.1.2. Program określający wytyczne dla zachowania ładu i harmonii przestrzeni miejskiej Śródmieście. Cel operacyjny 4.2. Rewitalizacja społeczna dzielnicy Śródmieście. Propozycje zadań: 4.2.1. Program interwencji celowej dla bezrobotnych mieszkańców dzielnicy Śródmieście (realizacja we współpracy z PUP). 4.2.2. Opracowanie miejscowego prawa lokalowego pozwalającego / nakazującego odpracowywanie na rzecz miasta zaległości czynszowych. Cel operacyjny 4.3. Rewitalizacja gospodarcza dzielnicy Śródmieście. Propozycje zadań: 4.3.1. Wytyczenie i przygotowanie pod inwestycje terenów w obszarze dzielnicy Śródmieście. 4.3.2. Opracowanie i wdrożenie systemu ulg dla podmiotów gospodarczych działających w obrębie dzielnicy Śródmieście.
MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	**PODOBSZAR „ŚRÓDMIEŚCIE”** Celem regulacji zawartych w ustaleniach planu jest: 1) Ochrona interesu publicznego w zakresie: a) zachowania wartości środowiska kulturowego, przyrodniczego i krajobrazu, stanowiących o tożsamości lokalnej i warunkujących wysoką atrakcyjność Śródmieścia, b) poprawy ładu przestrzennego poprzez zwiększenie wymagań jakości przestrzeni publicznych oraz standardów kształtowania zabudowy, c) dostępności do usług publicznych, terenów rekreacyjnych i zieleni miejskiej, d) rozbudowy układu komunikacyjnego, e) uzupełnienia i wzbogacenia obsługi infrastrukturą techniczną.

	2) Zapewnienie warunków przestrzennych dla podwyższenia komfortu życia mieszkańców oraz wykształcenia koncentracji usług i biznesu o wysokim standardzie zabudowy i zagospodarowania terenu. 3) Minimalizacja konfliktów między użytkownikami przestrzeni. Celem ochrony i zachowania wartości kulturowych obszaru koncentracji elementów dziedzictwa kulturowego o szczególnym znaczeniu oraz zabezpieczenia interesów ochrony archeologicznej ustalono: 1) Strefy ochrony dziedzictwa kulturowego. 2) Pełną ochronę konserwatorską dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków, które podlegają prawnej ochronie dóbr kultury na podstawie przepisów odrębnych. 3) Ochronę indywidualną w ramach zapisu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Będzina dla obiektów zabytkowych i zespołów chronionych. **PODOBSZAR „WARPIE”** Przedmiotem planu jest w szczególności określenie: 1)zasad i ustaleń zmiany planu w zakresie kształtowania ładu przestrzennego, ochrony środowiska oraz krajobrazu, 2)wymagań w zakresie dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury, 3)przekształceń struktury funkcjonalnej i przestrzennej miasta, które wyrażone w rozwiązaniach zmiany planu umożliwiają poprawę warunków zamieszkania i obsługi ludności dzielnicy Warpie, 4) możliwości rozwoju dzielnicy przez wyznaczenie terenów do zabudowy i działalności usługowej z uwzględnieniem lokalnych i ponadlokalnych celów publicznych, 5)wyznaczenie terenów umożliwiających rozwój przestrzenny w zakresie działalności przemysłowo – usługowej oraz tworzenia strefy komercyjno – produkcyjnej z uwzględnieniem lokalnych i ponadlokalnych celów publicznych, z przeznaczeniem terenów dla funkcji przemysłowo – gospodarczych. W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego na obszarze zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Będzina dla terenu położonego w dzielnicy Warpie wyznaczono obiekty o wartościach kulturowych i zabytkowych zakwalifikowane w ramach ustaleń do ochrony prawnej na podstawie przepisów prawa miejscowego. **PODOBSZAR „KSAWERA”** Ogólne ustalenia dotyczące przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenu: 1) Zakaz lokalizacji funkcji innych niż wyraźnie określonych w uchwale.

	2) Zakaz wznoszenia i użytkowania obiektów powodujących uciążliwości dla środowiska – zakaz dotyczy również stosowania do budowy placów, dojazdów materiałów szkodliwych dla zdrowia ludzi i środowiska. 3) Wymóg zapewnienia osobom niepełnosprawnym dostępności do następujących terenów i obiektów: a. komunikacji publicznej: ulice, place, parkingi, ścieżki ruchu pieszego, b. tereny skwerów, zieleńców oraz terenów z obiektami i urządzeniami o funkcjach obsługi ludności. 4) nakaz wykonania badania podłoża gruntowego z uwagi na fakt występowania obszarów płytkiego kopalnictwa, w tym również wyrobisk górniczych. **PODOBSZAR „GRODZIEC"** Wyznacza się strefę B – ochrony konserwatorskiej na mocy prawa miejscowego, wpisanej do gminnej ewidencji zabytków jako zespół dawnej cementowni, w jej obrębie ustala się: a) uczytelnienie na poziomie posadzki urbanistycznej rozplanowania zabudowy lub zachowanie jej jako trwałej ruiny lub możliwość prowadzenia w jej obrębie innych robót budowlanych; b) w wypadku uczytelnienia rozplanowania zabudowy na poziomie posadzki urbanistycznej, ustala się: - uczytelnienie elementów zabudowy zespołu cementowni zrealizowanych do okresu międzywojennego włącznie; - dopuszcza się uczytelnienie elementów w formie zieleni; c) w wypadku pozostawienia jako trwałej ruiny, ustala się: - możliwość zachowania wyłącznie charakterystycznych elementów architektonicznych poszczególnych obiektów budowlanych; - prowadzenie prac zabezpieczających, z możliwością adaptacji zachowanych obiektów budowlanych pod funkcje zgodne z ustaleniami szczegółowymi planu; d) w wypadku prowadzenia innych robót budowlanych, ustala się: - zachowanie historycznego układu urbanistycznego zrealizowanego do okresu międzywojennego włącznie; - lokalizowanie nowej zabudowy w nawiązaniu do formy i detalu architektonicznego zrealizowanego do okresu międzywojennego włącznie, z możliwością stosowania współczesnych rozwiązań architektonicznych; - w wypadku prowadzenia rozbiórkowych robót budowlanych obiektów budowlanych nakaz ich uczytelnienia zgodnie z lit. c. **PODOBSZAR „ŁAGISZA"** Ustalenia planu realizują wymogi wynikające z ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uwzględniając m. in:

	•wymagania ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury walory architektoniczne i krajobrazowe - na terenie objętym opracowaniem nie występują obiekty podlegające ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody, znajdują się natomiast dwa projektowane użytki ekologiczne: "Bory" i "Łagisza". •wymagania ochrony środowiska, •wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej (na obszarze planu znajduje się zabytek archeologiczny – stanowisko archeologiczne (nr 96-49/1), w jego obrębie należy uwzględnić wymogi wynikające z przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, wyznacza się obiekty zabytkowe chronione prawem miejscowym, wpisane do gminnej ewidencji zabytków, wyznacza się strefę B9 – ochrony konserwatorskiej – Kościół pw. Niepokalanego Poczęcia wraz założeniem parkowym), •wymagania ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, a także potrzeby osób niepełnosprawnych, •potrzeby interesu publicznego – poprzez wyznaczenie terenów przeznaczonych pod usługi oświaty, usług kultu religijnego z towarzyszącą zielenią urządzoną, usługi sportu i rekreacji, czy cmentarz.
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA BĘDZINA	**PODOBSZAR „ŚRÓDMIEŚCIE”** W ramach jednostki Będzin wyodrębnia się obszar Śródmieścia. W jego granicach w głównej mierze utrwala się dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania, przy jednoczesnym założeniu wzmocnienia funkcji centrotwórczych. Ponadto zakłada się stopniowe wypieranie funkcji konfliktowych pod względem funkcjonalnym, społecznym, historycznym oraz ładu przestrzennego. Zakłada się również realizację układu przestrzeni publicznych: placów i innych terenów komunikacyjnych. Z uwagi na zurbanizowany charakter tego obszaru oraz ustanowioną prawną formę ochrony przyrody w postaci Obszaru Chronionego Krajobrazu Góry Zamkowej nie przewiduje się nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę. **PODOBSZAR „WARPIE”** W tej części miasta przedsięwzięcia obejmują: • rozwój zabudowy mieszkaniowej wyłącznie w formie uzupełnienia zabudowy istniejącej, a nowe terenu przeznaczone pod tę funkcję wyłącznie jako rozszerzenie terenów już zainwestowanych; • rozwój terenów usługowych w sąsiedztwie drogi krajowej nr 86, w południowo-wschodniej części dzielnicy Warpie oraz wzdłuż ul. Świerczewskiego; • rozwój terenów aktywności gospodarczej w południowej części dzielnicy Warpie.

	PODOBSZAR „KSAWERA” Główne założenia studium: • porządkowanie istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta; • minimalizacja konfliktów funkcjonalnych i przestrzennych, wywołujących negatywne skutki środowiskowe, społeczne i gospodarcze. **PODOBSZAR „GRODZIEC”** Główne zamierzenia obejmują: • rozwój zabudowy mieszkaniowej w formie uzupełnienia zabudowy istniejącej oraz wyznaczenie nowych terenów pod niską zabudowę mieszkaniową; • rozwój terenów aktywności gospodarczej w południowej części Grodźca; • rozwój funkcji sportowo-rekreacyjnej na północno-wschodnim zboczu Góry Św. Doroty (planowany stok narciarski); • przekształcenie części terenu nieczynnej kopalni węgla kamiennego Grodziec i terenu nieczynnej cementowni Grodziec w kierunku usługowym. **PODOBSZAR „ŁAGISZA”** Główne zamierzenia obejmują: • rozwój zabudowy mieszkaniowej w formie uzupełnienia zabudowy istniejącej oraz wyznaczenie nowych terenów pod niską zabudowę mieszkaniową w sąsiedztwie terenów zainwestowanych; • rozwój terenów aktywności gospodarczych w sąsiedztwie elektrowni Łagisza; • przekształcenie terenu nieczynnej kopalni odkrywkowej Brzozowica i terenu składowania odpadów elektrowni Będzin w kierunku przyrodniczym.
GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA BĘDZINA NA LATA 2016-2019	Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Będzin służy ochronie i wykorzystaniu lokalnych zasobów dziedzictwa kulturowego, w różnych dziedzinach życia społecznego. Realizacja wyznaczonych celów, wymaga przede wszystkim zmiany w świadomości, szczególnie w obszarze odpowiedzialności jednostki samorządu terytorialnego, podmiotów, instytucji i sfer funkcjonalnych, które odpowiadają za ochronę środowiska kulturowego i naturalnego, za ład i zagospodarowanie przestrzenne, a także wyznaczone kierunki rozwoju miasta. Ważne jest także, aby właściciele zabytkowych obiektów, zmienili swoje podejście, przyczyniając się w ten sposób do poprawy stanu zachowania wszelkich dóbr środowiska kulturowego i naturalnego. Zadaniem samorządu jest przejęcie roli inicjującej i stymulującej opiekę nad dziedzictwem kulturowym gminy, jako wartości podlegającej szczególnej trosce uwarunkowanej względami polityczno – społecznymi.

	W ramach Programu zostały opracowane trzy priorytety, do których realizacji wyznaczono kierunki działania wraz z zadaniami. Priorytet I: Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego. Priorytet II: Kształtowanie krajobrazu kulturowego i jego ochrona. Priorytet III: Promocja zasobu dziedzictwa kulturowego Będzina.
AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA BĘDZINA NA LATA 2014 – 2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2020	W ramach Programu przyjęto cel nadrzędny: Rozwój społeczny i gospodarczy Będzina w zgodzie z otaczającą go przyrodą w celu stworzenia lepszych perspektyw dla następnych pokoleń. Priorytety ekologiczne dla Miasta Będzina: -Racjonalna gospodarka wodno – ściekowa, -Racjonalna gospodarka odpadami, -Ochrona powietrza atmosferycznego, -Ochrona powierzchni ziemi, -Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym, -Ochrona przyrody, -Edukacja ekologiczna, -Racjonalna gospodarka leśna, -Proekologiczna turystyka i rekreacja.
„STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA BĘDZINA NA LATA 2014-2020”	„Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Będzina na lata 2014-2020” zawiera istotne spostrzeżenia i kierunki, które mają odzwierciedlenie w celach i przedsięwzięciach „Programu Rewitalizacji dla Miasta Będzina”. W dokumencie tym zwrócono w szczególności uwagę na fakt, iż Będzinowi, jako ośrodkowi dotkniętemu procesem depopulacji zagraża destabilizacja sytuacji społecznej przejawiająca się nie tylko w postaci problemów społecznych, ale także osłabianiu więzi międzyludzkich. Poprawa sytuacji społecznej miasta wymaga w pierwszym rzędzie wzmacniania kapitału społecznego miasta i zbudowania konsensusu wokół problemów społecznych i sposobów ich rozwiązywania. Osiągnięcie realnego postępu warunkowane jest włączeniem możliwie dużej części społeczności lokalnej w realizację strategii i osiąganie założonego w misji wzmacniania solidaryzmu społecznego. W „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Będzina na lata 2014-2020” sformułowano m.in. następujące cele strategiczne i operacyjne, które pośrednio lub bezpośrednio wpisują się w „Programem Rewitalizacji dla Miasta Będzina”: CEL STRATEGICZNY C I/1 Zorganizowanie mieszkańców wokół problemów miasta. CEL OPERACYJNY CI/1/2 Wzrost zaangażowania sektora pozarządowego w działania na rzecz poprawy sytuacji społecznej miasta. CI/1/3 Wzrost zaangażowania sektora pozarządowego i mieszkańców Będzina w partnerskie działania na rzecz poprawy sytuacji społecznej miasta. CI/1/4 Wzrost dbałości mieszkańców o estetykę i bezpieczeństwo w przestrzeni publicznej.

	PRIORYTET III. Skuteczność i efektywność pomocy społecznej. CEL STRATEGICZNY CIII/1 Warunki dla włączania grup defaworyzowanych w życie miasta CEL OPERACYJNY CIII/1/1 Korzystne warunki dla społecznej i gospodarczej aktywizacji osób niepełnosprawnych. CIII/1/2 Funkcjonowanie sprawnych rozwiązań umożliwiających zapobiegania przenoszenia się problemów społecznych na kolejne pokolenia lub innych członków rodzin. CEL STRATEGICZNY CIII/2 Sprawne systemy identyfikacji i łagodzenia problemów grup podlegających trwałej marginalizacji. CEL OPERACYJNY CIII/2/1 Zaangażowanie różnych podmiotów miejskich w rozwiązania umożliwiające monitoring problemów społecznych i kreowanie instrumentów polityki społecznej. CIII/2/2 Funkcjonowanie systemowych rozwiązań umożliwiających łagodzenie lub likwidowanie problemów dotykających grupy trwale marginalizowane.
MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2017 ROK	Głównym celem Programu jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z piciem i nadużywaniem alkoholu na terenie gminy Będzin oraz zwiększanie skuteczności oddziaływań w zakresie profilaktyki alkoholowej. Zadanie nr 1: zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu. Cele: • zachowanie trwałej abstynencji, • poprawa zdrowia psychicznego, • minimalizowanie szkód zdrowotnych, • nabycie umiejętności potrzebnych do rozwiązywania problemów emocjonalnych i rozwój osobisty. Zadanie Nr 2: udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Cele: • pomoc osobom współuzależnionym – zapobieganie dalszemu powstawaniu problemów związanych z nadużywaniem alkoholu przez członka/członków rodziny, • zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, • pomoc dzieciom pochodzącym ze środowiska dotkniętego alkoholizmem, • zmniejszenie skali i natężenia szkód związanych z alkoholem, takich jak: przemoc domowa, zaniedbania i konflikty rodzinne.

PROGRAM WSPÓŁPRACY MIASTA BĘDZINA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I PODMIOTAMI WYMIENIONYMI W ART. 3 UST. 3 USTAWY O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE NA 2017 ROK	Rozwój gminy Będzin i poprawa warunków życia jej mieszkańców jest nadrzędnym celem będzińskiego samorządu. Przyjmując „Program współpracy miasta Będzina z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2017 rok" samorząd Będzina wyraża wolę budowania dialogu obywatelskiego, stwarzania warunków do realizacji inicjatyw służących mieszkańcom gminy oraz deklaruje współdziałanie z organizacjami pozarządowymi w realizacji zadań publicznych gminy. Program na także na celu wprowadzenie jasnych i czytelnych rozwiązań w sferze pożytku publicznego, tak aby aktywizować organizacje pozarządowe i spajać społeczność lokalną w dążeniu do polepszania warunków życia i funkcjonowania na terenie gminy. **Celami szczegółowymi** programu są: a) poprawa jakości życia, poprzez pełniejsze zaspakajanie potrzeb mieszkańców, b) stworzenie warunków sprzyjających powstawaniu inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz mieszkańców Będzina, c) integracja podmiotów realizujących zadania określone w niniejszym Programie, d) wspieranie i promowanie programów pomocowych realizowanych przez organizacje pozarządowe, e) umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za swoje otoczenie i wspólnotę lokalną.
PLAN GOSPODARKI EMISYJNEJ DLA MIASTA BĘDZINA DO 2020 ROKU	Główny element strategii stanowi wdrażanie pilotażowych, nowoczesnych rozwiązań, uwzględniających aspekt energetyczny, ekologiczny, a także edukacyjny. Rozwiązania te będą obejmować poszczególne grupy producentów i konsumentów energii. Podstawą strategii jest możliwie intensywne zaangażowanie wszystkich uczestników rynku energii w działania, a także zwiększanie świadomości użytkowników energii dotyczącej sposobów i możliwości poprawy efektywności energetycznej oraz możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii w ich własnym zakresie. Działania miasta będą pełnić rolę wzorcową dla wszystkich grup odbiorców energii. Istotny jest także sposób postrzegania działań miasta przez jego mieszkańców oraz inwestorów. Prowadzone działania proefektywnościowe i proekologiczne mają za zadanie przekształcić miejskie systemy zaopatrzenia w paliwa oraz energię w postrzegane jako nowoczesne oraz przyjazne dla środowiska. GŁÓWNY CEL STRATEGICZNY Utrzymanie niskoemisyjnego rozwoju gospodarczego i zaspokajania potrzeb społeczeństwa, tj. postępu i progresu gospodarczo-społecznego miasta do 2020 roku. CEL SZCZEGÓŁOWY I Wdrożenie wizji miasta jako obszaru zarządzanego w sposób zrównoważony i ekologiczny, stanowiącego przykład zarówno dla gmin regionu jak i kraju.

	CEL SZCZEGÓŁOWY II Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego odbiorców na terenie miasta. CEL SZCZEGÓŁOWY III Ograniczenie emisji CO2 oraz emisji zanieczyszczeń z instalacji wykorzystywanych na terenie miasta, a także emisji pochodzącej z transportu. CEL SZCZEGÓŁOWY IV Zwiększenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. CEL SZCZEGÓŁOWY V Zwiększenie efektywności wykorzystania, wytwarzania oraz dostarczania energii. CEL SZCZEGÓŁOWY VI Rozwój systemów zaopatrzenia w energię zmniejszających występowanie niskiej emisji zanieczyszczeń (w tym emisji pyłów). CEL SZCZEGÓŁOWY VII Realizacja wzorcowej roli sektora publicznego w zakresie oszczędnego gospodarowania energią. CEL SZCZEGÓŁOWY VIII Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat ich wpływu na lokalną gospodarkę eko-energetyczną oraz jakość powietrza. CEL SZCZEGÓŁOWY IX Promocja oraz realizacja wizji zrównoważonego transportu publicznego, indywidualnego i rowerowego. CEL SZCZEGÓŁOWY X Promocja efektywnego energetycznie oświetlenia.

3 Metodologia wyznaczania obszarów rewitalizacji

W celu określenia potrzeb rewitalizacyjnych na obszarze miasta Będzin dokonano analizy sytuacji dotyczących następujących sfer:

- sfery społecznej,
- sfery gospodarczej,
- sfery środowiskowej,
- sfery przestrzenno-funkcjonalnej,
- sfery technicznej.

Analizy dokonano w oparciu o dwa źródła danych:

- dane statystyczne,
- dane pochodzące z badania ankietowego mieszkańców Będzina.

Rewitalizacja powinna być procesem skoncentrowanym przestrzennie. Zgodnie z wytycznymi obowiązującymi w tym zakresie obszar rewitalizacji nie może przekroczyć 20% powierzchni miasta, jednocześnie może być zamieszkany maksymalnie przez 30% wszystkich jego mieszkańców.

Dla potrzeb niniejszego dokumentu jako jednostkę analityczną przyjęto obszar pojedynczej ulicy miasta. Tym samym analiza obejmowała 250 obszarów (ulic). W celu oceny sytuacji każdy analizowany parametr przeliczano na wskaźnik umożliwiający wzajemne porównywanie obszarów (np. wskaźnik/1000 mieszkańców) i odnoszono go do wskaźnika stanowiącego średnią dla całego miasta. Obrazuje to poniższa tabela.

Tab. 1 Zasada analizy parametrów w LPR dla miasta Będzin

Obszar	Liczba mieszkańców	Liczba bezrobotnych	Liczba bezrobotnych/1000 mieszkańców
Ulica „A”	105	5	**47** (powyżej średniej)
Ulica „B”	559	18	**32** (poniżej średniej)
Średnia (dla miasta)	54 600	2 075	38

Źródło: materiały własne

Obszar miasta może zostać wyznaczony, jako obszar zdegradowany – potencjalny obszar rewitalizacji – jeśli występuje tam koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, a jednocześnie występuje tam co najmniej jedno z następujących, negatywnych zjawisk:

- **negatywne zjawiska gospodarcze** – w szczególności niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw lub
- **negatywne zjawiska środowiskowe** – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- **negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne -** w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niskiej jakości tereny publiczne, lu
- **negatywne zjawiska o charakterze technicznym** – w szczególności degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów

budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

W związku z tym dane, które poddano analizie odniesiono do przestrzeni, tworząc mapę miasta, na której określono miejsca wzajemnego nakładania się na siebie problemów w poszczególnych sferach. Zasadę nakładania się problemów prezentuje poniższy rysunek.

Rys. 1 Zasada wyznaczania obszarów zdegradowanych

Obszary, które w procesie sporządzania diagnozy wykazały się cechami obszarów zdegradowanych mogą zostać wyznaczone jako obszar rewitalizacji. Ograniczenie stanowi wielkość obszaru i ilość zamieszkujących go mieszkańców, co ilustruje poniższy rysunek.

Rys. 2 Limity wielkości obszarów rewitalizacji

Poza danymi statystyczny, które zostały pozyskane w Urzędzie Miejskim w Będzinie, w jednostkach organizacyjnych samorządu miejskiego oraz w instytucjach zewnętrznych w procesie diagnozowania zebrano i przeanalizowano dane pozyskane od interesariuszy procesu rewitalizacji za pośrednictwem ankiety diagnostycznej. Dzięki temu stworzono mieszkańcom możliwość wyrażenia ich potrzeb i życzeń dotyczących poszczególnych obszarów miasta, pamiętając jednocześnie, że ostateczna decyzja w tym zakresie spoczywa na samorządzie – co wynika z odpowiedzialności za realizację zadań własnych gminy. Ankieta diagnostyczna stanowiła jeden z elementów partycypacji społecznej w procesie tworzenia dokumentu. Ankieta diagnostyczna dotyczyła następujących zagadnień:

1. Podstawowe dane dotyczące ankietowanego (wiek, wykształcenie, status zawodowy itp.).
2. Propozycja obszaru, jaki zdaniem ankietowanego powinien zostać poddany procesowi rewitalizacji.
3. Problemy społeczne występujące na wskazanym obszarze.
4. Problemy gospodarcze występujące na wskazanym obszarze.
5. Problemy w zakresie jakości życia występujące na wskazanym obszarze.
6. Problemy środowiskowe występujące na wskazanym obszarze.
7. Problemy w zakresie przestrzeni publicznej występujące na wskazanym obszarze.
8. Problemy w zakresie stanu technicznego budynków.

Kwestionariusz ankietowy był dystrybuowany w dwóch formach: formularza on-line i formularza udostępnionego w tradycyjnej, papierowej formie. Łącznie wypełnionych zostało 110 ankiet, w tym 73 w formie elektronicznej i 37 w formie papierowej.
W przeprowadzonym badaniu 52% osób, które wypełniły kwestionariusze stanowiły kobiety. Proporcja kobiet i mężczyzn w badaniu różniła się w zależności od metody ankietyzacji (wersja papierowa/wersja on-line).

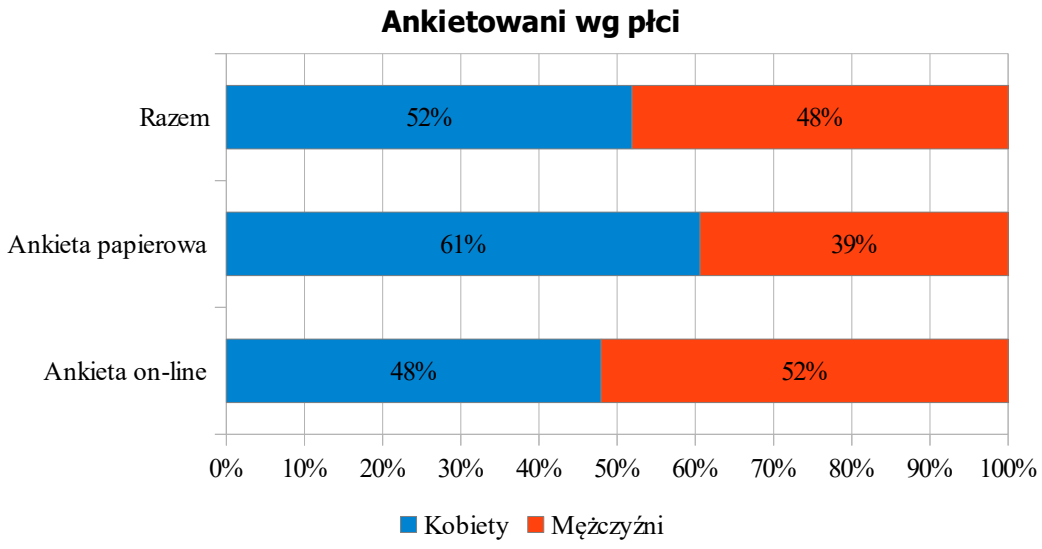

Wśród osób, które wypełniły kwestionariusz ankietowy najwięcej znajduje się w przedziale wiekowym 25-40 lat. Osoby te stanowiły 42% ankietowanych. Niemal taka sama liczba ankietowanych znajduje się w przedziale wiekowym 41-60 lat – 41%. Osoby poniżej 25 roku życia stanowiły 12% ankietowanych a w wieku powyżej 60 lat stanowiły 5%.

Podobnie jak w przypadku płci, również pod względem struktury wiekowej widać wyraźnie różnice w zależności od metody pozyskania danych.

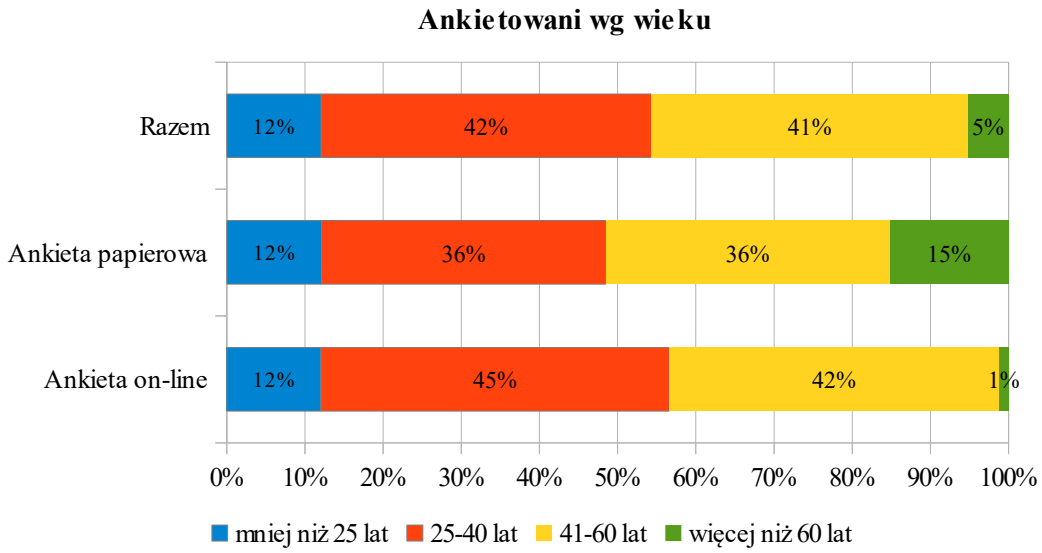

Ponad połowa osób, które wypełniły ankiety to osoby z wyższym wykształceniem. Osoby te stanowiły 61% ankietowanych. Niemal co trzeci ankietowany to osoba w wykształceniem średnim. Osoby z wykształceniem zawodowym stanowiły 5 %. Identyczna ilość osób w rubryce wykształcenie zaznaczyła „inne”.

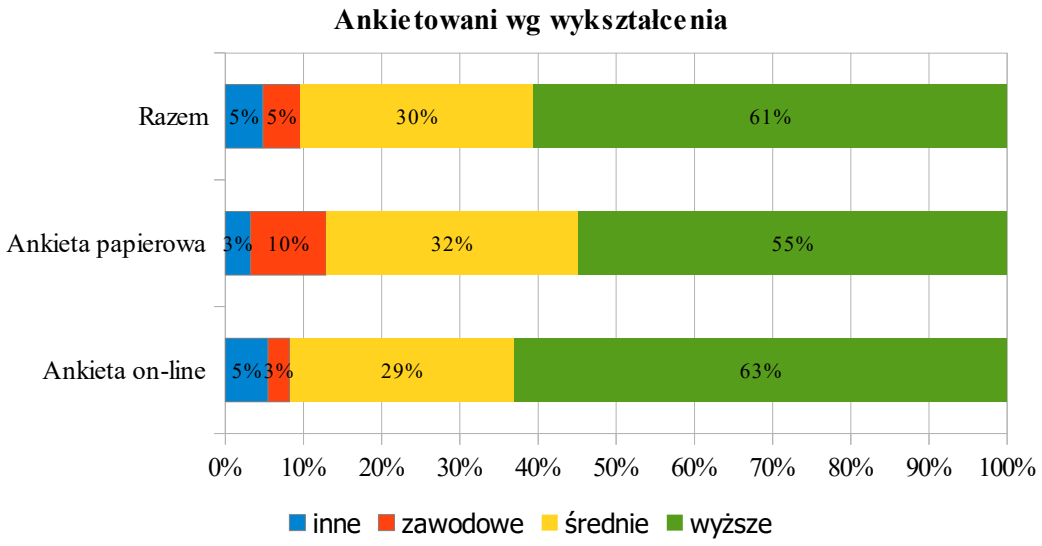

Wśród osób, które wypełniły kwestionariusz ankietowy aż 77% to osoby pracujące. Osób uczących się wśród ankietowanych było 7%. Po 6% stanowiły osoby bezrobotne i emeryci. Co 20 ankietowany (5%) zaznaczył odpowiedź „inne". Podobnie jak w przypadku płci i wieku wyniki różnią się wyraźnie zależnie od metody zbierania danych ankietowych.

4 Diagnoza sfery społecznej

4.1 Demografia

Według danych z Systemu Ewidencji Ludności na dzień 31 grudnia 2015 roku w Będzinie mieszkało 56 534 osób, z czego 53,03% stanowiły kobiety (29 981 osób), a mężczyźni 46,97% (26 553 osób). Liczba mieszkańców miasta systematycznie spada. Liczbę mieszkańców w latach 2013-2015 prezentuje tabla.

Tab. 2 Liczba mieszkańców Będzina w latach 2013-2015 (wg stanu na 31 grudnia 2015 r.)

Wyszczególnienie	2013 rok	2014 rok	2015 rok
Ogółem	57 259	56 871	56 534
Liczba kobiet	30 332	30 100	29 981
% kobiet w populacji	52,97%	52,93%	53,03%
Liczba mężczyzn	26 927	26 771	26 553
% mężczyzn w populacji	47,03%	47,07%	46,97%

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Będzinie

Współczynnik feminizacji, który określa wzajemne relacje między liczbą kobiet i mężczyzn wynosił na koniec 2015 roku 112,9. Kobiety mają zwykle niższą śmiertelność w każdym wieku. Stosunek płci zmienia się z wiekiem, a różnica rośnie dynamicznie po 50 roku życia.

W analizowanym okresie na terenie Będzina systematycznie wzrastał odsetek osób w wieku poprodukcyjnym a jednocześnie zmniejszał się odsetek osób w wieku produkcyjnym. Jest to bardzo niepokojące zjawisko wskazujące na starzenie się społeczeństwa. Liczbę mieszkańców w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych w latach 2013-2015 prezentuje tabela.

Tab. 3 Liczba mieszkańców Będzina wg ekonomicznych grup wiekowych (wg stanu na 31 grudnia 2015 r.)

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
Wiek przedprodukcyjny	9 163	9 129	9 156
Wiek produkcyjny	35 691	34 907	34 157
Wiek poprodukcyjny	12 405	12 835	13 221

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Będzinie

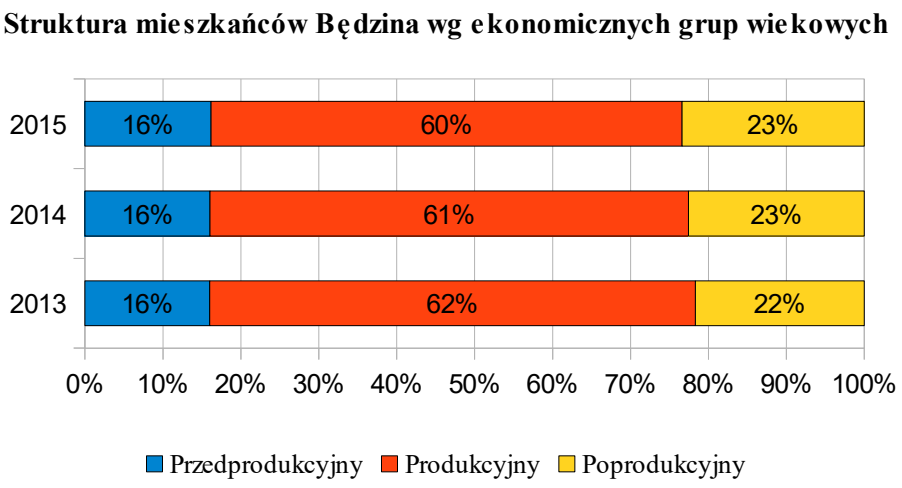

Rys. 3. Struktura mieszkańców wg grup ekonomicznych

Sytuację tą potwierdza też wskaźnik obciążenia demograficznego, czyli liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym. Wg danych na koniec grudnia 2015 roku na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym przypadało 144,39 osób w wieku poprodukcyjnym. W latach 2013-2015 wskaźnik obciążenia demograficznego systematycznie się pogarszał.

Tab. 4 Wskaźnik obciążenia demograficznego w latach 2013-2014

	2013	2014	2015
Wartość wskaźnika dla Miasta	135,38	140,59	144,39

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Będzinie

Sytuację demograficzną na poszczególnych ulicach Miasta w zakresie grup wiekowych oraz wskaźnika obciążenia demograficznego i wskaźnika feminizacji prezentuje tabela.

Tab. 5 Sytuacja demograficzna w Będzinie wg ulic

Wyszczególnienie	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety		Mężczyźni		Wskaźnik	Wskaźnik
	0-17		18-59	60 i więcej	18-64	65 i więcej	obciążenia	feminizacji
Akacjowa	0	0	2	0	1	0	----------	200,00
Andersa	78	79	349	169	410	71	152,87	106,43
Janusza Korczaka	1	1	7	8	12	1	450,00	114,29
1 -go Maja	49	44	192	73	216	27	107,53	109,41
11 -go Listopada	24	31	98	89	115	29	214,55	120,57
15 -go Grudnia	47	54	238	67	236	25	91,09	111,75
27 -go Stycznia	14	19	52	36	53	17	160,61	114,61
9 -go Maja	104	118	426	368	482	170	242,34	116,62
Adama Mickiewicza	45	43	112	61	131	33	106,82	105,31
Adama Asnyka	9	13	28	15	30	9	109,09	100,00
Aleja Hugona Kołłątaja	48	38	121	53	144	13	76,74	113,85
Anastazego Kowalczyka	10	5	26	27	35	9	240,00	128,57
Armii Krajowej	4	3	10	8	9	2	142,86	157,14
Armii Ludowej	29	18	73	46	84	29	159,57	112,98
Astrów	1	2	3	6	2	2	266,67	166,67
Basztowa	2	5	20	15	17	10	357,14	115,63
Berka Joselewicza	12	13	34	12	29	5	68,00	123,40
Bławatków	1	1	16	5	21	5	500,00	81,48
Boleradz	11	11	33	19	42	7	118,18	105,00
Bolesława Chrobrego	35	48	152	96	174	47	172,29	105,20
Bolesława Prusa	5	3	24	9	21	4	162,50	135,71
Bolesława Limanowskiego	16	17	73	28	89	13	124,24	98,32
Bory	8	17	82	46	80	19	260,00	117,24
Browarna	0	5	5	1	4	0	20,00	66,67
Brzozowa	15	5	22	1	22	0	5,00	140,74
Brzozowicka	41	40	116	52	120	22	91,36	114,84
Bursztynowa	47	57	212	116	214	57	166,35	114,33
Cicha	1	0	3	3	2	2	500,00	175,00
Cynkowa	33	45	133	65	132	35	128,21	108,96
Norwida	8	9	36	27	36	19	270,59	110,94
Czeladzka	6	5	26	12	29	4	145,45	115,79
Dąbrowska	45	58	187	92	193	43	131,07	110,20
Dąbrowszczaków	15	17	77	67	75	18	265,63	144,55
Dębowa	19	15	25	1	20	0	2,94	128,57
Długa	22	36	69	39	70	23	106,90	100,78
Doroty	2	5	14	6	13	2	114,29	110,00
Drzewna	3	7	19	11	25	5	160,00	89,19
Dworska	3	1	5	4	2	5	225,00	150,00
Elizy Orzeszkowej	4	3	12	12	17	6	257,14	107,69
Energetyczna	9	6	20	12	40	6	120,00	78,85
Filtrowa	2	0	2	2	1	2	200,00	200,00
Fryderyka Chopina	6	4	32	39	66	15	540,00	90,59
Góra Zamkowa	0	0	1	6	2	1	----------	233,33
Górna	0	1	2	1	3	2	300,00	50,00

Górnicza	6	8	22	6	24	1	50,00	103,03
Grabowa	24	30	55	8	45	6	25,93	107,41
Graniczna	1	1	8	3	8	1	200,00	120,00
Grobla	1	0	8	3	6	0	300,00	200,00
Grunwaldzka	19	28	76	46	84	17	134,04	109,30
Gwardii Ludowej	8	8	30	16	36	8	150,00	103,85
Henryka Rutkowskiego	21	26	99	58	108	33	193,62	106,59
Henryka Sienkiewicza	33	27	97	25	84	8	55,00	130,25
Hugona Kołłątaja	17	19	75	49	78	22	197,22	118,49
Hutnicza	4	11	32	25	45	1	173,33	107,02
I Armii Wojska Polskiego	38	42	138	120	142	37	196,25	133,94
Ignacego Potockiego	26	34	62	16	56	6	36,67	108,33
Ignacego Krasickiego	16	20	54	32	48	18	138,89	118,60
Jabłoniowa	4	6	18	19	21	6	250,00	124,24
Jana Kochanowskiego	3	5	26	17	26	7	300,00	121,05
Janka Krasickiego	4	7	25	12	24	9	190,91	102,50
Jarzębinowa	12	11	31	3	25	2	21,74	121,05
Jasielska	0	0	0	0	0	0	----------	----
Jasna	2	0	2	0	2	0	0,00	200,00
Jaśminowa	1	0	4	0	3	0	0,00	166,67
Jaworowa	13	17	37	3	35	0	10,00	101,92
Jedności	28	30	117	48	118	10	100,00	122,15
Jesionowa	68	47	115	15	111	7	19,13	120,00
Józefa Piłsudskiego	53	53	185	111	162	47	149,06	133,21
Józefa Podsiadły	12	14	37	23	39	10	126,92	114,29
Józefa Skalskiego	245	265	1039	901	1 059	388	252,75	127,63
Józefa Bema	15	9	38	26	35	7	137,50	154,90
Niemcewicza	6	8	20	13	26	8	150,00	92,86
Juliana Tuwima	5	6	17	10	15	3	118,18	133,33
Juliusza Słowackiego	5	13	35	25	41	10	194,44	101,56
Kalinowa	25	16	45	5	41	3	19,51	125,00
Kamienna	5	8	15	6	19	5	84,62	81,25
Kamienne Schodki	0	0	1	0	1	0	----------	100,00
Kamila Baczyńskiego	3	5	12	7	19	5	150,00	75,86
Karola Świerczewskiego	18	12	60	44	68	21	216,67	120,79
Kasztanowa	50	56	95	12	77	1	12,26	117,16
Kazimierza Promyka	11	9	36	16	34	8	120,00	123,53
Kielecka	44	26	176	88	195	30	168,57	122,71
Kijowska	8	7	18	6	21	2	53,33	106,67
Klonowa	36	50	86	13	85	5	20,93	96,43
Kolejowa	60	59	318	160	385	61	185,71	106,53
Kolorowa	10	29	76	24	75	13	94,87	94,02
Koszelew	40	42	128	44	157	13	69,51	100,00
Krakowska	31	22	83	31	90	5	67,92	123,93
Kręta	15	16	49	23	57	10	106,45	104,82
Krośnieńska	0	0	0	0	0	0	----------	----
Królowej Jadwigi	15	25	103	6	77	0	15,00	121,57
Krótka	2	2	4	4	6	2	150,00	100,00
Kwiatowa	0	4	2	2	7	1	75,00	33,33
Leona Kruczkowskiego	5	3	27	20	29	9	362,50	126,83
Leśna	11	5	29	15	36	4	118,75	122,22
Lipowa	3	3	8	5	10	3	133,33	100,00
Lucjana Szenwalda	7	11	28	30	43	10	222,22	101,56

Ludomira Różyckiego	20	16	73	50	86	28	216,67	110,00
Ludowa	1	0	2	2	5	2	400,00	71,43
Łączna	1	1	1	0	1	0	0,00	100,00
Łąkowa	0	1	6	7	7	2	900,00	130,00
Małgorzaty Fornalskiej	1	6	21	17	33	11	400,00	78,00
Małobądzka	18	36	95	51	120	26	142,59	90,11
Marcelego Nowotki	34	15	103	42	85	17	120,41	152,99
Marcina Kasprzaka	11	4	33	18	39	9	180,00	119,23
Marii Konopnickiej	150	139	508	252	596	108	124,57	107,95
Mieszka I	19	25	113	58	127	33	206,82	102,70
Mikołaja Kopernika	10	17	53	42	62	11	196,30	116,67
Mikołaja Reja	6	8	33	15	35	13	200,00	96,43
Modrzejowska	82	108	339	121	362	44	86,84	105,45
Modrzewiowa	8	4	23	17	25	4	175,00	145,45
Mostowa	5	5	8	6	14	4	100,00	82,61
Nadbrzeżna	1	3	15	10	12	5	375,00	130,00
Nadgórników	5	8	17	14	15	9	176,92	112,50
Namiarkowa	16	30	64	36	74	23	128,26	91,34
Niecała	0	3	6	7	7	3	333,33	100,00
Niepiekło	14	14	28	25	41	11	128,57	101,52
Niepodległości	14	10	43	38	54	17	229,17	117,28
Norberta Barlickiego	76	71	302	175	307	58	158,50	126,83
Nowa	1	3	5	4	9	1	125,00	76,92
Odkrywkowa	24	31	94	52	92	32	152,73	109,68
Odrodzenia	19	14	73	28	94	15	130,30	97,56
Ogrodowa	2	1	8	3	7	1	133,33	144,44
Olszynowa	6	9	18	1	14	1	13,33	104,17
Orla	5	7	12	2	21	2	33,33	63,33
Osiedlowa	3	8	14	9	17	2	100,00	96,30
Osówka	4	3	7	6	6	0	85,71	188,89
Parkowa	5	9	23	8	20	5	92,86	105,88
Partyzantów	49	62	197	178	205	78	230,63	122,90
Paryska	7	5	37	23	45	10	275,00	111,67
Pawła Findera	11	10	42	19	38	13	152,38	118,03
Paziowa	11	12	34	15	49	4	82,61	92,31
Piaskowa	14	16	46	23	39	10	110,00	127,69
Piastowska	21	15	62	19	67	7	72,22	114,61
Plac 3 – go Maja	18	19	76	27	88	11	102,70	102,54
Plac Kazimierza Wielkiego	13	6	41	8	37	3	57,89	134,78
Plebańska	8	10	19	9	20	4	72,22	105,88
Podgórna	3	1	8	4	9	3	175,00	115,38
Podgrodzie	18	20	40	26	52	12	100,00	100,00
Podjazie	1	3	9	4	9	3	175,00	93,33
Podleśna	9	5	18	10	19	3	92,86	137,04
Podłosie	16	20	62	30	75	14	122,22	99,08
Podmiejska	0	1	5	2	6	0	200,00	100,00
Podskarpie	68	77	136	20	131	9	20,00	103,23
Podwale	19	10	36	8	40	4	41,38	116,67
Podzamcze	17	7	51	34	56	16	208,33	129,11
Pokoju	57	66	254	158	294	77	191,06	107,32
Polna	3	3	12	3	12	5	133,33	90,00
Południowa	1	3	8	4	8	3	175,00	92,86
Poprzeczna	0	0	3	2	6	0	----------	83,33

Powstańców Śląskich	27	30	123	89	121	39	224,56	125,79
Produkcyjna	2	2	5	0	3	0	0,00	140,00
Prosta	5	6	20	15	25	8	209,09	102,56
Przechodnia	0	0	2	6	5	5	----------	80,00
Przodowników Pracy	7	3	23	17	37	10	270,00	94,00
Przyjaźni	67	54	248	96	248	38	110,74	120,88
Pustkowie	0	0		1	1	1	----------	50,00
Racjonalizatorów	4	2	23	7	16	2	150,00	170,00
Radosna	11	16	53	50	61	28	288,89	108,57
Rewolucjonistów	151	164	496	426	533	207	200,95	118,69
Robotnicza	1	1	3	0	5	0	0,00	66,67
Rodzinna	8	10	17	0	17	0	0,00	92,59
Rolnicza	9	22	29	10	30	4	45,16	85,71
Romualda Traugutta	24	28	82	70	107	28	188,46	107,98
Różana	1	4	8	5	12	3	160,00	73,68
Róży Luksemburg	12	16	31	23	44	8	110,71	97,06
Rybna	3	1	12	5	11	2	175,00	142,86
Rybny Rynek	2	9	22	7	24	3	90,91	86,11
Rycerska	15	8	36	24	49	12	156,52	108,70
Rzeczna	1	5	19	6	19	5	183,33	89,66
Rzemieślnicza	1	2	5	3	9	1	133,33	75,00
Rzeszowska	0	0	0	0	0	0	----------	----
Sadowa	6	2	15	3	13	2	62,50	141,18
Sączewskiego	17	17	78	46	90	13	173,53	117,50
Sielecka	20	20	68	19	75	6	62,50	105,94
Siemońska	21	21	91	40	90	14	128,57	121,60
sierż. Załogi	84	76	154	12	141	5	10,63	112,61
Skośna	4	2	15	6	12	2	133,33	156,25
Słoneczna	0	0	4	2	8	2	----------	60,00
Słowiańska	6	9	24	18	26	10	186,67	106,67
Spacerowa	0	0	0	0	0	0	----------	----
Spokojna	0	4	9	2	12	1	75,00	64,71
Sportowa	0	0		4	3	1	----------	100,00
Spółdzielcza	0	0	4	0	6	0	----------	66,67
Stachowe	2	2	5	9	7	4	325,00	123,08
Małachowskiego	90	104	316	118	309	45	84,02	114,41
Stanisława Kempy	36	35	156	100	193	43	201,41	107,75
Stanisława Moniuszki	9	4	24	4	25	3	53,85	115,63
Stanisława Staszica	0	3	7	6	9	2	266,67	92,86
Stanisława Wyspiańskiego	3	3	15	5	19	1	100,00	100,00
Stanisława Gawlika	22	23	75	82	95	48	288,89	107,83
Stawowa	1	6	12	8	18	10	257,14	61,76
Stefana Okrzei	18	16	44	37	62	15	152,94	106,45
Stefana Żeromskiego	4	7	26	11	25	5	145,45	110,81
Stokrotek	1	2	9	5	8	5	333,33	100,00
Strzyżowicka	9	7	28	9	24	5	87,50	127,78
Szkolna	5	2	14	9	22	6	214,29	93,33
Szybowa	0	0	0	0	0	0	----------	----
Szybowcowa	3	4	5	0	8	1	14,29	61,54
Środkowa	0	0	1	3	3	0	----------	133,33
Św. Brata Alberta	29	22	100	29	97	14	84,31	118,80
Świerkowa	0	4	13	3	10	3	150,00	94,12
Boya – Żeleńskiego	0	1	3	4	8	1	500,00	70,00

Tadeusza Kościuszki	36	41	89	34	105	12	59,74	100,63
Teatralna	8	4	24	11	27	8	158,33	110,26
Topolowa	23	22	52	3	40	0	6,67	125,81
Torowa	0	0	4	1	3	0	----------	166,67
Tulipanów	7	7	24	3	22	1	28,57	113,33
Turniejowa	22	18	66	50	83	28	195,00	106,98
Usługowa	3	2	8	1	8	1	40,00	109,09
Walerego Wróblewskiego	10	8	42	15	36	10	138,89	124,07
Walki Młodych	59	73	310	296	322	131	323,48	126,43
Wapienna	0	2	2	2	1	2	200,00	80,00
Wawrzyńca Stalickiego	78	80	243	131	269	45	111,39	114,72
Wąska	0	0	3	2	5	1	----------	83,33
Wesoła	7	2	18	1	18	0	11,11	130,00
Węgroda	1	2	7	7	6	2	300,00	150,00
Wiejska	11	6	37	12	28	5	100,00	153,85
Wierzbowa	20	19	43	3	43	1	10,26	104,76
Wilcza	10	15	25	21	37	12	132,00	87,50
Willowa	0	1	3	6	7	3	900,00	81,82
Wincentego Pola	2	1	6	4	3	1	166,67	240,00
Wincentego Pstrowskiego	1	4	8	1	5	1	40,00	100,00
Wirginiusza Chmielewskiego	0	0	0	0	0	0	----------	----
Wiśniowa	0	3	7	10	7	2	400,00	141,67
Władysława Jagiełły	38	47	241	60	274	13	85,88	101,50
Władysława Kniewskiego	103	115	430	339	501	159	228,44	112,52
Władysława Hibnera	0	0	0	0	0	0	----------	----
Władysława Orkana	10	8	31	12	40	4	88,89	101,92
Władysława Reymonta	8	6	19	16	20	9	178,57	122,86
Władysława Broniewskiego	12	11	64	33	57	10	186,96	139,74
Wojska Polskiego	28	32	90	42	108	22	106,67	98,77
Wolności	57	47	207	119	236	61	173,08	111,34
Wolska	27	32	59	22	79	9	52,54	90,00
Wspólna	13	14	44	32	56	15	174,07	104,71
Wyzwolenia	6	1	21	16	31	8	342,86	107,50
XXXV – lecia PRL	41	50	250	119	296	48	183,52	104,06
Z B O W i D	12	12	65	27	89	18	187,50	87,39
Zaciszna	3	2	13	5	13	3	160,00	116,67
Zagórska	2	5	17	6	26	4	142,86	71,43
Zamkowa	1	1	4	2	2	0	100,00	233,33
Zawale	11	13	37	7	30	3	41,67	119,57
Zawodzie	0	0	0	0	0	0	----------	----
Zielona	8	15	35	17	37	8	108,70	100,00
Zofii Nałkowskiej	2	5	14	7	14	4	157,14	100,00
Zwycięstwa	57	71	297	244	330	86	257,81	122,79
Zygmunta Sierakowskiego	0	1	3	1	3	1	200,00	80,00
Żwirki i Wigury	95	117	379	257	452	101	168,87	109,10
Żytnia	4	0	1	3	3	0	75,00	266,67
Razem/wskaźnik	**4 425**	**4 731**	**16 341**	**9 215**	**17 816**	**4 006**	**144,39**	**112,91**

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Będzinie

Kolorem czerwonym zaznaczono wyniki gorsze od średniej dla całego Miasta.

Będzin charakteryzuje się bardzo niekorzystnymi zjawiskami demograficznymi. Liczba mieszkańców spada, a jednocześnie widoczne jest zjawisko starzenia się populacji. Utrzymanie się tej tendencji może skutkować między innymi zahamowaniem rozwoju gospodarczego miasta oraz znaczącym wzrostem nakładów, jakie miasto będzie musiało ponosić na wsparcie dla osób starszych.

4.2 Bezrobocie

Na koniec 2015 roku 2 536 osób z terenu Będzina było bez pracy (zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy). W przeliczeniu na każdy 1000 mieszkańców Będzina, poza rynkiem pracy pozostawało nieco ponad 46 osób (46,36). Analizując ostatnie lata widoczny jest spadek osób zarejestrowanych w PUP jako osoby bezrobotne – w analogicznym okresie roku 2013 na każde 1000 mieszkańców przypadało 57,96 osoby bezrobotnej.

Tab. 6 Liczba osób bezrobotnych w latach 2013-2015

	31 XII 2013	31 XII 2014	31 XII 2015
Liczba osób bezrobotnych	3 171	2 670	2 536
Bezrobotni/1000 mieszkańców	57,96	48,81	46,36

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych PUP

Ilość mieszkańców Będzina zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoby bezrobotne na koniec grudnia 2015 roku stanowi średnio 80% liczby osób bezrobotnych rejestrowanych na koniec grudnia 2013 roku. Porównanie ilości osób pozostających bez pracy w latach 2013-2015 na poszczególnych ulicach daje wyniki bardzo zróżnicowane. Na niektórych ulicach ilość osób pozostająca bez pracy w grudniu 2015 roku była wyższa w porównaniu do grudnia 2013 roku.

W czerwcu 2016 roku liczba trwale bezrobotnych – czyli pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy – wynosiła 2 332 osoby, co daje wskaźnik na poziomie 42,63 osoby na 1000 mieszkańców. Udział osób trwale bezrobotnych w ogólnej ich liczbie jest bardzo wysoki. Bezrobocie trwałe jest zjawiskiem szczególnie niekorzystnym. Osoby pozostające dłuższy czas bez pracy często zaprzestają działań w kierunku znalezienia zatrudnienia. Długotrwałe bezrobocie „uczy" pewnych określonych zachowań – np. uzyskania świadczeń z pomocy społecznej, brak problemu z opieką nad dzieckiem, duża ilość czasu wolnego. Pójście do pracy stwarza dla bezrobotnego groźbę zburzenia tego utrwalonego porządku. Z tego powodu trwałe bezrobocie jest jednym z istotnych wskaźników diagnozowania obszarów problemowych w sferze społecznej.

Dla potrzeb wyznaczenia w mieście obszarów, w których problem bezrobocia występuje w największej skali, przeanalizowano ilość osób bezrobotnych oraz trwale bezrobotnych w odniesieniu do poszczególnych ulic. Następnie w celach porównawczych uzyskane wartości przeliczono na 1000 mieszkańców.

Dane wyjściowe pochodziły z Powiatowego Urzędu Pracy w Będzinie.
W analizie problemów związanych z bezrobociem wykorzystano następujące dane:

- liczba osób trwale bezrobotnych (czerwiec 2016) w przeliczeniu na 1000 mieszkańców
- liczba osób bezrobotnych na dzień 31 XII 2015 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

Tab. 7 Bezrobocie na terenie miasta Będzin

Ulica	Liczba trwale bezrobotnych	Trwale bezrobotni/1000 mieszkańców	Liczba bezrobotnych XII 2015	Liczba bezrobotnych XII 2015/1000 mieszkańców
Akacjowa	0	0,00	0	0,00
Andersa	38	32,87	46	39,79
Janusza Korczaka	0	0,00	0	0,00
1 -go Maja	61	101,50	56	93,18
11 -go Listopada	19	49,22	25	64,77
15 -go Grudnia	30	44,98	32	47,98
27 -go Stycznia	8	41,88	9	47,12
9 -go Maja	49	29,38	58	34,77
Adama Mickiewicza	2	4,71	2	4,71
Adama Asnyka	3	28,85	4	38,46
Aleja Hugona Kołłątaja	36	86,33	36	86,33
Anastazego Kowalczyka	7	62,50	5	44,64
Armii Krajowej	1	27,78	0	0,00
Armii Ludowej	8	28,67	8	28,67
Astrów	0	0,00	0	0,00
Basztowa	3	43,48	3	43,48
Berka Joselewicza	12	114,29	16	152,38
Bławatków	3	61,22	1	20,41
Boleradz	2	16,26	3	24,39
Bolesława Chrobrego	15	27,17	18	32,61
Bolesława Prusa	3	45,45	4	60,61
Bolesława Limanowskiego	0	0,00	1	4,24
Bory	10	39,68	15	59,52
Browarna	1	66,67	2	133,33
Brzozowa	1	15,38	3	46,15
Brzozowicka	13	33,25	15	38,36
Bursztynowa	15	21,34	19	27,03
Cicha	0	0,00	1	90,91
Cynkowa	27	60,95	31	69,98
Norwida	2	14,81	4	29,63
Czeladzka	9	109,76	7	85,37
Dąbrowska	37	59,87	36	58,25
Dąbrowszczaków	15	55,76	14	52,04
Dębowa	0	0,00	0	0,00
Długa	8	30,89	8	30,89
Doroty	1	23,81	1	23,81
Drzewna	3	42,86	5	71,43
Dworska	2	100,00	2	100,00
Elizy Orzeszkowej	0	0,00	0	0,00
Energetyczna	17	182,80	21	225,81
Filtrowa	0	0,00	0	0,00

Fryderyka Chopina	0	0,00	0	0,00
Góra Zamkowa	0	0,00	0	0,00
Górna	1	111,11	3	333,33
Górnicza	4	59,70	6	89,55
Grabowa	4	23,81	4	23,81
Graniczna	1	45,45	1	45,45
Grobla	1	55,56	1	55,56
Grunwaldzka	11	40,74	10	37,04
Gwardii Ludowej	6	56,60	4	37,74
Henryka Rutkowskiego	7	20,29	7	20,29
Henryka Sienkiewicza	23	83,94	19	69,34
Hugona Kołłątaja	1	3,85	1	3,85
Hutnicza	11	93,22	11	93,22
I Armii Wojska Polskiego	23	44,49	19	36,75
Ignacego Potockiego	20	100,00	182,80	115,00
Ignacego Krasickiego	9	47,87	0,00	58,51
Jabłoniowa	2	27,03	1	13,51
Jana Kochanowskiego	2	23,81	1	11,90
Janka Krasickiego	1	12,35	1	12,35
Jarzębinowa	2	23,81	4	47,62
Jasielska	0	-------	0	-------
Jasna	0	0,00	0	0,00
Jaśminowa	0	0,00	0	0,00
Jaworowa	1	9,52	2	19,05
Jedności	12	34,19	16	45,58
Jesionowa	8	22,04	6	16,53
Józefa Piłsudskiego	28	45,83	33	54,01
Józefa Podsiadły	9	66,67	8	59,26
Józefa Skalskiego	162	41,57	173	44,39
Józefa Bema	5	38,46	9	69,23
Niemcewicza	3	37,04	4	49,38
Juliana Tuwima	0	0,00	2	35,71
Juliusza Słowackiego	0	0,00	0	0,00
Kalinowa	2	14,81	6	44,44
Kamienna	4	68,97	4	68,97
Kamienne Schodki	2	1000,00	1	500,00
Kamila Baczyńskiego	1	19,61	0	0,00
Karola Świerczewskiego	17	76,23	17	76,23
Kasztanowa	5	17,18	6	20,62
Kazimierza Promyka	9	78,95	15	131,58
Kielecka	23	41,14	22	39,36
Kijowska	3	48,39	6	96,77
Klonowa	6	21,82	3	10,91
Kolejowa	24	23,01	25	23,97
Kolorowa	9	39,65	11	48,46
Koszelew	38	89,62	33	77,83
Krakowska	12	45,80	12	45,80
Kręta	4	23,53	5	29,41
Krośnieńska	0	-------	0	-------
Królowej Jadwigi	6	26,55	3	13,27
Krótka	0	0,00	0	0,00
Kwiatowa	1	62,50	0	0,00
Leona Kruczkowskiego	1	10,75	3	32,26

Leśna	5	50,00	6	60,00
Lipowa	1	31,25	1	31,25
Lucjana Szenwalda	3	23,26	5	38,76
Ludomira Różyckiego	1	3,66	1	3,66
Ludowa	0	0,00	1	83,33
Łączna	0	0,00	0	0,00
Łąkowa	1	43,48	0	0,00
Małgorzaty Fornalskiej	3	33,71	2	22,47
Małobądzka	15	43,35	13	37,57
Marcelego Nowotki	0	0,00	0	0,00
Marcina Kasprzaka	7	61,40	8	70,18
Marii Konopnickiej	11	6,27	8	4,56
Mieszka I	9	24,00	10	26,67
Mikołaja Kopernika	6	30,77	6	30,77
Mikołaja Reja	1	9,09	2	18,18
Modrzejowska	88	83,33	88	83,33
Modrzewiowa	0	0,00	2	24,69
Mostowa	1	23,81	1	23,81
Nadbrzeżna	2	43,48	1	21,74
Nadgórników	1	14,71	1	14,71
Namiarkowa	8	32,92	11	45,27
Niecała	1	38,46	1	38,46
Niepiekło	4	30,08	3	22,56
Niepodległości	6	34,09	7	39,77
Norberta Barlickiego	47	47,52	41	41,46
Nowa	0	0,00	1	43,48
Odkrywkowa	7	21,54	12	36,92
Odrodzenia	14	57,61	17	69,96
Ogrodowa	0	0,00	1	45,45
Olszynowa	1	20,41	1	20,41
Orla	1	20,41	2	40,82
Osiedlowa	1	18,87	0	0,00
Osówka	0	0,00	0	0,00
Parkowa	2	28,57	3	42,86
Partyzantów	26	33,81	28	36,41
Paryska	8	62,99	8	62,99
Pawła Findera	2	15,04	4	30,08
Paziowa	6	48,00	4	32,00
Piaskowa	3	20,27	2	13,51
Piastowska	6	31,41	6	31,41
Plac 3 – go Maja	17	71,13	25	104,60
Plac Kazimierza Wielkiego	8	74,07	10	92,59
Plebańska	15	214,29	13	185,71
Podgórna	1	35,71	2	71,43
Podgrodzie	2	11,90	3	17,86
Podjazie	0	0,00	0	0,00
Podleśna	4	62,50	4	62,50
Podłosie	9	41,47	12	55,30
Podmiejska	0	0,00	1	71,43
Podskarpie	6	13,61	7	15,87
Podwale	17	145,30	17	145,30
Podzamcze	13	71,82	13	71,82
Pokoju	0	0,00	0	0,00

Polna	1	26,32	3	78,95
Południowa	1	37,04	0	0,00
Poprzeczna	2	181,82	1	90,91
Powstańców Śląskich	25	58,28	26	60,61
Produkcyjna	0	0,00	0	0,00
Prosta	3	37,97	3	37,97
Przechodnia	1	55,56	1	55,56
Przodowników Pracy	5	51,55	5	51,55
Przyjaźni	27	35,95	34	45,27
Pustkowie	0	0,00	0	0,00
Racjonalizatorów	1	18,52	2	37,04
Radosna	10	45,66	9	41,10
Rewolucjonistów	50	25,29	54	27,31
Robotnicza	0	0,00	0	0,00
Rodzinna	0	0,00	0	0,00
Rolnicza	5	48,08	2	19,23
Romualda Traugutta	2	5,90	1	2,95
Różana	0	0,00	1	30,30
Róży Luksemburg	0	0,00	1	7,46
Rybna	2	58,82	2	58,82
Rybny Rynek	11	164,18	11	164,18
Rycerska	6	41,67	7	48,61
Rzeczna	4	72,73	4	72,73
Rzemieślnicza	1	47,62	1	47,62
Rzeszowska	0	-------	0	-------
Sadowa	1	24,39	2	48,78
Sączewskiego	22	84,29	23	88,12
Sielecka	20	96,15	16	76,92
Siemońska	16	57,76	19	68,59
sierż. Załogi	9	19,07	17	36,02
Skośna	1	24,39	0	0,00
Słoneczna	1	62,50	2	125,00
Słowiańska	1	10,75	4	43,01
Spacerowa	0	0,00	0	0,00
Spokojna	0	0,00	0	0,00
Sportowa	0	0,00	0	0,00
Spółdzielcza	0	0,00	0	0,00
Stachowe	1	34,48	2	68,97
Małachowskiego	111	113,03	113	115,07
Stanisława Kempy	3	5,33	2	3,55
Stanisława Moniuszki	13	188,41	12	173,91
Stanisława Staszica	2	74,07	2	74,07
Stanisława Wyspiańskiego	5	108,70	4	86,96
Stanisława Gawlika	15	43,48	21	60,87
Stawowa	2	36,36	1	18,18
Stefana Okrzei	0	0,00	1	5,21
Stefana Żeromskiego	4	51,28	5	64,10
Stokrotek	0	0,00	2	66,67
Strzyżowicka	2	24,39	2	24,39
Szkolna	6	103,45	4	68,97
Szybowa	0	-------	0	-------
Szybowcowa	0	0,00	0	0,00
Środkowa	0	0,00	0	0,00

Św. Brata Alberta	23	79,04	19	65,29
Świerkowa	2	60,61	2	60,61
Boya – Żeleńskiego	0	0,00	1	58,82
Tadeusza Kościuszki	30	94,64	27	85,17
Teatralna	2	24,39	3	36,59
Topolowa	2	14,29	1	7,14
Torowa	2	250,00	1	125,00
Tulipanów	0	0,00	0	0,00
Turniejowa	6	22,47	6	22,47
Usługowa	1	43,48	1	43,48
Walerego Wróblewskiego	0	0,00	0	0,00
Walki Młodych	47	39,46	59	49,54
Wapienna	0	0,00	0	0,00
Wawrzyńca Stalickiego	38	44,92	46	54,37
Wąska	0	0,00	0	0,00
Wesoła	4	86,96	5	108,70
Węgroda	0	0,00	1	40,00
Wiejska	9	90,91	10	101,01
Wierzbowa	5	38,76	3	23,26
Wilcza	7	58,33	11	91,67
Willowa	1	50,00	1	50,00
Wincentego Pola	0	0,00	0	0,00
Wincentego Pstrowskiego	1	50,00	1	50,00
Wirginiusza Chmielewskiego	0	-------	0	-------
Wiśniowa	0	0,00	1	34,48
Władysława Jagiełły	21	31,20	23	34,18
Władysława Kniewskiego	44	26,72	53	32,18
Władysława Hibnera	0	-------	0	-------
Władysława Orkana	6	57,14	5	47,62
Władysława Reymonta	0	0,00	2	25,64
Władysława Broniewskiego	8	42,78	15	80,21
Wojska Polskiego	51	158,39	43	133,54
Wolności	30	41,27	33	45,39
Wolska	35	153,51	39	171,05
Wspólna	6	34,48	6	34,48
Wyzwolenia	2	24,10	1	12,05
XXXV – lecia PRL	26	32,34	28	34,83
Z B O W i D	9	40,36	9	40,36
Zaciszna	1	25,64	0	0,00
Zagórska	9	150,00	7	116,67
Zamkowa	1	100,00	3	300,00
Zawale	12	118,81	10	99,01
Zawodzie	0	-------	0	-------
Zielona	11	91,67	12	100,00
Zofii Nałkowskiej	0	0,00	1	21,74
Zwycięstwa	66	60,83	86	79,26
Zygmunta Sierakowskiego	0	0,00	0	0,00
Żwirki i Wigury	46	32,83	60	42,83
Żytnia	1	90,91	1	90,91
Razem/średnia dla miasta	2332	41,25	2536	44,86

Źródło: obliczenia na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Będzinie

W tabeli kolorem czerwonym zaznaczone zostały wartości dla ulic, gdzie wskaźniki są gorsze od średniej dla całego miasta – w zakresie analizowanego parametru obszar wykazuje stan kryzysowy.

4.3 Uzależnienia i przemoc domowa

Jednym z najistotniejszych i najlepiej zdiagnozowanych problemów społecznych dotykających rodziny jest problem alkoholowy. Człowiek pijący w sposób uzależniony lub nadmierny przysparza wszystkim innym problemów życiowych, finansowych i emocjonalnych, co sprawia, że zazwyczaj cała jego rodzina boryka się z szeroko rozumianym “problemem alkoholowym".
Analizy problemów społecznych związanych z uzależnieniem od alkoholu oraz konsekwencjami wynikającymi z tego uzależnienia dokonano w oparciu o 4 informacje:

- ilość zgłoszeń do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, dotyczących osób nadużywających alkoholu
- ilość osób skierowanych przez MKRPA na przymusowe leczenie odwykowe
- ilość wszczętych procedur "Niebieskiej Karty" – instytucjonalnego narzędzia służącego do przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- ilość interwencji domowych Policji

Zgodnie z art. 4.1, ust. 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z póź. zm.) Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.
W roku 2015 Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjęła zgłoszenia w sprawie 178 osób nadużywających alkoholu. Daje to wskaźnik 3,25 osoby/1000 mieszkańców miasta.
Do poddania się leczeniu odwykowemu można zobowiązać osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu:

- powodują rozkład życia rodzinnego;
- powodują demoralizację małoletnich;
- uchylają się od pracy;
- systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny.

W takich przypadkach Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kieruje do sądu wniosek o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego. Sąd po przeprowadzeniu rozprawy może wydać orzeczenie zobowiązujące do poddania się obowiązkowemu leczeniu odwykowemu. Osoba uzależniona musi stawić się na rozprawę. W przeciwnym razie sąd może zarządzić jej przymusowe doprowadzenie przez Policję.

W przypadku prawomocnego orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu sąd wzywa do dobrowolnego stawienia się w określonym zakładzie lecznictwa odwykowego. W razie niezastosowania się do wezwania sąd zarządza przymusowe doprowadzenie przez funkcjonariusza Policji.

W roku 2015 Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowała do sądu 75 wniosków o skierowanie na obowiązkowe leczenie odwykowe. W przeliczeniu daje to wskaźnik 1,37osoby/1000 mieszkańców miasta Będzina.

Ubiegłoroczna nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje procedurę ”Niebieskiej Karty” następująco: "Procedura "Niebieskie Karty" obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie." W roku 2015 wszczęto 164 procedury „Niebieskiej Karty”. W przeliczeniu daje to wskaźnik 3 procedur/1000 mieszkańców miasta Będzina.

W badaniu niekorzystnych zjawisk związanych z przemocą domową wykorzystano również informacje związane z interwencjami domowymi Policji. Są one często związane z problemem nadużywania alkoholu, ale przyczyny interwencji są bardziej zróżnicowane. Sytuacje takie dotyczą również zjawisk o charakterze przestępczym. Analizowanie szeroko pojętego bezpieczeństwa w oparciu o statystyki Policji ma jedną istotną wadę – przypisane są do miejsca zdarzenia a nie do miejsca, gdzie mieszka sprawca (i gdzie znajduje się rzeczywiste źródło problemu). Bezpośrednie przypisanie do miejsca zdarzenia występuje wyłącznie w przypadku interwencji domowych.

Dla potrzeb wyznaczenia w mieście obszarów, w których problemy związane z nadużywaniem alkoholu występują w największej skali, przeanalizowano wskaźnik w odniesieniu do poszczególnych ulic. Ulice, gdzie otrzymane wskaźniki były gorsze od średniej dla miasta zostały zakwalifikowane jako miejsca szczególnie dotknięte problemem nadużywania alkoholu. Analizę uzupełniono danymi ma temat interwencji domowych policji.

Tab. 8 Nadużywanie alkoholu i zjawisko przemocy domowej

Ulica	Liczba osób zgłoszonych do MKRPA 2015r	Liczba osób zgłoszonych do MKRPA 2015/1000 mieszkańców	Wnioski do sądu o leczenie odwykowego 2015r	Wnioski o leczenie odwykowego 2015r/1000 mieszkańców	„Niebieskich Kart" liczb procedur w 2015r	„Niebieskich Kart" liczb procedur 2015r/1000 mieszkańców	Liczba interwencji domowych Policji 2015r	Liczba interwencji domowych Policji 2015r/1000 mieszkańców
Akacjowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Andersa	2	1,73	1	0,87	2	1,73	2	1,73
Janusza Korczaka	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	33,33
1 -go Maja	7	11,65	2	3,33	3	4,99	30	49,92
11 -go Listopada	0	0,00	0	0,00	2	5,18	6	15,54
15 -go Grudnia	2	3,00	1	1,50	3	4,50	6	9,00
27 -go Stycznia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	5,24
9 -go Maja	2	1,20	3	1,80	6	3,60	4	2,40
Adama Mickiewicza	0	0,00	1	2,35	1	2,35	2	4,71
Adama Asnyka	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	9,62
Aleja Hugona Kołłątaja	4	9,59	1	2,40	4	9,59	6	14,39
Anastazego Kowalczyka	1	8,93	1	8,93	0	0,00	0	0,00
Armii Krajowej	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Armii Ludowej	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Astrów	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Basztowa	0	0,00	0	0,00	1	14,49	0	0,00
Berka Joselewicza	1	9,52	0	0,00	1	9,52	3	28,57
Bławatków	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Boleradz	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	8,13
Bolesława Chrobrego	1	1,81	0	0,00	1	1,81	1	1,81
Bolesława Prusa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Bolesława Limanowskiego	4	16,95	0	0,00	1	4,24	17	72,03
Bory	0	0,00	0	0,00	1	3,97	0	0,00
Browarna	0	0,00	2	133,33	0	0,00	1	66,67
Brzozowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Brzozowicka	1	2,56	1	2,56	1	2,56	0	0,00
Bursztynowa	0	0,00	0	0,00	1	1,42	0	0,00
Cicha	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Cynkowa	0	0,00	0	0,00	1	2,26	14	31,60
Norwida	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Czeladzka	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	12,20
Dąbrowska	2	3,24	0	0,00	3	4,85	12	19,42
Dąbrowszczaków	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Dębowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Długa	0	0,00	0	0,00	1	3,86	4	15,44
Doroty	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Drzewna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Dworska	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00

Elizy Orzeszkowej	0	0,00	1	18,52	0	0,00	1	18,52
Energetyczna	4	43,01	2	21,51	0	0,00	14	150,54
Filtrowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Fryderyka Chopina	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Góra Zamkowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Górna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Górnicza	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Grabowa	0	0,00	0	0,00	1	5,95	0	0,00
Graniczna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Grobla	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Grunwaldzka	0	0,00	0	0,00	1	3,70	0	0,00
Gwardii Ludowej	1	9,43	1	9,43	0	0,00	0	0,00
Henryka Rutkowskiego	0	0,00	1	2,90	0	0,00	0	0,00
Henryka Sienkiewicza	0	0,00	0	0,00	0	0,00	7	25,55
Hugona Kołłątaja	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Hutnicza	1	8,47	1	8,47	2	16,95	1	8,47
I Armii Wojska Polskiego	2	3,87	1	1,93	0	0,00	2	3,87
Ignacego Potockiego	0	0,00	1	5,00	2	10,00	16	80,00
Ignacego Krasickiego	2	10,64	0	0,00	1	5,32	0	0,00
Jabłoniowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Jana Kochanowskiego	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Janka Krasickiego	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	12,35
Jarzębinowa	0	0,00	1	11,90	0	0,00	1	11,90
Jasielska	0	----	0	----	0	----	0	----
Jasna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Jaśminowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Jaworowa	0	0,00	0	0,00	1	9,52	1	9,52
Jedności	1	2,85	1	2,85	0	0,00	10	28,49
Jesionowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	5,51
Józefa Piłsudskiego	2	3,27	1	1,64	1	1,64	7	11,46
Józefa Podsiadły	1	7,41	1	7,41	0	0,00	2	14,81
Józefa Skalskiego	14	3,59	4	1,03	13	3,34	6	1,54
Józefa Bema	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Niemcewicza	0	0,00	0	0,00	1	12,35	0	0,00
Juliana Tuwima	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Juliusza Słowackiego	1	7,75	2	15,50	1	7,75	7	54,26
Kalinowa	0	0,00	0	0,00	1	7,41	1	7,41
Kamienna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Kamienne Schodki	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Kamila Baczyńskiego	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Karola Świerczewskiego	0	0,00	0	0,00	0	0,00	8	35,87
Kasztanowa	0	0,00	0	0,00	1	3,44	0	0,00
Kazimierza Promyka	2	17,54	1	8,77	0	0,00	0	0,00
Kielecka	0	0,00	1	1,79	1	1,79	0	0,00
Kijowska	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	16,13
Klonowa	2	7,27	0	0,00	1	3,64	9	32,73
Kolejowa	0	0,00	0	0,00	3	2,88	9	8,63
Kolorowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Koszelew	3	7,08	0	0,00	3	7,08	30	70,75
Krakowska	1	3,82	1	3,82	1	3,82	8	30,53
Kręta	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Krośnieńska	0	----	0	----	0	----	0	----
Królowej Jadwigi	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00

Krótka	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Kwiatowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Leona Kruczkowskiego	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Leśna	1	10,00	0	0,00	0	0,00	2	20,00
Lipowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Lucjana Szenwalda	0	0,00	0	0,00	1	7,75	0	0,00
Ludomira Różyckiego	1	3,66	0	0,00	2	7,33	3	10,99
Ludowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Łączna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Łąkowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	130,43
Małgorzaty Fornalskiej	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Małobądzka	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	8,67
Marcelego Nowotki	3	10,14	1	3,38	2	6,76	4	13,51
Marcina Kasprzaka	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Marii Konopnickiej	17	9,70	12	6,85	12	6,85	59	33,66
Mieszka I	0	0,00	0	0,00	1	2,67	1	2,67
Mikołaja Kopernika	2	10,26	0	0,00	1	5,13	7	35,90
Mikołaja Reja	0	0,00	0	0,00	1	9,09	3	27,27
Modrzejowska	11	10,42	4	3,79	5	4,73	36	34,09
Modrzewiowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Mostowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Nadbrzeżna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Nadgórników	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Namiarkowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	4,12
Niecała	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Niepiekło	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	7,52
Niepodległości	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	5,68
Norberta Barlickiego	7	7,08	3	3,03	6	6,07	30	30,33
Nowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Odkrywkowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	3,08
Odrodzenia	1	4,12	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Ogrodowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Olszynowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Orla	0	0,00	0	0,00	1	20,41	3	61,22
Osiedlowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Osówka	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Parkowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Partyzantów	1	1,30	0	0,00	2	2,60	7	9,10
Paryska	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	7,87
Pawła Findera	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Paziowa	0	0,00	0	0,00	1	8,00	0	0,00
Piaskowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Piastowska	2	10,47	2	10,47	0	0,00	3	15,71
Plac 3 – go Maja	0	0,00	0	0,00	2	8,37	0	0,00
Plac Kazimierza Wielkiego	2	18,52	1	9,26	2	18,52	2	18,52
Plebańska	2	28,57	1	14,29	2	28,57	2	28,57
Podgórna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Podgrodzie	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Podjazie	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Podleśna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Podłosie	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Podmiejska	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Podskarpie	0	0,00	0	0,00	2	4,54	3	6,80

Podwale	2	17,09	3	25,64	1	8,55	3	25,64
Podzamcze	0	0,00	0	0,00	0	0,00	5	27,62
Pokoju	4	4,42	1	1,10	0	0,00	10	11,04
Polna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	26,32
Południowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Poprzeczna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Powstańców Śląskich	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Produkcyjna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Prosta	0	0,00	0	0,00	1	12,66	0	0,00
Przechodnia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Przodowników Pracy	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Przyjaźni	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Pustkowie	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Racjonalizatorów	1	18,52	0	0,00	1	18,52	2	37,04
Radosna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Rewolucjonistów	3	1,52	3	1,52	1	0,51	0	0,00
Robotnicza	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Rodzinna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Rolnicza	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	9,62
Romualda Traugutta	1	2,95	1	2,95	1	2,95	0	0,00
Różana	1	30,30	0	0,00	1	30,30	0	0,00
Róży Luksemburg	1	7,46	0	0,00	1	7,46	3	22,39
Rybna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Rybny Rynek	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	59,70
Rycerska	1	6,94	0	0,00	0	0,00	1	6,94
Rzeczna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Rzemieślnicza	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Rzeszowska	0	----	0	----	0	----	0	----
Sadowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Sączewskiego	3	11,49	1	3,83	1	3,83	3	11,49
Sielecka	1	4,81	0	0,00	2	9,62	5	24,04
Siemońska	1	3,61	1	3,61	2	7,22	5	18,05
sierż. Załogi	0	0,00	0	0,00	1	2,12	3	6,36
Skośna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Słoneczna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Słowiańska	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Spacerowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Spokojna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Sportowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Spółdzielcza	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Stachowe	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Małachowskiego	3	3,05	0	0,00	1	1,02	31	31,57
Stanisława Kempy	4	7,10	1	1,78	0	0,00	13	23,09
Stanisława Moniuszki	1	14,49	0	0,00	1	14,49	2	28,99
Stanisława Staszica	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Stanisława Wyspiańskiego	1	21,74	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Stanisława Gawlika	1	2,90	0	0,00	2	5,80	1	2,90
Stawowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	18,18
Stefana Okrzei	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	5,21
Stefana Żeromskiego	1	12,82	1	12,82	1	12,82	0	0,00
Stokrotek	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Strzyżowicka	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Szkolna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00

Szybowa	0	----	0	----	0	----	0	----
Szybowcowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Środkowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Św. Brata Alberta	0	0,00	0	0,00	1	3,44	7	24,05
Świerkowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Boya – Żeleńskiego	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Tadeusza Kościuszki	2	6,31	1	3,15	3	9,46	9	28,39
Teatralna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Topolowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Torowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Tulipanów	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Turniejowa	0	0,00	1	3,75	0	0,00	0	0,00
Usługowa	0	0,00	0	0,00	1	43,48	0	0,00
Walerego Wróblewskiego	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	33,06
Walki Młodych	4	3,36	0	0,00	3	2,52	1	0,84
Wapienna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Wawrzyńca Stalickiego	0	0,00	0	0,00	1	1,18	11	13,00
Wąska	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Wesoła	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Węgroda	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Wiejska	1	10,10	0	0,00	1	10,10	1	10,10
Wierzbowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Wilcza	1	8,33	0	0,00	0	0,00	1	8,33
Willowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Wincentego Pola	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Wincentego Pstrowskiego	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Wirginiusza Chmielewskiego	0	----	0	----	0	----	0	----
Wiśniowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Władysława Jagiełły	0	0,00	0	0,00	2	2,97	0	0,00
Władysława Kniewskiego	2	1,21	0	0,00	0	0,00	3	1,82
Władysława Hibnera	0	----	0	----	0	----	0	----
Władysława Orkana	0	0,00	0	0,00	1	9,52	0	0,00
Władysława Reymonta	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Władysława Broniewskiego	1	5,35	0	0,00	1	5,35	4	21,39
Wojska Polskiego	2	6,21	1	3,11	2	6,21	0	0,00
Wolności	1	1,38	0	0,00	1	1,38	2	2,75
Wolska	5	21,93	1	4,39	5	21,93	5	21,93
Wspólna	1	5,75	0	0,00	2	11,49	2	11,49
Wyzwolenia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
XXXV – lecia PRL	4	4,98	0	0,00	0	0,00	1	1,24
Z B O W i D	2	8,97	0	0,00	1	4,48	0	0,00
Zaciszna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Zagórska	0	0,00	0	0,00	1	16,67	1	16,67
Zamkowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Zawale	1	9,90	1	9,90	0	0,00	0	0,00
Zawodzie	0	----	0	----	0	----	0	----
Zielona	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	8,33
Zofii Nałkowskiej	0	0,00	0	0,00	1	21,74	0	0,00
Zwycięstwa	4	3,69	0	0,00	5	4,61	3	2,76
Zygmunta Sierakowskiego	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Żwirki i Wigury	3	2,14	0	0,00	3	2,14	17	12,13
Żytnia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00

Razem/średnia dla miasta	178	3,15	75	1,33	164	2,90	601	10,63

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych MKRPA w Będzinie oraz KPP w Będzinie

W tabeli kolorem czerwonym zaznaczone zostały wyniki dla ulic, gdzie wskaźniki są gorsze od średniej dla całego miasta.

4.4 Ubóstwo

Problem ubóstwa jest problemem wieloaspektowym. Zazwyczaj przyjmuje się, że jest to zjawisko związane z brakiem możliwości zaspokajania potrzeb, które w zbiorowości uznaje się za podstawowe. Zjawisko to wiąże się więc bezpośrednio z sytuacją materialną.

W celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia udzielane jest wsparcie w ramach pomocy społecznej.

Wspomniane wcześniej, trudne sytuacje życiowe to, w szczególności okoliczności wymienione w art. 7 ustawy o pomocy społecznej: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, alkoholizm lub narkomania, zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe, klęski żywiołowe lub ekologiczne z uwzględnieniem dochodu niższego od kryterium dochodowego.

Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. W miarę możliwości pomoc społeczna powinna poprzez swoje działania dążyć do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Pomoc społeczna powinna również zapobiegać marginalizacji osób, rodzin. Również powinna mobilizować do aktywnego i samodzielnego działania i rozwiązywania trudnych sytuacji życiowych.

W celu rozpoznania zjawiska koncentracji problemów ubóstwa na terenie Będzina przeanalizowano następujące parametry:

- ilość osób pełnosprawnych objętych pomocą społeczną/1000 mieszkańców miasta
- ilość osób niepełnosprawnych objętych pomocą społeczną/1000 mieszkańców miasta
- ilość osób objęta pomocą państwa w zakresie dożywiania - posiłek w okresie od 2016/01/01 do 2016/09/30 (wg świadczeniobiorców)/1000 mieszkańców miasta

- liczba wystawionych tytułów wykonawczych w związku z zaległościami w zakresie wpłat za gospodarowanie odpadami//1000 mieszkańców miasta

Dane, które wykorzystano do przeprowadzenia analizy pochodzą z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie oraz Urzędu Miejskiego w Będzinie.

W roku 2015 ze świadczeń ze wsparcia MOPS skorzystało 1269 osób pełnosprawnych, co daje wskaźnik 23,20 osób/1000 mieszkańców Będzina. W tym samym okresie wparciem objętych było 352 osoby niepełnosprawne, co daje wskaźnik 6,43 osoby/1000 mieszkańców Miasta.

W okresie od 1 stycznia do 30 września 2016 roku z świadczenia w ramach pomocy państwa w zakresie dożywiania skorzystało 829 osób, co daje wskaźnik 14,66 osoby/1000 mieszkańców Miasta.

Liczba wystawionych tytułów wykonawczych w związku z zaległościami w opłacie za gospodarowanie odpadami wyniosła w 2015 roku 666, co daje wskaźnik 11,78/1000 mieszkańców Miasta.

Dla potrzeb wyznaczenia w mieście obszarów, w których zjawisko ubóstwa jest największe przeanalizowano wskaźniki w odniesieniu do poszczególnych ulic. Ulice, gdzie otrzymane wskaźniki były gorsze od średniej dla miasta zastały zakwalifikowane jako miejsca szczególnie dotknięte problemem ubóstwa.

Tab. 9 Zasiłki, pomoc w zakresie dożywiania, zaległości w opłacie za gospodarowanie odpadami

Ulica	L. os. pełnosprawnych pobierająca zasiłek	L. os. pełnosprawnych pobierająca zasiłek/1000 mieszkańców	L. os. niepełnosprawnych pobierająca zasiłek	L. os. niepełnosprawnych pobierająca zasiłek/1000 mieszkańców	L. os. objęta pomocą w zakresie dożywiania	L. os. objęta pomocą w zakresie dożywiania/1000 mieszkańców	L. tytułów wykonawczych – opłata śmieciowa	L. tytułów wykonawczych – opłata śmieciowa/1000 osób
Akacjowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Andersa	7	6,06	0	0,00	4	3,46	0	0,00
Janusza Korczaka	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
1 -go Maja	50	83,19	10	16,64	48	79,87	12	19,97
11 -go Listopada	7	18,13	3	7,77	3	7,77	0	0,00
15 -go Grudnia	5	7,50	3	4,50	2	3,00	0	0,00
27 -go Stycznia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	9	47,12
9 -go Maja	20	11,99	4	2,40	9	5,40	0	0,00
Adama Mickiewicza	4	9,41	1	2,35	0	0,00	12	28,24
Adama Asnyka	3	28,85	1	9,62	4	38,46	5	48,08
Aleja Hugona Kołłątaja	22	52,76	4	9,59	0	0,00	8	19,18
Anastazego Kowalczyka	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	35,71
Armii Krajowej	1	27,78	2	55,56	0	0,00	0	0,00
Armii Ludowej	1	3,58	1	3,58	0	0,00	2	7,17
Astrów	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	187,50
Basztowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Berka Joselewicza	13	123,81	4	38,10	9	85,71	0	0,00

Bławatków	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Boleradz	1	8,13	0	0,00	1	8,13	0	0,00
Bolesława Chrobrego	1	1,81	2	3,62	1	1,81	0	0,00
Bolesława Prusa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Bolesława Limanowskiego	0	0,00	0	0,00	0	0,00	20	84,75
Bory	2	7,94	0	0,00	1	3,97	10	39,68
Browarna	1	66,67	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Brzozowa	1	15,38	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Brzozowicka	3	7,67	0	0,00	2	5,12	5	12,79
Bursztynowa	1	1,42	0	0,00	0	0,00	5	7,11
Cicha	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Cynkowa	18	40,63	2	4,51	14	31,60	13	29,35
Norwida	1	7,41	0	0,00	1	7,41	0	0,00
Czeladzka	11	134,15	2	24,39	5	60,98	1	12,20
Dąbrowska	23	37,22	5	8,09	15	24,27	4	6,47
Dąbrowszczaków	5	18,59	4	14,87	1	3,72	0	0,00
Dębowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Długa	3	11,58	0	0,00	0	0,00	4	15,44
Doroty	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Drzewna	0	0,00	1	14,29	0	0,00	6	85,71
Dworska	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Elizy Orzeszkowej	1	18,52	0	0,00	0	0,00	9	166,67
Energetyczna	14	150,54	1	10,75	8	86,02	0	0,00
Filtrowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	333,33
Fryderyka Chopina	0	0,00	0	0,00	0	0,00	5	30,86
Góra Zamkowa	0	0,00	1	100,00	0	0,00	0	0,00
Górna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Górnicza	2	29,85	0	0,00	1	14,93	0	0,00
Grabowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Graniczna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Grobla	1	55,56	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Grunwaldzka	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Gwardii Ludowej	1	9,43	1	9,43	0	0,00	4	37,74
Henryka Rutkowskiego	1	2,90	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Henryka Sienkiewicza	8	29,20	4	14,60	5	18,25	3	10,95
Hugona Kołłątaja	26	100,00	4	15,38	30	115,38	12	46,15
Hutnicza	7	59,32	2	16,95	6	50,85	0	0,00
I Armii Wojska Polskiego	14	27,08	3	5,80	9	17,41	0	0,00
Ignacego Potockiego	25	125,00	4	20,00	19	95,00	0	0,00
Ignacego Krasickiego	9	47,87	1	5,32	1	5,32	0	0,00
Jabłoniowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	54,05
Jana Kochanowskiego	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Janka Krasickiego	0	0,00	0	0,00	1	12,35	9	111,11
Jarzębinowa	2	23,81	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Jasielska	0	-----	0	-----	0	-----	0	-----
Jasna	1	166,67	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Jaśminowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Jaworowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Jedności	4	11,40	1	2,85	8	22,79	9	25,64
Jesionowa	4	11,02	1	2,75	1	2,75	1	2,75
Józefa Piłsudskiego	26	42,55	8	13,09	13	21,28	6	9,82
Józefa Podsiadły	1	7,41	1	7,41	3	22,22	11	81,48
Józefa Skalskiego	69	17,71	10	2,57	35	8,98	1	0,26

Józefa Bema	1	7,69	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Niemcewicza	2	24,69	0	0,00	2	24,69	0	0,00
Juliana Tuwima	1	17,86	0	0,00	5	89,29	8	142,86
Juliusza Słowackiego	1	7,75	0	0,00	0	0,00	2	15,50
Kalinowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Kamienna	3	51,72	1	17,24	4	68,97	7	120,69
Kamienne Schodki	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Kamila Baczyńskiego	1	19,61	1	19,61	0	0,00	0	0,00
Karola Świerczewskiego	4	17,94	0	0,00	4	17,94	11	49,33
Kasztanowa	3	10,31	0	0,00	5	17,18	0	0,00
Kazimierza Promyka	5	43,86	4	35,09	6	52,63	1	8,77
Kielecka	5	8,94	2	3,58	1	1,79	0	0,00
Kijowska	3	48,39	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Klonowa	2	7,27	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Kolejowa	6	5,75	6	5,75	5	4,79	0	0,00
Kolorowa	2	8,81	0	0,00	1	4,41	8	35,24
Koszelew	37	87,26	6	14,15	32	75,47	0	0,00
Krakowska	7	26,72	4	15,27	4	15,27	6	22,90
Kręta	2	11,76	0	0,00	0	0,00	9	52,94
Krośnieńska	0	-----	0	-----	0	-----	0	-----
Królowej Jadwigi	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Krótka	4	200,00	0	0,00	0	0,00	8	400,00
Kwiatowa	0	0,00	0	0,00	1	62,50	1	62,50
Leona Kruczkowskiego	0	0,00	1	10,75	0	0,00	1	10,75
Leśna	0	0,00	0	0,00	1	10,00	3	30,00
Lipowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Lucjana Szenwalda	1	7,75	0	0,00	0	0,00	2	15,50
Ludomira Różyckiego	3	10,99	1	3,66	3	10,99	27	98,90
Ludowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Łączna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Łąkowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	173,91
Małgorzaty Fornalskiej	0	0,00	1	11,24	0	0,00	0	0,00
Małobądzka	4	11,56	0	0,00	2	5,78	13	37,57
Marcelego Nowotki	6	20,27	0	0,00	0	0,00	15	50,68
Marcina Kasprzaka	4	35,09	0	0,00	2	17,54	0	0,00
Marii Konopnickiej	53	30,23	14	7,99	29	16,54	0	0,00
Mieszka I	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Mikołaja Kopernika	4	20,51	1	5,13	4	20,51	3	15,38
Mikołaja Reja	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	9,09
Modrzejowska	88	83,33	30	28,41	75	71,02	9	8,52
Modrzewiowa	1	12,35	1	12,35	0	0,00	5	61,73
Mostowa	1	23,81	0	0,00	0	0,00	5	119,05
Nadbrzeżna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Nadgórników	0	0,00	0	0,00	0	0,00	7	102,94
Namiarkowa	2	8,23	1	4,12	0	0,00	4	16,46
Niecała	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Niepiekło	3	22,56	0	0,00	3	22,56	9	67,67
Niepodległości	3	17,05	0	0,00	0	0,00	6	34,09
Norberta Barlickiego	11	11,12	7	7,08	15	15,17	8	8,09
Nowa	3	130,43	0	0,00	0	0,00	1	43,48
Odkrywkowa	3	9,23	0	0,00	1	3,08	15	46,15
Odrodzenia	5	20,58	3	12,35	1	4,12	2	8,23
Ogrodowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	45,45

Olszynowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Orla	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Osiedlowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Osówka	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	76,92
Parkowa	1	14,29	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Partyzantów	11	14,30	6	7,80	6	7,80	1	1,30
Paryska	4	31,50	2	15,75	4	31,50	4	31,50
Pawła Findera	2	15,04	0	0,00	2	15,04	1	7,52
Paziowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Piaskowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	5	33,78
Piastowska	2	10,47	1	5,24	0	0,00	1	5,24
Plac 3 – go Maja	21	87,87	9	37,66	5	20,92	0	0,00
Plac Kazimierza Wielkiego	6	55,56	1	9,26	5	46,30	0	0,00
Plebańska	9	128,57	2	28,57	9	128,57	0	0,00
Podgórna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Podgrodzie	1	5,95	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Podjazie	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Podleśna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	6	93,75
Podłosie	7	32,26	1	4,61	7	32,26	0	0,00
Podmiejska	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Podskarpie	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	2,27
Podwale	22	188,03	3	25,64	11	94,02	0	0,00
Podzamcze	5	27,62	0	0,00	4	22,10	21	116,02
Pokoju	17	18,76	1	1,10	10	11,04	9	9,93
Polna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Południowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Poprzeczna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Powstańców Śląskich	5	11,66	0	0,00	6	13,99	0	0,00
Produkcyjna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Prosta	1	12,66	1	12,66	0	0,00	8	101,27
Przechodnia	2	111,11	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Przodowników Pracy	4	41,24	0	0,00	1	10,31	8	82,47
Przyjaźni	0	0,00	2	2,66	2	2,66	0	0,00
Pustkowie	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Racjonalizatorów	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	74,07
Radosna	5	22,83	1	4,57	2	9,13	4	18,26
Rewolucjonistów	9	4,55	7	3,54	4	2,02	0	0,00
Robotnicza	0	0,00	0	0,00	0	0,00	5	500,00
Rodzinna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Rolnicza	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Romualda Traugutta	10	29,50	5	14,75	5	14,75	0	0,00
Różana	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	60,61
Róży Luksemburg	6	44,78	2	14,93	2	14,93	6	44,78
Rybna	1	29,41	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Rybny Rynek	2	29,85	2	29,85	0	0,00	0	0,00
Rycerska	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Rzeczna	0	0,00	1	18,18	0	0,00	2	36,36
Rzemieślnicza	0	0,00	1	47,62	0	0,00	0	0,00
Rzeszowska	0	-----	0	-----	0	-----	0	-----
Sadowa	2	48,78	0	0,00	1	24,39	1	24,39
Sączewskiego	8	30,65	6	22,99	3	11,49	0	0,00
Sielecka	13	62,50	6	28,85	11	52,88	5	24,04
Siemońska	11	39,71	6	21,66	7	25,27	0	0,00

sierż. Załogi	1	2,12	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Skośna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Słoneczna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Słowiańska	2	21,51	0	0,00	1	10,75	0	0,00
Spacerowa	0	0,00	0	0,00	0	1000,00	0	0,00
Spokojna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Sportowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Spółdzielcza	1	100,00	0	0,00	3	300,00	0	0,00
Stachowe	2	68,97	2	68,97	1	34,48	0	0,00
Małachowskiego	58	59,06	21	21,38	50	50,92	14	14,26
Stanisława Kempy	9	15,99	8	14,21	3	5,33	15	26,64
Stanisława Moniuszki	14	202,90	3	43,48	7	101,45	0	0,00
Stanisława Staszica	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Stanisława Wyspiańskiego	2	43,48	1	21,74	2	43,48	1	21,74
Stanisława Gawlika	8	23,19	4	11,59	4	11,59	0	0,00
Stawowa	0	0,00	2	36,36	0	0,00	4	72,73
Stefana Okrzei	3	15,63	0	0,00	0	0,00	13	67,71
Stefana Żeromskiego	3	38,46	2	25,64	0	0,00	0	0,00
Stokrotek	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Strzyżowicka	1	12,20	0	0,00	2	24,39	0	0,00
Szkolna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Szybowa	0	-----	0	-----	0	-----	0	-----
Szybowcowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Środkowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Św. Brata Alberta	24	82,47	2	6,87	17	58,42	1	3,44
Świerkowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	121,21
Boya – Żeleńskiego	0	0,00	1	58,82	0	0,00	0	0,00
Tadeusza Kościuszki	37	116,72	1	3,15	18	56,78	0	0,00
Teatralna	8	97,56	0	0,00	6	73,17	0	0,00
Topolowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Torowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Tulipanów	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Turniejowa	2	7,49	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Usługowa	1	43,48	1	43,48	0	0,00	2	86,96
Walerego Wróblewskiego	6	49,59	2	16,53	0	0,00	0	0,00
Walki Młodych	12	10,08	8	6,72	12	10,08	0	0,00
Wapienna	4	444,44	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Wawrzyńca Stalickiego	21	24,82	6	7,09	18	21,28	0	0,00
Wąska	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Wesoła	14	304,35	1	21,74	4	86,96	4	86,96
Węgroda	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Wiejska	10	101,01	2	20,20	1	10,10	2	20,20
Wierzbowa	1	7,75	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Wilcza	0	0,00	1	8,33	0	0,00	14	116,67
Willowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Wincentego Pola	1	58,82	1	58,82	2	117,65	0	0,00
Wincentego Pstrowskiego	1	50,00	0	0,00	0	0,00	1	50,00
Wirginiusza Chmielewskiego	0	-----	0	-----	0	-----	0	-----
Wiśniowa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	5	172,41
Władysława Jagiełły	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Władysława Kniewskiego	8	4,86	6	3,64	4	2,43	0	0,00

Władysława Hibnera	0	-----	0	-----	0	-----	0	-----
Władysława Orkana	0	0,00	0	0,00	2	19,05	2	19,05
Władysława Reymonta	4	51,28	1	12,82	3	38,46	1	12,82
Władysława Broniewskiego	8	42,78	0	0,00	6	32,09	0	0,00
Wojska Polskiego	11	34,16	4	12,42	6	18,63	18	55,90
Wolności	4	5,50	1	1,38	6	8,25	28	38,51
Wolska	43	188,60	8	35,09	40	175,44	0	0,00
Wspólna	1	5,75	0	0,00	0	0,00	7	40,23
Wyzwolenia	1	12,05	0	0,00	0	0,00	11	132,53
XXXV – lecia PRL	9	11,19	2	2,49	6	7,46	0	0,00
Z B O W i D	2	8,97	1	4,48	1	4,48	0	0,00
Zaciszna	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	76,92
Zagórska	2	33,33	0	0,00	8	133,33	8	133,33
Zamkowa	4	400,00	1	100,00	2	200,00	0	0,00
Zawale	8	79,21	1	9,90	1	9,90	0	0,00
Zawodzie	0	-----	0	-----	0	-----	0	-----
Zielona	3	25,00	1	8,33	1	8,33	10	83,33
Zofii Nałkowskiej	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Zwycięstwa	9	8,29	6	5,53	5	4,61	0	0,00
Zygmunta Sierakowskiego	0	0,00	1	111,11	0	0,00	0	0,00
Żwirki i Wigury	15	10,71	9	6,42	14	9,99	0	0,00
Żytnia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Razem/średnia dla miasta	1269	22,45	352	6,23	829	14,66	666	11,78

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski w Będzinie

W tabeli kolorem czerwonym zaznaczone zostały wartości dla ulic, gdzie wskaźniki są gorsze od średniej dla całego miasta.

4.5 Edukacja

Na dzień 1 września 2016 roku na terenie Będzina funkcjonowało 10 szkół podstawowych oraz 6 gimnazjów. Są to następujące jednostki oświatowe:

- Szkoła Podstawowa nr 1 im Adama Mickiewicza,
- Szkoła Podstawowa nr 2 im Jana III Sobieskiego w Miejskim Zespole Szkół nr 1
- Szkoła Podstawowa nr 3 im Kornela Makuszyńskiego w Miejskim Zespole Szkół nr 3
- Szkoła Podstawowa nr 4 im Stanisława Staszica
- Szkoła Podstawowa nr 6 im Marii Konopnickiej,
- Szkoła Podstawowa nr 8 im Jana Pawła II
- Szkoła Podstawowa nr 9 w Miejskim Zespole Szkół nr 4 im Noblistów Polskich,
- Szkoła Podstawowa nr 10 im Armii Krajowej
- Szkoła Podstawowa nr 11 im Władysława Broniewskiego
- Szkoła Podstawowa nr 13 w Miejskim Zespole Szkół nr 2 im Huberta Wagnera

- Gimnazjum nr 1 im Jana Dormana
- Gimnazjum nr 2 w Miejskim Zespole Szkół nr 2 im Huberta Wagnera
- Gimnazjum nr 3 im Henryka Sienkiewicza
- Gimnazjum nr 4 im Kazimierza Wielkiego w Miejskim Zespole Szkół nr 1
- Gimnazjum nr 5 im Marii Curie-Skłodowskiej w Miejskim Zespole Szkół nr 3
- Gimnazjum nr 6 w Miejskim Zespole Szkół nr 4 im Noblistów Polskich

Uczniowie ostatniej klasy szkoły podstawowej jak również uczniowie ostatniej klasy gimnazjum podlegają sprawdzeniu ocenie poziomu wiedzy. W przypadku uczniów szkół podstawowych uczniowie przystępują do egzaminu szóstoklasisty, którego celem jest zbadanie stopnia opanowania wybranych umiejętności ponadprzedmiotowych. Sprawdzany jest stopień opanowania umiejętności w zakresie czytania, pisania, rozumowania, korzystania z informacji i jej zastosowanie w praktyce.

W roku 2016 średni wynik z egzaminu szóstoklasisty w Będzinie wyniósł 59,7%. Wynik dla Miasta w odniesieniu do województw i powiatu prezentuje tabela nr 10.

Tab. 10 Wyniki z sprawdzianu szóstoklasisty 2016 rok

Zakres	Liczba zdających	Średni wynik	Łatwość	
			Język Polski	Matematyka
Województwo	36 415	61,1%	69,5%	52,2%
Powiat	1078	60,7%	69,4%	51,5%
Miasto	405	59,7%	69,4%	49,4%

Dane: Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie

Celem egzaminu gimnazjalnego jest sprawdzenie opanowania wiadomości i umiejętności określonych w standardach wymagań egzaminacyjnych z zakresu przedmiotów humanistycznych, matematyczno-przyrodniczych i języka obcego nowożytnego. Informacja dotycząca wyników z egzaminu gimnazjalnego wykorzystywana jest do oceny jakości kształcenia. Wynik z egzaminu gimnazjalnego dla Miasta w odniesieniu do województw i powiatu prezentuje tabela nr 11.

Tab. 11 Wyniki z egzaminu gimnazjalnego w 2016 roku

Zakres	Liczba zdających	Historia i WOS	Język polski	Przyroda	Matematyka	Język angielski		Język niemiecki	
						podstawowy	rozszerzony	podstawowy	rozszerzony
Województwo	37 488	55,9%	68,7%	50,8	47,8%	65,3%	45,2%	57,9%	59,4%
Powiat	998	55,0%	66,6%	49,3%	45,2%	65,2%	45,3%	52,8%	55,8%
Miasto	398	53,7%	63,4%	47,6%	42,8%	64,6%	45,3%	44,8%	54,0%

Dane: Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie

W celu porównania poziomu edukacji na terenie Będzina wykorzystano dane dotyczące wyników ze sprawdzianu szóstoklasisty. Wyniki te przyporządkowano do poszczególnych ulic na podstawie Uchwały w sprawie ustalenia planu sieci prowadzonych przez Miasto Będzin szkół podstawowych i gimnazjów oraz określenia granic ich obwodów. Wyniki odniesiono do średniego wyniku uzyskanego z egzaminu na obszarze Miasta. Wyniki przedstawia tabela nr 12.

Tab. 12 Wyniki ze sprawdzianu szóstoklasisty w 2016 roku

Ulica	Średni wynik z egzaminu szóstoklasisty (%)
Akacjowa	63,80
Andersa	60,00
Janusza Korczaka	62,80
1 -go Maja	60,00
11 -go Listopada	54,10
15 -go Grudnia	49,60
27 -go Stycznia	69,20
9 -go Maja	60,00
Adama Mickiewicza	67,30
Adama Asnyka	62,55
Aleja Hugona Kołłątaja	54,57
Anastazego Kowalczyka	60,00
Armii Krajowej	63,80
Armii Ludowej	63,80
Astrów	63,80
Basztowa	63,80
Berka Joselewicza	54,10
Bławatków	63,80
Boleradz	71,80
Bolesława Chrobrego	63,80
Bolesława Prusa	69,20
Bolesława Limanowskiego	71,80
Bory	62,80
Browarna	63,80
Brzozowa	69,20
Brzozowicka	63,80
Bursztynowa	63,80
Cicha	60,00
Cynkowa	49,60
Norwida	69,20
Czeladzka	58,95
Dąbrowska	61,40
Dąbrowszczaków	60,00
Dębowa	69,20
Długa	69,20
Doroty	71,80
Drzewna	62,80
Dworska	63,80
Elizy Orzeszkowej	71,80

Energetyczna	62,80
Filtrowa	49,60
Fryderyka Chopina	71,80
Góra Zamkowa	54,10
Górna	54,10
Górnicza	53,30
Grabowa	69,20
Graniczna	53,30
Grobla	63,80
Grunwaldzka	63,80
Gwardii Ludowej	60,00
Henryka Rutkowskiego	57,50
Henryka Sienkiewicza	60,00
Hugona Kołłątaja	71,80
Hutnicza	67,30
I Armii Wojska Polskiego	57,50
Ignacego Potockiego	54,10
Ignacego Krasickiego	69,20
Jabłoniowa	63,80
Jana Kochanowskiego	54,10
Janka Krasickiego	71,80
Jarzębinowa	69,20
Jasielska	63,80
Jasna	54,10
Jaśminowa	63,80
Jaworowa	69,20
Jedności	62,80
Jesionowa	69,20
Józefa Piłsudskiego	57,05
Józefa Podsiadły	60,00
Józefa Skalskiego	57,50
Józefa Bema	54,10
Niemcewicza	69,20
Juliana Tuwima	54,10
Juliusza Słowackiego	53,30
Kalinowa	69,20
Kamienna	60,00
Kamienne Schodki	54,10
Kamila Baczyńskiego	69,20
Karola Świerczewskiego	63,30
Kasztanowa	69,20
Kazimierza Promyka	60,00
Kielecka	60,00
Kijowska	53,30
Klonowa	69,20
Kolejowa	49,60
Kolorowa	62,80
Koszelew	49,60
Krakowska	60,00
Kręta	49,60
Krośnieńska	63,80
Królowej Jadwigi	63,80
Krótka	62,80

Kwiatowa	71,80
Leona Kruczkowskiego	60,00
Leśna	63,80
Lipowa	69,20
Lucjana Szenwalda	60,00
Ludomira Różyckiego	71,80
Ludowa	69,20
Łączna	62,80
Łąkowa	60,00
Małgorzaty Fornalskiej	63,80
Małobądzka	69,20
Marcelego Nowotki	71,80
Marcina Kasprzaka	60,00
Marii Konopnickiej	53,30
Mieszka I	63,80
Mikołaja Kopernika	60,00
Mikołaja Reja	54,10
Modrzejowska	54,10
Modrzewiowa	63,80
Mostowa	63,80
Nadbrzeżna	69,20
Nadgórników	71,80
Namiarkowa	63,80
Niecała	63,80
Niepiekło	62,80
Niepodległości	62,80
Norberta Barlickiego	53,30
Nowa	49,60
Odkrywkowa	62,80
Odrodzenia	62,80
Ogrodowa	62,80
Olszynowa	69,20
Orla	60,00
Osiedlowa	71,80
Osówka	---
Parkowa	62,80
Partyzantów	63,80
Paryska	49,60
Pawła Findera	63,80
Paziowa	63,80
Piaskowa	71,80
Piastowska	63,80
Plac 3 – go Maja	54,10
Plac Kazimierza Wielkiego	54,10
Plebańska	54,10
Podgórna	71,80
Podgrodzie	63,80
Podjazie	54,10
Podleśna	62,80
Podłosie	62,80
Podmiejska	60,00
Podskarpie	49,60
Podwale	54,10

Podzamcze	54,10
Pokoju	62,80
Polna	63,80
Południowa	71,80
Poprzeczna	71,80
Powstańców Śląskich	60,00
Produkcyjna	62,80
Prosta	49,60
Przechodnia	71,80
Przodowników Pracy	71,80
Przyjaźni	60,00
Pustkowie	62,80
Racjonalizatorów	71,80
Radosna	62,80
Rewolucjonistów	57,50
Robotnicza	60,00
Rodzinna	53,30
Rolnicza	69,20
Romualda Traugutta	71,80
Różana	63,80
Róży Luksemburg	71,80
Rybna	54,10
Rybny Rynek	54,10
Rycerska	63,80
Rzeczna	62,80
Rzemieślnicza	62,80
Rzeszowska	63,80
Sadowa	63,80
Sączewskiego	54,10
Sielecka	60,00
Siemońska	49,60
sierż. Załogi	57,50
Skośna	63,80
Słoneczna	60,00
Słowiańska	69,20
Spacerowa	49,60
Spokojna	63,80
Sportowa	54,10
Spółdzielcza	60,00
Stachowe	62,80
Małachowskiego	54,10
Stanisława Kempy	53,30
Stanisława Moniuszki	54,10
Stanisława Staszica	49,60
Stanisława Wyspiańskiego	69,20
Stanisława Gawlika	54,10
Stawowa	49,60
Stefana Okrzei	71,80
Stefana Żeromskiego	69,20
Stokrotek	63,80
Strzyżowicka	53,30
Szkolna	69,20
Szybowa	69,20

Szybowcowa	53,30
Środkowa	49,60
Św. Brata Alberta	60,00
Świerkowa	62,80
Boya – Żeleńskiego	54,10
Tadeusza Kościuszki	61,65
Teatralna	54,10
Topolowa	69,20
Torowa	53,30
Tulipanów	63,80
Turniejowa	63,80
Usługowa	62,80
Walerego Wróblewskiego	71,80
Walki Młodych	60,00
Wapienna	60,00
Wawrzyńca Stalickiego	49,60
Wąska	49,60
Wesoła	60,00
Węgroda	71,80
Wiejska	49,60
Wierzbowa	69,20
Wilcza	60,00
Willowa	53,30
Wincentego Pola	60,00
Wincentego Pstrowskiego	60,00
Wirginiusza Chmielewskiego	57,50
Wiśniowa	71,80
Władysława Jagiełły	63,80
Władysława Kniewskiego	57,50
Władysława Hibnera	60,00
Władysława Orkana	63,80
Władysława Reymonta	69,20
Władysława Broniewskiego	60,00
Wojska Polskiego	53,30
Wolności	67,80
Wolska	60,00
Wspólna	69,20
Wyzwolenia	60,00
XXXV – lecia PRL	60,00
Z B O W i D	53,30
Zaciszna	49,60
Zagórska	60,00
Zamkowa	54,10
Zawale	54,10
Zawodzie	54,10
Zielona	49,60
Zofii Nałkowskiej	69,20
Zwycięstwa	60,00
Zygmunta Sierakowskiego	63,80
Żwirki i Wigury	49,60
Żytnia	53,30
Razem/średnia dla miasta	59,70

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Będzinie

W tabeli kolorem czerwonym zaznaczone zostały wartości dla ulic, gdzie wskaźniki są gorsze od średniej dla całego miasta.

4.6 Uczestnictwo w kulturze

Kultura to jeden z najbardziej istotnych czynników mających wpływ na powstawanie i rozwój życia społecznego. Wspólnie z obiektywnymi kryteriami bytu danej zbiorowości oraz strukturą społeczną, stanowi istotny budulec danej grupy, zaznaczając jej odmienność od innych społeczności.
Rejestr instytucji kultury w Gminie Będzin obejmuje następujące instytucje:

- Teatr Dzieci Zagłębia im. Jana Dormana w Będzinie
- Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Stefana Żeromskiego w Będzinie
- Muzeum Zagłębia w Będzinie
- Ośrodek Kultury w Będzinie

W celu zaspokajania potrzeb kulturalnych mieszkańców Będzina powołany został Ośrodek Kultury, który prowadzi działalność kulturalną polegającą na tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie kultury poprzez:

- organizowanie wystaw artystycznych i wernisaży,
- organizowanie przedstawień teatralnych, koncertów, projekcji filmów,
- organizowanie i wspieranie imprez artystycznych i rozrywkowych,
- prowadzenie zajęć i warsztatów artystycznych oraz kół zainteresowań,
- prowadzenie i organizowanie działalności zespołów muzycznych, tanecznych i folklorystycznych,
- promocję kultury,
- edukację kulturalną i wychowanie przez sztukę,
- tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką,
- tworzenie warunków dla rozwoju folkloru, a także rękodzieła ludowego i artystycznego,
- rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych,
- upowszechnianie wiedzy o kulturze, w tym o kulturze regionalnej,
- prowadzenie impresariatu artystycznego,
- realizację imprez zleconych,
- współpracę międzynarodową w zakresie promocji kultury,
- prowadzenie działalności na rzecz integracji europejskiej,
- działalność wydawniczą.

Ośrodek położony jest przy ul. Małachowskiego 43, funkcjonuje także jego filia położona w Grodźcu przy ul. Słowackiego 2.

W celu przeanalizowania uczestnictwa mieszkańców Będzina w kulturze wykorzystano dane dotyczące liczby uczestników stałych zajęć organizowanych przez Ośrodek Kultury. Taki wybór danych do analizy wynika z faktu, że w przypadku organizowanych przez Ośrodek imprez, koncertów, pokazów itp. nie jest możliwe określenie miejsca zamieszkania odbiorców tych wydarzeń.

Uczestnicy zajęć i warsztatów są ewidencjonowani, co pozwoliło określić obszary (ulice), z których pochodzą.

W roku 2015 z zajęć i warsztatów organizowanych przez Ośrodek Kultury w Będzinie skorzystało łącznie 130 osób. Daje to wskaźnik 2,29 uczestników/1000 mieszkańców miasta Będzin.

Dla potrzeb wyznaczenia w mieście obszarów, w których uczestnictwo w kulturze jest najmniejsze przeanalizowano wskaźnik w odniesieniu do poszczególnych ulic. Ulice, gdzie otrzymane wskaźniki były gorsze od średniej dla miasta zastały zakwalifikowane jako miejsca szczególnie dotknięte problemem braku uczestnictwa w kulturze.

Tab. 13 Osoby korzystające z zajęć i warsztatów Ośrodka Kultury w Będzinie

Ulica	Ilość uczestników zajęć, warsztatów organizowanych przez Ośrodek Kultury	Ilość uczestników zajęć, warsztatów organizowanych przez Ośrodek Kultury/1000 mieszkańców
Akacjowa	0	0,00
Andersa	1	0,88
Janusza Korczaka	0	0,00
1 -go Maja	1	1,70
11 -go Listopada	0	0,00
15 -go Grudnia	0	0,00
27 -go Stycznia	1	5,32
9 -go Maja	1	0,62
Adama Mickiewicza	0	0,00
Adama Asnyka	0	0,00
Aleja Hugona Kołłątaja	1	2,78
Anastazego Kowalczyka	0	0,00
Armii Krajowej	1	27,78
Armii Ludowej	0	0,00
Astrów	0	0,00
Basztowa	1	14,29
Berka Joselewicza	0	0,00
Bławatków	0	0,00
Boleradz	0	0,00
Bolesława Chrobrego	0	0,00
Bolesława Prusa	0	0,00
Bolesława Limanowskiego	0	0,00
Bory	1	4,13
Browarna	0	0,00
Brzozowa	0	0,00

Brzozowicka	4	10,36
Bursztynowa	3	4,37
Cicha	0	0,00
Cynkowa	0	0,00
Norwida	1	7,63
Czeladzka	0	0,00
Dąbrowska	1	1,89
Dąbrowszczaków	0	0,00
Dębowa	0	0,00
Długa	0	0,00
Doroty	0	0,00
Drzewna	0	0,00
Dworska	0	0,00
Elizy Orzeszkowej	0	0,00
Energetyczna	0	0,00
Filtrowa	0	0,00
Fryderyka Chopina	0	0,00
Góra Zamkowa	0	0,00
Górna	1	90,91
Górnicza	0	0,00
Grabowa	0	0,00
Graniczna	1	45,45
Grobla	1	62,50
Grunwaldzka	2	7,38
Gwardii Ludowej	1	9,52
Henryka Rutkowskiego	0	0,00
Henryka Sienkiewicza	1	3,68
Hugona Kołłątaja	0	0,00
Hutnicza	0	0,00
I Armii Wojska Polskiego	1	1,98
Ignacego Potockiego	1	5,92
Ignacego Krasickiego	1	5,65
Jabłoniowa	0	0,00
Jana Kochanowskiego	0	0,00
Janka Krasickiego	0	0,00
Jarzębinowa	0	0,00
Jasielska	0	---
Jasna	0	0,00
Jaśminowa	0	0,00
Jaworowa	0	0,00
Jedności	1	2,92
Jesionowa	1	2,85
Józefa Piłsudskiego	1	1,79
Józefa Podsiadły	0	0,00
Józefa Skalskiego	9	2,37
Józefa Bema	0	0,00
Niemcewicza	0	0,00
Juliana Tuwima	1	17,86
Juliusza Słowackiego	0	0,00
Kalinowa	0	0,00
Kamienna	0	0,00
Kamienne Schodki	0	0,00
Kamila Baczyńskiego	0	0,00

Karola Świerczewskiego	0	0,00
Kasztanowa	1	3,65
Kazimierza Promyka	0	0,00
Kielecka	0	0,00
Kijowska	0	0,00
Klonowa	0	0,00
Kolejowa	4	3,88
Kolorowa	0	0,00
Koszelew	0	0,00
Krakowska	0	0,00
Kręta	1	5,88
Krośnieńska	0	---
Królowej Jadwigi	0	0,00
Krótka	0	0,00
Kwiatowa	0	0,00
Leona Kruczkowskiego	0	0,00
Leśna	1	10,10
Lipowa	0	0,00
Lucjana Szenwalda	0	0,00
Ludomira Różyckiego	1	3,82
Ludowa	0	0,00
Łączna	0	0,00
Łąkowa	0	0,00
Małgorzaty Fornalskiej	0	0,00
Małobądzka	0	0,00
Marcelego Nowotki	1	3,30
Marcina Kasprzaka	0	0,00
Marii Konopnickiej	7	4,12
Mieszka I	0	0,00
Mikołaja Kopernika	0	0,00
Mikołaja Reja	0	0,00
Modrzejowska	6	6,11
Modrzewiowa	0	0,00
Mostowa	0	0,00
Nadbrzeżna	0	0,00
Nadgórników	2	31,25
Namiarkowa	1	4,17
Niecała	0	0,00
Niepiekło	0	0,00
Niepodległości	2	11,49
Norberta Barlickiego	3	3,17
Nowa	0	0,00
Odkrywkowa	0	0,00
Odrodzenia	1	4,26
Ogrodowa	0	0,00
Olszynowa	0	0,00
Orla	0	0,00
Osiedlowa	0	0,00
Osówka	0	0,00
Parkowa	0	0,00
Partyzantów	2	2,71
Paryska	0	0,00
Pawła Findera	1	8,00

Paziowa	0	0,00
Piaskowa	0	0,00
Piastowska	1	5,52
Plac 3 – go Maja	0	0,00
Plac Kazimierza Wielkiego	0	0,00
Plebańska	0	0,00
Podgórna	0	0,00
Podgrodzie	1	5,95
Podjazie	0	0,00
Podleśna	0	0,00
Podłosie	0	0,00
Podmiejska	0	0,00
Podskarpie	0	0,00
Podwale	0	0,00
Podzamcze	3	17,05
Pokoju	0	0,00
Polna	0	0,00
Południowa	0	0,00
Poprzeczna	0	0,00
Powstańców Śląskich	0	0,00
Produkcyjna	0	0,00
Prosta	0	0,00
Przechodnia	0	0,00
Przodowników Pracy	0	0,00
Przyjaźni	0	0,00
Pustkowie	0	0,00
Racjonalizatorów	0	0,00
Radosna	0	0,00
Rewolucjonistów	5	2,61
Robotnicza	0	0,00
Rodzinna	0	0,00
Rolnicza	0	0,00
Romualda Traugutta	1	3,07
Różana	0	0,00
Róży Luksemburg	1	7,87
Rybna	0	0,00
Rybny Rynek	0	0,00
Rycerska	1	7,04
Rzeczna	0	0,00
Rzemieślnicza	0	0,00
Rzeszowska	0	---
Sadowa	0	0,00
Sączewskiego	2	7,78
Sielecka	1	5,05
Siemońska	0	0,00
sierż. Załogi	3	6,83
Skośna	0	0,00
Słoneczna	0	0,00
Słowiańska	0	0,00
Spacerowa	0	---
Spokojna	0	0,00
Sportowa	0	0,00
Spółdzielcza	0	0,00

Stachowe	0	0,00
Małachowskiego	4	4,49
Stanisława Kempy	0	0,00
Stanisława Moniuszki	0	0,00
Stanisława Staszica	0	0,00
Stanisława Wyspiańskiego	0	0,00
Stanisława Gawlika	1	3,03
Stawowa	0	0,00
Stefana Okrzei	2	10,75
Stefana Żeromskiego	0	0,00
Stokrotek	0	0,00
Strzyżowicka	0	0,00
Szkolna	0	0,00
Szybowa	0	---
Szybowcowa	0	0,00
Środkowa	0	0,00
Św. Brata Alberta	2	7,55
Świerkowa	0	0,00
Boya – Żeleńskiego	0	0,00
Tadeusza Kościuszki	2	6,83
Teatralna	0	0,00
Topolowa	0	0,00
Torowa	0	0,00
Tulipanów	0	0,00
Turniejowa	0	0,00
Usługowa	0	0,00
Walerego Wróblewskiego	0	0,00
Walki Młodych	0	0,00
Wapienna	0	0,00
Wawrzyńca Stalickiego	1	1,21
Wąska	0	0,00
Wesoła	0	0,00
Węgroda	0	0,00
Wiejska	3	29,70
Wierzbowa	0	0,00
Wilcza	0	0,00
Willowa	0	0,00
Wincentego Pola	0	0,00
Wincentego Pstrowskiego	0	0,00
Wirginiusza Chmielewskiego	0	---
Wiśniowa	0	0,00
Władysława Jagiełły	1	1,51
Władysława Kniewskiego	0	0,00
Władysława Hibnera	0	---
Władysława Orkana	2	18,52
Władysława Reymonta	3	42,86
Władysława Broniewskiego	0	0,00
Wojska Polskiego	0	0,00
Wolności	6	8,45
Wolska	0	0,00
Wspólna	0	0,00
Wyzwolenia	0	0,00

XXXV – lecia PRL	0	0,00
Z B O W i D	4	18,18
Zaciszna	0	0,00
Zagórska	0	0,00
Zamkowa	0	0,00
Zawale	0	0,00
Zawodzie	0	---
Zielona	0	0,00
Zofii Nałkowskiej	0	0,00
Zwycięstwa	5	4,73
Zygmunta Sierakowskiego	0	0,00
Żwirki i Wigury	1	0,73
Żytnia	0	0,00
Razem/średnia dla miasta	130	2,29

Źródło: Ośrodek Kultury w Będzinie

W tabeli analiza sfery społecznej w kolumnie dotyczącej uczestnictwa w kulturze kolorem czerwonym zaznaczone zostały wartości dla ulic, gdzie wskaźniki w tym zakresie są gorsze od średniej dla całego miasta.

4.7 Analiza sfery społecznej w ujęciu wskaźnikowym

W celu przeprowadzenia analizy społecznej w oparciu o zebrane dane statystyczne w odniesieniu do poszczególnych jednostek analitycznych (ulic) dokonano przeliczenia uzyskanych danych na wskaźnik przypadający na 1000 mieszkańców. Umożliwiło to wzajemne porównanie sytuacji na poszczególnych obszarach, bez względu na liczbę mieszkańców.

Dla każdej z analizowanych danych wartością porównawczą był wskaźnik średni liczony dla całego miasta. Wskaźnik ten porównywano ze wskaźnikiem dla poszczególnych obszarów (ulic). Te obszary (ulice) dla których wskaźnik posiada wartość gorszą do średniej dla miasta uznano za problemowe. Łącznie przeanalizowano 12 czynników przyjmując, że jeżeli co najmniej 7 z nich (60%) ma wartość gorszą od średniej, mamy do czynienia z koncentracją problemów społecznych.

Wskaźnikami wykorzystanymi do analizy koncentracji problemów społecznych są:

- wskaźnik obciążenia demograficznego,
- bezrobocie na koniec 2015 roku,
- liczba zgłoszeń do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2015 roku,
- liczba osób uzależnionych skierowanych na przymusowe leczenie w 2015 roku,
- liczba procedur „Niebieska Karta” przeprowadzonych w 2015 roku,
- interwencje domowe Policji w roku 2015,
- liczba osób pełnosprawnych pobierająca zasiłek z Pomocy Społecznej,
- liczba osób niepełnosprawnych pobierająca zasiłek z Pomocy Społecznej,

- liczba osób otrzymująca pomoc w zakresie dożywiania,
- liczba tytułów wykonawczych z powodu zaległości w opłacie za odbiór odpadów komunalnych w 2015 roku,
- wyniki z egzaminu szóstoklasisty uzyskane w roku 2016,
- liczba uczestników zajęć organizowanych przez Ośrodek Kultury w 2015 roku.

Wyniki wg ulic prezentuje tabela zbiorcza.

Tab. 14 Wyniki analizy danych statystycznych sfery społecznej – matryca koncentracji problemów

Ulica	Obciążenie demograficzne	Wskaźnik bezrobocia	L. osób zgłoszonych do MKRPA 2015r/1000 os.	Wnioski leczenie odwykowego 2015r/1000 os.	Niebieskich Kart" procedury 2015r/1000 os.	Interwencje domowe Policji 2015r/1000 os.	L. os. pełnosprawnych zasiłek 2015r/1000 os.	L. os. niepełnosprawnych zasiłek 2015r/1000 os.	L. os. - dożywianie 2015r/1000 mieszkańców	os.L. tytułów wykonawczych – opłata odpady 2015r/1000	Wyniki egzamin szóstoklasisty 2016 rok	Uczestnicy zajęć Ośrodka Kultury 2015r/1000 os.	Suma problemów
Krakowska		Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak		Tak	10
Pl. Kazimierza Wielkiego		Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak		Tak	Tak	10
Siemońska		Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak		Tak	Tak	10
1 -go Maja		Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak		Tak	10
Berka Joselewicza		Tak	Tak		Tak	Tak	Tak	Tak	Tak		Tak	Tak	9
Czeladzka	Tak	Tak				Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	9
Józefa Piłsudskiego	Tak	Tak	Tak	Tak		Tak	Tak	Tak	Tak			Tak	9
Podwale		Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak			Tak	9
Dąbrowska		Tak	Tak		Tak	Tak	Tak	Tak	Tak		Tak	Tak	9
Hutnicza	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak		Tak	Tak	Tak			Tak	9
Plebańska		Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak			Tak	9
Sielecka		Tak	Tak		Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak		9
Stefana Żeromskiego	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak		Tak	Tak			Tak	Tak	9
Wojska Polskiego		Tak	Tak	Tak	Tak		Tak	Tak	Tak	Tak		Tak	9
Wolska		Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak			Tak	9
Aleja Hugona Kołłątaja		Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak		Tak			8
Józefa Podsiadły		Tak	Tak	Tak		Tak		Tak	Tak	Tak		Tak	8
Sączewskiego	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak					8
Stanisława Moniuszki		Tak	Tak		Tak	Tak	Tak	Tak	Tak			Tak	8
Władysława Broniewskiego	Tak	Tak	Tak		Tak	Tak	Tak		Tak			Tak	8
Energetyczna		Tak	Tak	Tak		Tak	Tak	Tak	Tak			Tak	8
Koszelew		Tak	Tak		Tak	Tak	Tak	Tak	Tak			Tak	8

Modrzejowska		Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak				8
Stanisława Wyspiańskiego		Tak	Tak				Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	8
Marii Konopnickiej			Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak		Tak		8
11 -go Listopada	Tak	Tak			Tak	Tak		Tak			Tak	Tak	7
Kazimierza Promyka		Tak	Tak	Tak			Tak	Tak	Tak			Tak	7
Norberta Barlickiego	Tak		Tak	Tak	Tak	Tak		Tak	Tak				7
Wawrzyńca Stalickiego		Tak				Tak	Tak	Tak	Tak		Tak	Tak	7
Wiejska		Tak	Tak		Tak		Tak	Tak		Tak	Tak		7
Hugona Kołłątaja	Tak						Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	7
Ignacego Potockiego		Tak		Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak				7
Mikołaja Kopernika	Tak		Tak		Tak	Tak			Tak	Tak		Tak	7
Paryska	Tak	Tak					Tak	Tak	Tak	Tak		Tak	7
Tadeusza Kościuszki		Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak		Tak				7
Zagórska		Tak			Tak	Tak	Tak		Tak	Tak		Tak	7
Juliusza Słowackiego	Tak		Tak	Tak	Tak	Tak				Tak		Tak	7
Romualda Traugutta	Tak			Tak	Tak		Tak	Tak	Tak		Tak		7
Róży Luksemburg			Tak		Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak			7
Stanisława Kempy	Tak		Tak	Tak		Tak		Tak		Tak		Tak	7
I Armii Wojska Polskiego	Tak		Tak	Tak			Tak		Tak			Tak	6
Karola Świerczewskiego	Tak	Tak				Tak			Tak	Tak		Tak	6
Podzamcze	Tak	Tak				Tak	Tak		Tak	Tak			6
Małachowskiego		Tak				Tak	Tak	Tak	Tak	Tak			6
Św. Brata Alberta		Tak			Tak	Tak	Tak	Tak	Tak				6
Wesoła		Tak					Tak	Tak	Tak	Tak		Tak	6
Zawale		Tak	Tak	Tak			Tak	Tak				Tak	6
Cynkowa		Tak				Tak	Tak		Tak	Tak		Tak	6
Gwardii Ludowej	Tak		Tak	Tak				Tak		Tak	Tak		6
Jarzębinowa		Tak		Tak		Tak	Tak				Tak	Tak	6
Kamienna		Tak					Tak	Tak	Tak	Tak		Tak	6
Plac 3 – go Maja		Tak			Tak		Tak	Tak	Tak			Tak	6
Racjonalizatorów	Tak		Tak		Tak	Tak				Tak		Tak	6
Rybny Rynek		Tak				Tak	Tak	Tak			Tak	Tak	6
Stachowe	Tak	Tak					Tak	Tak	Tak			Tak	6
Stanisława Gawlika	Tak	Tak			Tak		Tak	Tak			Tak		6
Wilcza		Tak	Tak					Tak		Tak	Tak	Tak	6
Elizy Orzeszkowej	Tak			Tak		Tak				Tak	Tak	Tak	6
Niemcewicza	Tak	Tak			Tak		Tak		Tak			Tak	6
Prosta	Tak				Tak			Tak		Tak	Tak	Tak	6
Różana	Tak		Tak		Tak					Tak	Tak	Tak	6
Wspólna	Tak		Tak		Tak	Tak				Tak		Tak	6
Anastazego Kowalczyka	Tak		Tak	Tak						Tak		Tak	5
Henryka Sienkiewicza		Tak				Tak	Tak	Tak	Tak				5
Leśna		Tak	Tak			Tak				Tak	Tak		5
Marcina Kasprzaka	Tak	Tak					Tak		Tak			Tak	5
Rybna	Tak	Tak					Tak				Tak	Tak	5
Zamkowa		Tak					Tak	Tak	Tak			Tak	5
Bory	Tak	Tak			Tak					Tak	Tak		5
Browarna		Tak		Tak		Tak	Tak					Tak	5
Drzewna	Tak	Tak						Tak		Tak		Tak	5
Jedności		Tak		Tak		Tak			Tak	Tak			5
Marcelego Nowotki			Tak	Tak	Tak	Tak				Tak			5
Modrzewiowa	Tak							Tak		Tak	Tak	Tak	5

Przodowników Pracy	Tak	Tak					Tak			Tak		Tak	5
Radosna	Tak						Tak			Tak	Tak	Tak	5
Rzeczna	Tak	Tak						Tak		Tak		Tak	5
Sadowa		Tak					Tak		Tak	Tak		Tak	5
Usługowa					Tak		Tak	Tak		Tak		Tak	5
Walki Młodych	Tak	Tak	Tak					Tak				Tak	5
Wincentego Pola	Tak						Tak	Tak	Tak			Tak	5
Władysława Reymonta	Tak						Tak	Tak	Tak	Tak			5
Zielona		Tak					Tak	Tak		Tak		Tak	5
Adama Asnyka							Tak	Tak	Tak	Tak		Tak	5
Bolesława Limanowskiego			Tak		Tak	Tak				Tak		Tak	5
Długa					Tak	Tak				Tak	Tak	Tak	5
Ludomira Różyckiego	Tak		Tak		Tak	Tak				Tak			5
Stawowa	Tak					Tak		Tak		Tak		Tak	5
Boya – Żeleńskiego	Tak	Tak						Tak			Tak	Tak	5
27 -go Stycznia	Tak	Tak								Tak	Tak		4
Bolesława Prusa	Tak	Tak									Tak	Tak	4
Dąbrowszczaków	Tak	Tak						Tak				Tak	4
Ignacego Krasickiego		Tak	Tak		Tak		Tak						4
Józefa Skalskiego	Tak		Tak		Tak							Tak	4
Łąkowa	Tak					Tak				Tak		Tak	4
Zwycięstwa	Tak	Tak	Tak		Tak								4
15 -go Grudnia		Tak		Tak	Tak							Tak	4
9 -go Maja	Tak			Tak	Tak							Tak	4
Górnicza		Tak					-7		Tak			Tak	4
Kielecka	Tak			Tak							Tak	Tak	4
Kijowska		Tak				Tak	Tak					Tak	4
Odrodzenia		Tak	Tak					Tak			Tak		4
Podgórna	Tak	Tak									Tak	Tak	4
Podłosie		Tak					Tak		Tak			Tak	4
Szkolna	Tak	Tak									Tak	Tak	4
Świerkowa	Tak	Tak								Tak		Tak	4
Walerego Wróblewskiego						Tak	Tak	Tak				Tak	4
Wincentego Pstrowskiego		Tak					Tak			Tak		Tak	4
Wiśniowa	Tak									Tak	Tak	Tak	4
Władysława Orkana		Tak			Tak				Tak	Tak			4
Janka Krasickiego	Tak					Tak				Tak		Tak	4
Klonowa			Tak		Tak	Tak						Tak	4
Kolorowa		Tak								Tak	Tak	Tak	4
Krótka	Tak						Tak			Tak		Tak	4
Lucjana Szenwalda	Tak				Tak					Tak		Tak	4
Mikołaja Reja	Tak				Tak	Tak						Tak	4
Mostowa							Tak			Tak	Tak	Tak	4
Niepiekło							Tak		Tak	Tak		Tak	4
Nowa							Tak			Tak	Tak	Tak	4
Odkrywkowa	Tak									Tak	Tak	Tak	4
Podmiejska	Tak	Tak									Tak	Tak	4
Pokoju	Tak		Tak			Tak						Tak	4
Teatralna	Tak						Tak		Tak			Tak	4
Żwirki i Wigury	Tak					Tak		Tak				Tak	4

Dworska	Tak	Tak										Tak	3
Graniczna	Tak	Tak									Tak		3
Grobla	Tak	Tak					Tak						3
Nadbrzeżna	Tak										Tak	Tak	3
Podleśna		Tak								Tak		Tak	3
Powstańców Śląskich	Tak	Tak										Tak	3
Janusza Korczaka	Tak					Tak						Tak	3
Astrów	Tak									Tak		Tak	3
Cicha	Tak	Tak										Tak	3
Filtrowa	Tak									Tak		Tak	3
Górna	Tak	Tak									Tak		3
Jabłoniowa	Tak									Tak		Tak	3
Jana Kochanowskiego	Tak										Tak	Tak	3
Jasna							Tak				Tak	Tak	3
Kwiatowa									Tak	Tak		Tak	3
Leona Kruczkowskiego	Tak							Tak				Tak	3
Małobądzka										Tak	Tak	Tak	3
Ogrodowa		Tak								Tak		Tak	3
Partyzantów	Tak							Tak			Tak		3
Piastowska			Tak	Tak		Tak							3
Poprzeczna		Tak									Tak	Tak	3
Przechodnia		Tak					Tak					Tak	3
Rycerska	Tak	Tak	Tak										3
Rzemieślnicza		Tak						Tak				Tak	3
Słoneczna		Tak									Tak	Tak	3
Stanisława Staszica	Tak	Tak										Tak	3
Węgroda	Tak										Tak	Tak	3
Willowa	Tak	Tak										Tak	3
Wolności	Tak	Tak								Tak			3
Zaciszna	Tak									Tak		Tak	3
Adama Mickiewicza				Tak						Tak		Tak	3
Bolesława Chrobrego	Tak										Tak	Tak	3
Fryderyka Chopina	Tak									Tak		Tak	3
Grabowa					Tak						Tak	Tak	3
Henryka Rutkowskiego	Tak			Tak								Tak	3
Jaworowa					Tak						Tak	Tak	3
Kamila Baczyńskiego	Tak							Tak				Tak	3
Ludowa	Tak	Tak										Tak	3
Małgorzaty Fornalskiej	Tak							Tak				Tak	3
Niecała	Tak										Tak	Tak	3
Orla					Tak	Tak						Tak	3
Podskarpie					Tak						Tak	Tak	3
Polna		Tak				Tak						Tak	3
Spółdzielcza							Tak		Tak			Tak	3
Stokrotek	Tak	Tak										Tak	3
Turniejowa	Tak			Tak								Tak	3
Wapienna	Tak						Tak					Tak	3
Wyzwolenia	Tak									Tak		Tak	3
XXXV – lecia PRL	Tak		Tak									Tak	3
Z B O W i D	Tak		Tak		Tak								3
Zofii Nałkowskiej	Tak				Tak							Tak	3
Zygmunta	Tak							Tak				Tak	3

Sierakowskiego													
Basztowa	Tak				Tak								2
Torowa		Tak										Tak	2
Żytnia		Tak										Tak	2
Armii Krajowej							Tak	Tak					2
Armii Ludowej	Tak											Tak	2
Bławatków	Tak											Tak	2
Brzozowa		Tak										Tak	2
Brzozowicka				Tak						Tak			2
Bursztynowa	Tak										Tak		2
Góra Zamkowa								Tak				Tak	2
Józefa Bema		Tak										Tak	2
Juliana Tuwima									Tak	Tak			2
Kalinowa					Tak							Tak	2
Kamienne Schodki		Tak										Tak	2
Kasztanowa					Tak				Tak				2
Niepodległości	Tak									Tak			2
Osówka										Tak		Tak	2
Pawła Findera	Tak								Tak				2
Paziowa					Tak							Tak	2
Piaskowa										Tak		Tak	2
Produkcyjna											Tak	Tak	2
Przyjaźni		Tak										Tak	2
Rewolucjonistów	Tak			Tak									2
Rolnicza											Tak	Tak	2
Strzyżowicka									Tak			Tak	2
Środkowa											Tak	Tak	2
Tulipanów											Tak	Tak	2
Andersa	Tak											Tak	2
Boleradz											Tak	Tak	2
Grunwaldzka					Tak						Tak		2
Kolejowa	Tak										Tak		2
Lipowa											Tak	Tak	2
Mieszka I	Tak											Tak	2
Nadgórników	Tak									Tak			2
Namiarkowa		Tak								Tak			2
Podjazie	Tak											Tak	2
Południowa	Tak											Tak	2
Pustkowie											Tak	Tak	2
Robotnicza										Tak		Tak	2
Rodzinna											Tak	Tak	2
Słowiańska	Tak											Tak	2
Sportowa											Tak	Tak	2
Stefana Okrzei	Tak									Tak			2
Wąska											Tak	Tak	2
Wierzbowa											Tak	Tak	2
Władysława Jagiełły					Tak							Tak	2
Władysława Kniewskiego	Tak											Tak	2
Akacjowa												Tak	1
Dębowa												Tak	1
Jaśminowa												Tak	1
Królowej Jadwigi												Tak	1

Skośna												Tak	1
Topolowa												Tak	1
Norwida	Tak												1
Doroty												Tak	1
Kręta										Tak			1
Łączna												Tak	1
Olszynowa												Tak	1
Osiedlowa												Tak	1
Parkowa												Tak	1
Rzeszowska											Tak		1
Spacerowa											Tak		1
Spokojna												Tak	1
Szybowcowa												Tak	1
W. Chmielewskiego											Tak		1
Jesionowa													0
Jasielska													0
Krośnieńska													0
Podgrodzie													0
sierż. Załogi													0
Szybowa													0
Władysława Hibnera													0
Zawodzie													0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych źródłowych przytoczonych powyżej

W znajdującej się powyżej tabeli ulice Będzina zostały uszeregowane wg liczby czynników, dla których wskaźniki były gorsze od średniej dla Miasta. Kryterium 60% (co najmniej 6 z 10 analizowanych czynników) gorszych od średniej wystąpiło na 38 ulicach, które zajmują pola żółte.

Analiza wykazała koncentrację problemów społecznych na następujących ulicach: Berka Joselewicza, Krakowska, Plac Kazimierza Wielkiego, Siemońska, 1 -go Maja, Plebańska, Józefa Piłsudskiego, Józefa Podsiadły, Podwale, Dąbrowska, Sielecka, Aleja Hugona Kołłątaja, Czeladzka, Stanisława Moniuszki, Energetyczna, Hutnicza, Ignacego Potockiego, Koszelew, Modrzejowska, Stanisława Wyspiańskiego, Stefana Żeromskiego, Wojska Polskiego, Marii Konopnickiej, 11 -go Listopada, Sączewskiego, Wawrzyńca Stalickiego, Wiejska, Władysława Broniewskiego, Cynkowa, Hugona Kołłątaja, Kamienna, Mikołaja Kopernika, Plac 3 – go Maja, Tadeusza Kościuszki, Wilcza, Wolska, Zagórska, Juliusza Słowackiego.

Graficzną prezentację wyników analizy danych statystycznych z zakresu problematyki społecznej prezentuje rysunek.

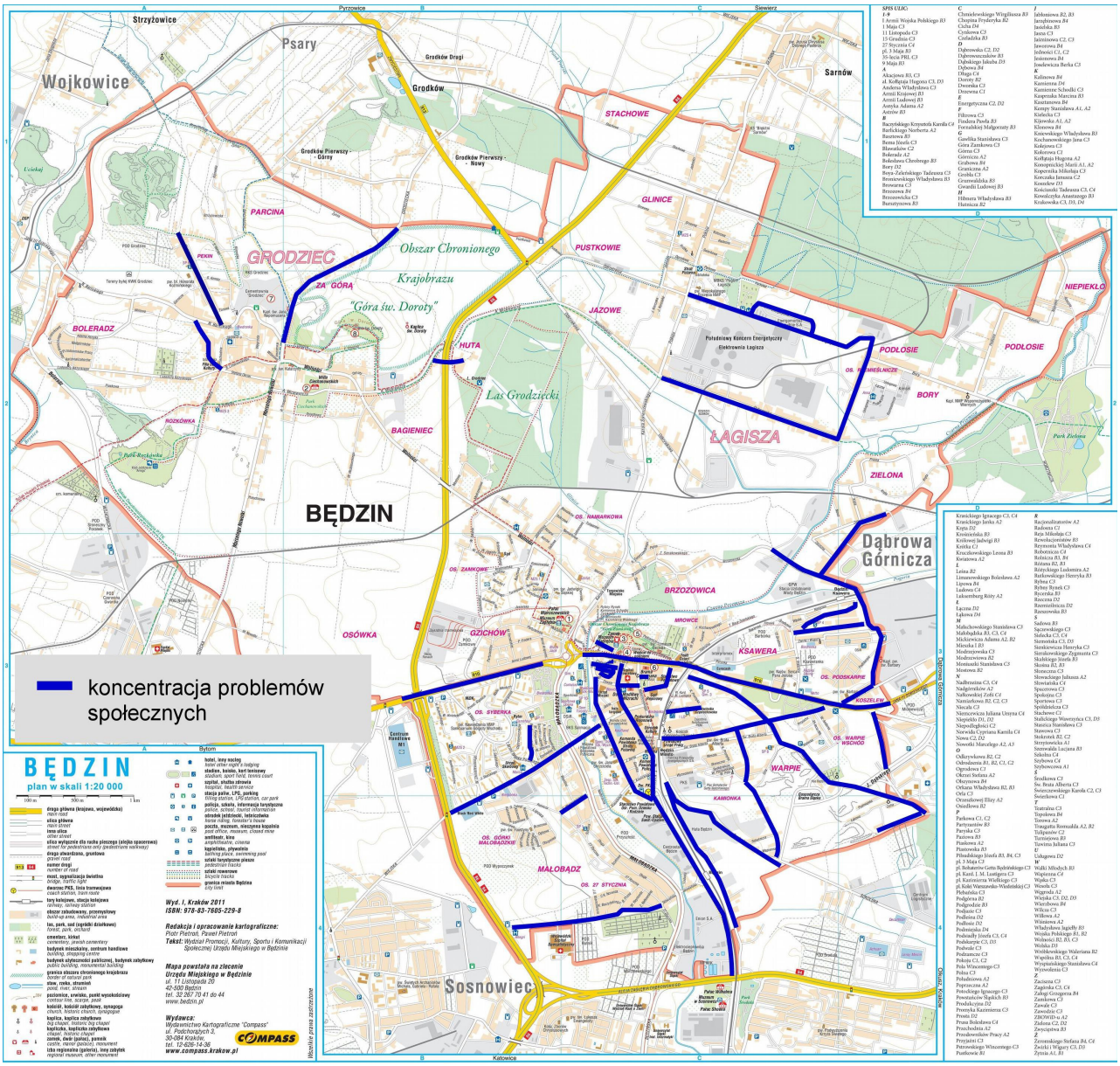

Rys. 3 Koncentracja problemów społecznych w analizie danych statystycznych

4.8 Problemy społeczne w badaniach ankietowych

Najistotniejszym problemem społecznym wg ankietowanych jest problem uzależnień. Za bardzo istotny uznało go blisko 64% badanych. Problem bezrobocia za bardzo istotny uznało prawie 58% respondentów. Odpływ młodych ludzi z Będzina jest bardzo istotny wg 55% badanych. Za najmniej ważny problem społeczny respondenci uznali przemoc domową. Jako bardzo istotny uznało go ponad 32% ankietowanych. Szczegółowe wyniki badania sfery społecznej prezentuje tabela.

Tab. 15 Wyniki badań ankietowych sfery społecznej

Problem	Bardzo istotny	raczej istotny	trudno powiedzieć	raczej nieistotny	mało istotny
Bezrobocie	57,84%	25,49%	11,76%	3,92%	0,98%
Ubóstwo	48,04%	36,27%	9,80	3,92%	0,00%
Przestępczość	43,14%	32,35%	17,65	1,96%	0,00%
Przemoc domowa	32,35%	21,57%	37,25	0,98%	0,98%
Uzależnienia	63,73%	17,65%	12,75	0,00%	0,00%
Starzenie się społeczeństwa	31,37%	40,20%	18,63	3,92%	0,00%
Odpływ młodych ludzi z miasta	54,90%	22,55%	14,71	3,92%	0,00%
Problemy mieszkaniowe	40,20%	25,49%	20,59	6,86%	0,98%

Źródło: Opracowanie własne

W zakresie jakości życia za najistotniejszy ankietowani uznali problem związany z estetyką

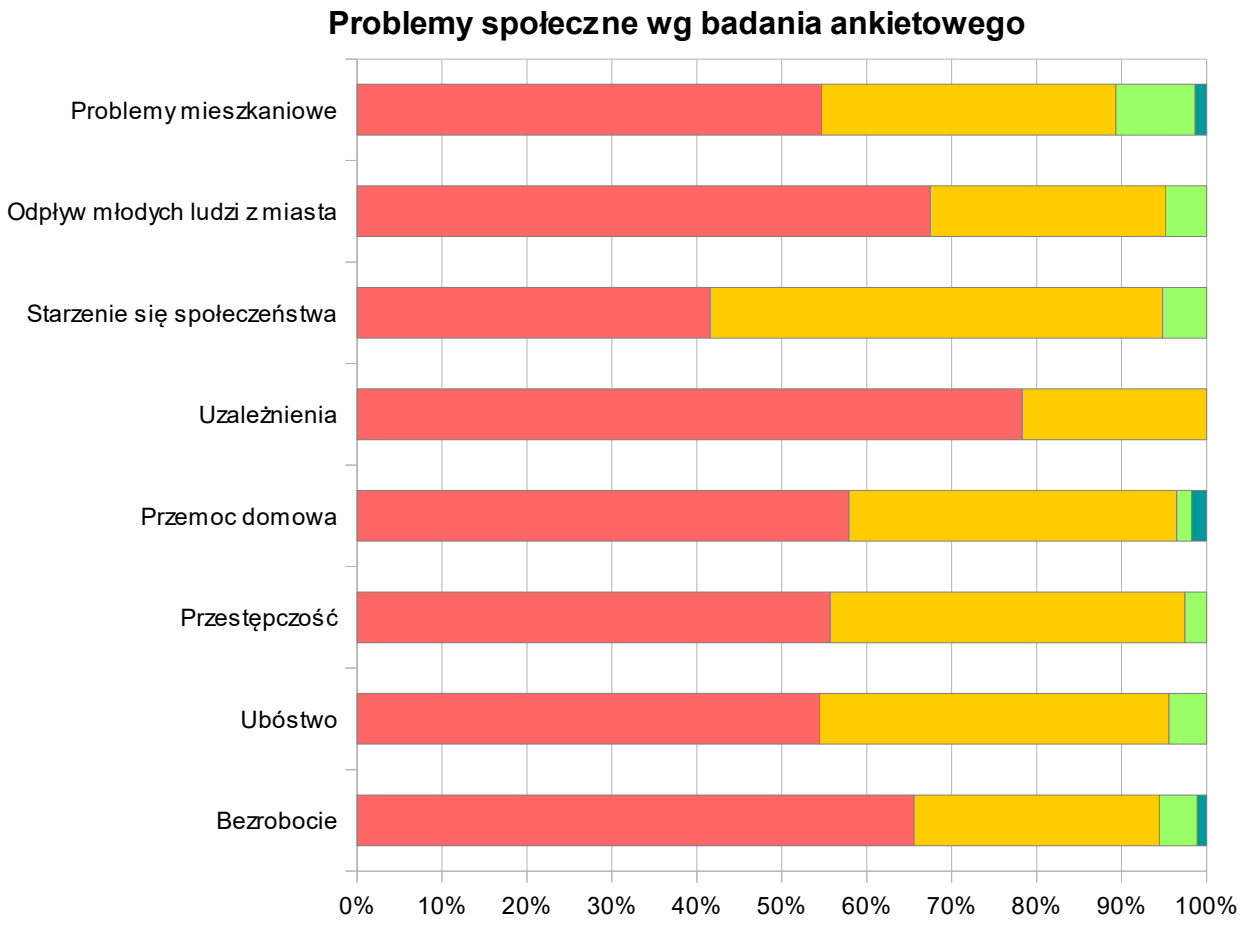

otoczenia. Aż 83,33% ankietowanych wskazało, iż jest to problem bardzo istotny. Kolejnym niezwykle ważnym problemem jest poczucie bezpieczeństwa i sprawność działania policji. Jest to problem bardzo istotny wg blisko 71% badanych.

Najmniej problematycznym zagadnieniem wg ankietowanych jest samoorganizacja lokalnej społeczności. Za bardzo istotny problem, brak właściwego zorganizowania się mieszkańców Będzina w formalnych i nieformalnych organizacjach uznało nieco ponad 34%. Jednocześnie blisko 23% ankietowanych nie ma w tej sprawie zdania. Szczegółowe wyniki badania jakości życia prezentuje tabela.

Tab. 16 Wyniki badań ankietowych jakości życia mieszkańców

	bardzo istotny	raczej istotny	trudno powiedzieć	raczej nieistotny	mało istotny
Estetyka otoczenia	83,33%	14,58%	1,04%	1,04%	0,00%
Poczucie bezpieczeństwa/sprawność działania policji	70,83%	19,79%	4,17%	2,08%	1,04%
Aktywność ośrodka kultury – oferta imprez, zajęć	36,46%	33,33%	15,63%	6,25%	6,25%
Aktywność instytucji sportowych – oferta zajęć	38,54%	3,21%	20,83%	6,25%	2,08%
Poziom oferty opiekuńczo-edukacyjnej: żłobek	43,75%	33,33%	14,58%	3,13%	1,04%
Poziom oferty opiekuńczo-edukacyjnej: przedszkole	52,08%	23,96%	13,54%	6,25%	0,00%
Poziom oferty edukacyjnej: szkoła podstawowa/gimnazjum	39,58%	29,17%	10,42%	14,58%	1,04%
Poziom oferty edukacyjnej: edukacja ponadgimazjalna	40,63%	26,04%	17,71%	9,38%	1,04%
Skomunikowanie z innymi miastami aglomeracji	45,83%	20,83%	11,46%	10,42%	7,29%
Samoorganizacja lokalnej społeczności	34,38%	34,38%	22,92%	3,13%	2,08%
Współpraca mieszkańców z Gminą	45,83%	34,38%	14,58%	1,04%	0,00%

Źródło: Opracowanie własne

4.9 Propozycje obszaru rewitalizacji w badaniu ankietowym

Osoby wypełniające kwestionariusz ankietowy miały możliwość wskazania, jaki obszar miasta wg nich powinien zostać objęty procesem rewitalizacji. Wśród propozycji znalazło się kilkadziesiąt ulic oraz dzielnice Będzina i osiedla. Blisko połowa ankietowanych wskazało, że procesem rewitalizacji powinno zostać objęte „śródmieście” lub „centrum miasta”. Takiego wskazania dokonało 47% ankietowanych. Na Grodziec wskazało 16,42% ankietowanych. Wśród ulic najczęściej powtarzającą się propozycją był pl. Kazimierza Wielkiego. Na tą ulicę wskazało 12,79% ankietowanych.

Propozycje obszarów wskazane w badaniu ankietowym zostały naniesione na plan miasta. Za pomocą kolorów określona została częstotliwość, z jaką ankietowani proponowali poszczególne obszary.

Rys. 5 Propozycje obszaru rewitalizacji w badaniu ankietowym

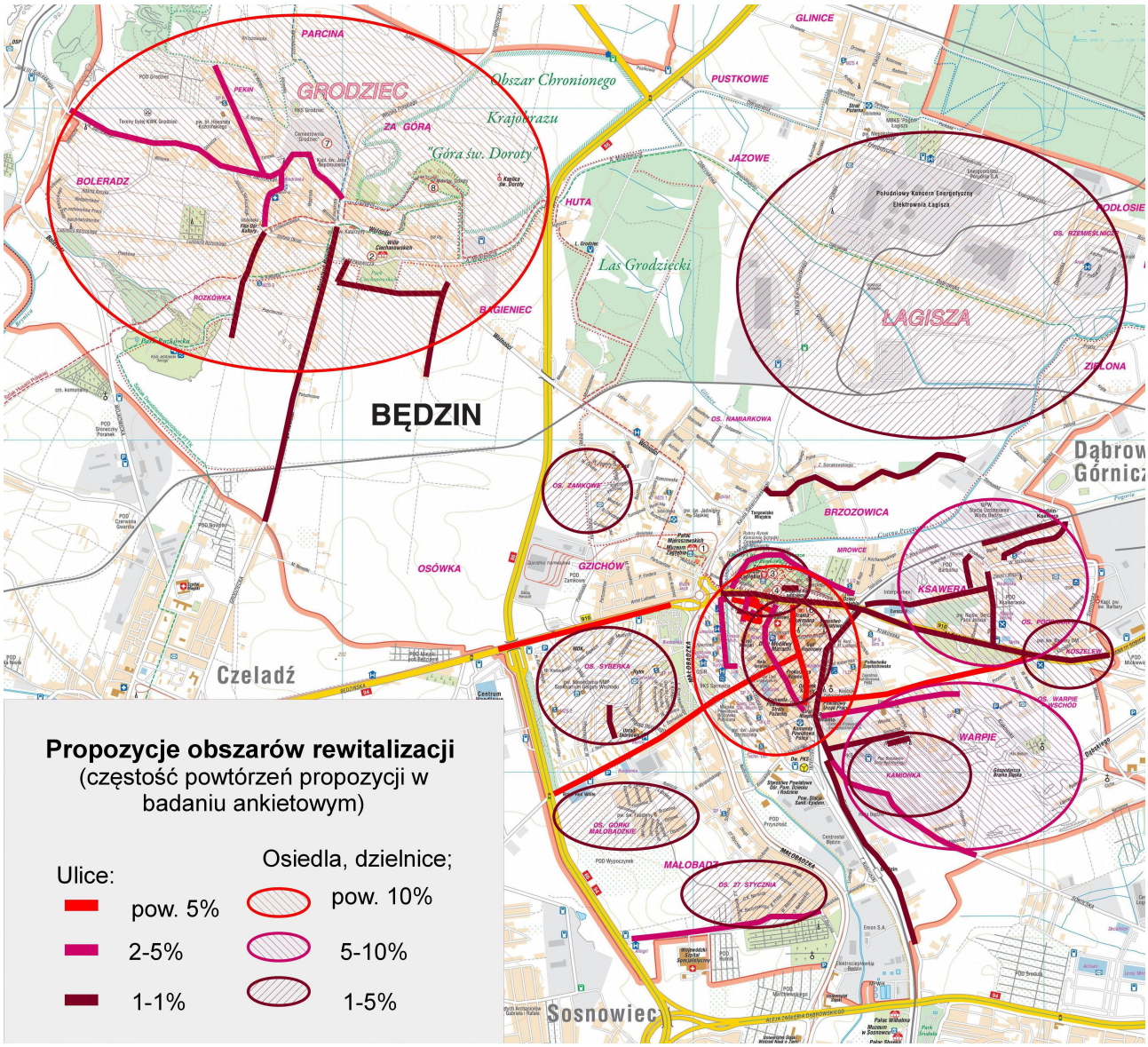

5 Obszar zdegradowany w Będzinie

W procesie wyznaczania obszaru rewitalizacji Miasta Będzin wzięto pod uwagę następujące czynniki:

1. Obszar musi znajdować się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

2. Obok koncentracji negatywnych zjawisk społecznych musi występować tam co najmniej jedno z negatywnych zjawisk:

- gospodarczych - w szczególności niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw,
- środowiskowych - w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska
- przestrzenno-funkcjonalnych - w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziomu obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niskiej jakości tereny publiczne,
- technicznych - w szczególności degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Spełnienie kryteriów określonych w punkcie 1 i 2 pozwala zakwalifikować obszar, jako obszar zdegradowany, który w całości lub w części może zostać wyznaczony jako obszar rewitalizacji.

Koncentracja problemów społecznych jest warunkiem niezbędnym do zakwalifikowania obszaru jako zdegradowany. Jak widać na rys. 4 ulice wykazujące koncentrację problemów społecznych mają rozproszony układ przestrzenny i nie wykazujący zwiększonej koncentracji w żadnej części miasta. Dlatego też w celu wskazania potencjalnych obszarów rewitalizacji na wyniki analizy danych statystycznych nałożone zostały wyniki badań ankietowych zaprezentowane na rys. 6.

Kompilacja wyników obydwu badań wykazuje większe zagęszczenie przestrzenne obszarów problemowych. Wyniki te prezentuje rysunek.

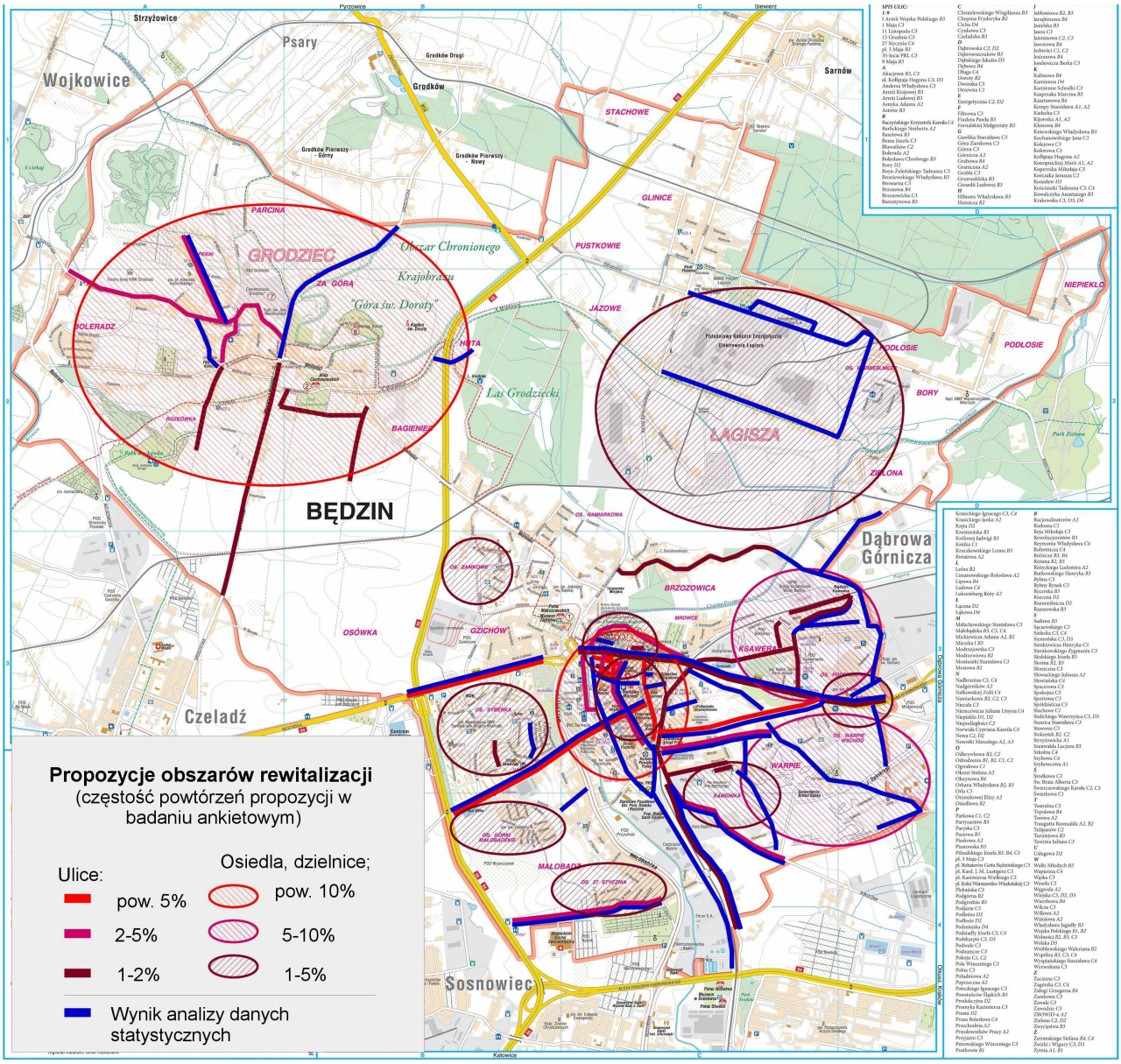

Rys. 6 Wyniki analizy statystycznej i badania ankietowego

Uwzględniając oddziaływanie analizowanych obszarów (ulic), na których występują problemy, na obszary (ulice) sąsiednie, wytypowano V kwartałów Miasta, które zostaną poddane dalszej analizie. Są to:

- **kwartał I – Śródmieście**
- **kwartał II – Warpie**
- **kwartał III – Ksawera**
- **kwartał IV – Grodziec**
- **kwartał V - Łagisza**

W skład wyznaczonych kwartałów wchodzą następujące ulice:

Kwartał nr I - „Śródmieście" obejmuje następujące ulice:

1. Al. Kołłątaja – parzyste: od nr 6 do nr 52, nieparzyste: 55, 57, 57a
2. Pl. 3 Maja
3. Pl. Kazimierza Wielkiego
4. Pl. Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej
5. ul. 11 Listopada
6. ul. Berka Joselewicza
7. ul. Boya – Żeleńskiego
8. ul. Browarna
9. ul. Czeladzka 3-15
10. ul. Góra Zamkowa
11. ul. Górna
12. ul. Grobla
13. ul. I. Krasickiego
14. ul. I.Potockiego
15. ul. J.Bema
16. ul. Jasna
17. ul. Jana Kochanowskiego
18. ul. Kamienne Schodki
19. ul. Ludowa
20. ul. M. Reja
21. ul. Modrzejowska
22. ul. Piłsudskiego – parzyste: od nr 2 do nr 26, nieparzyste: od nr 3 do nr 39
23. ul. Plebańska
24. ul. Podjazie
25. ul. Podwale
26. ul. Podzamcze
27. ul. Rondo Unii Europejskiej
28. ul. Rybna
29. ul. Sączewskiego
30. ul. Słowiańska – od nr 4 parzyste do nr 14, nieparzyste od nr 3 do nr 15
31. ul. Sportowa
32. ul. St. Gawlika
33. ul. St. Małachowskiego
34. ul. Stanisława Moniuszki
35. ul. T. Kościuszki

36. ul. Teatralna
37. ul. Tuwima
38. ul. Zamkowa
39. ul. Zawale
40. ul. Zawodzie

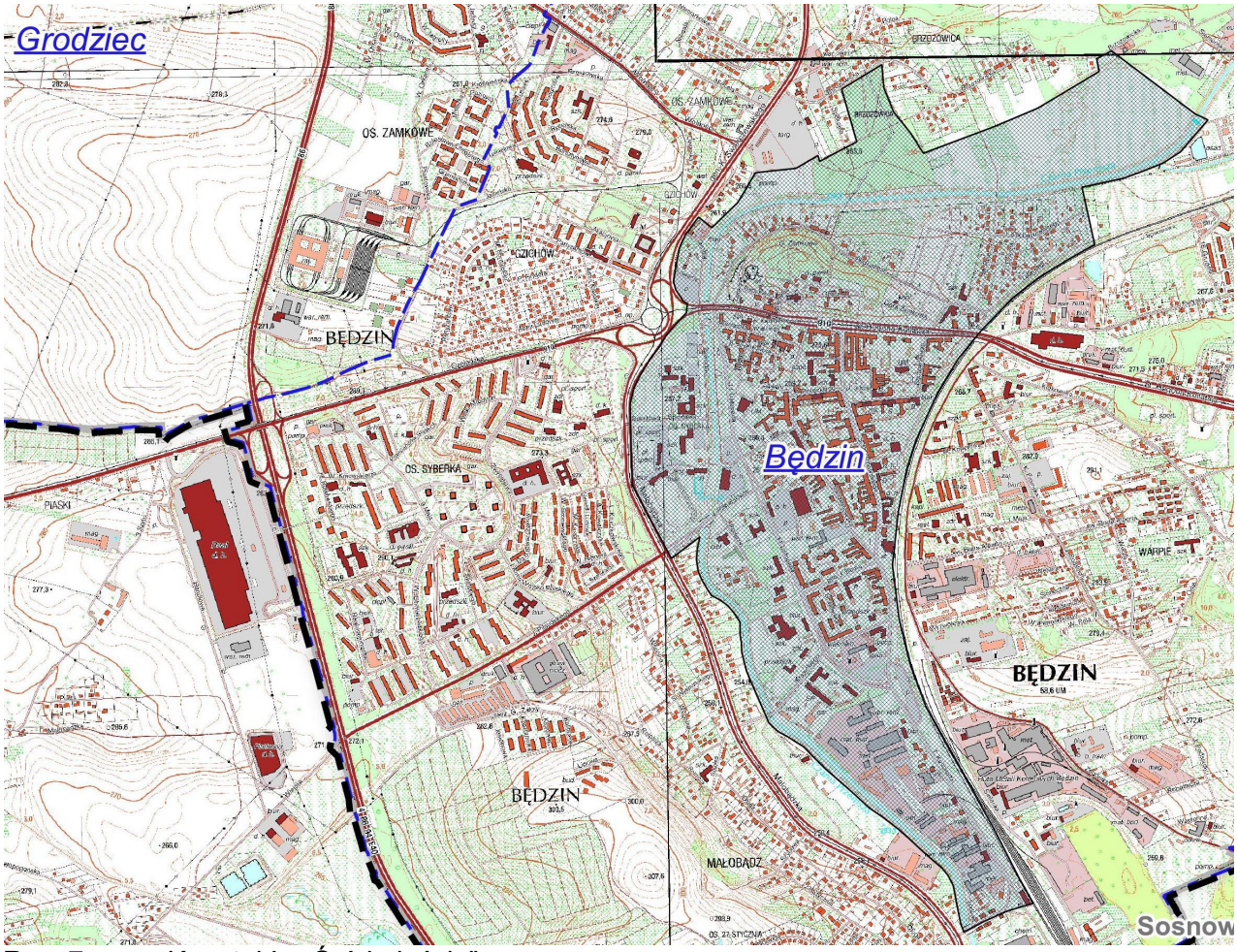

Rys. 7 Kwartał I - „Śródmieście”

Kwartał nr II - „Warpie” obejmuje następujące ulice:

1. ul. 1 Maja – nieparzyste: od nr 1 do nr 37a, parzyste: od nr 2 do nr 92a
2. ul. M. Kopernika
3. ul. Krakowska – nieparzyste: od nr 3 do nr 47, parzyste: od nr 2 do nr 82
4. Plac Bohaterów Getta Będzińskiego
5. ul. Józefa Podsiadły
6. ul. Wincentego Pola
7. ul. Kazimierza Promyka
8. ul. Wincentego Pstrowskiego
9. ul. Robotnicza

10. ul. Sielecka
11. ul. H. Sienkiewicza
12. ul. Słoneczna
13. ul. Spółdzielcza
14. ul. Św. Brata Alberta
15. ul. Wapienna
16. ul. Wesoła
17. ul. Wilcza
18. ul. Wyzwolenia
19. ul. Zagórska

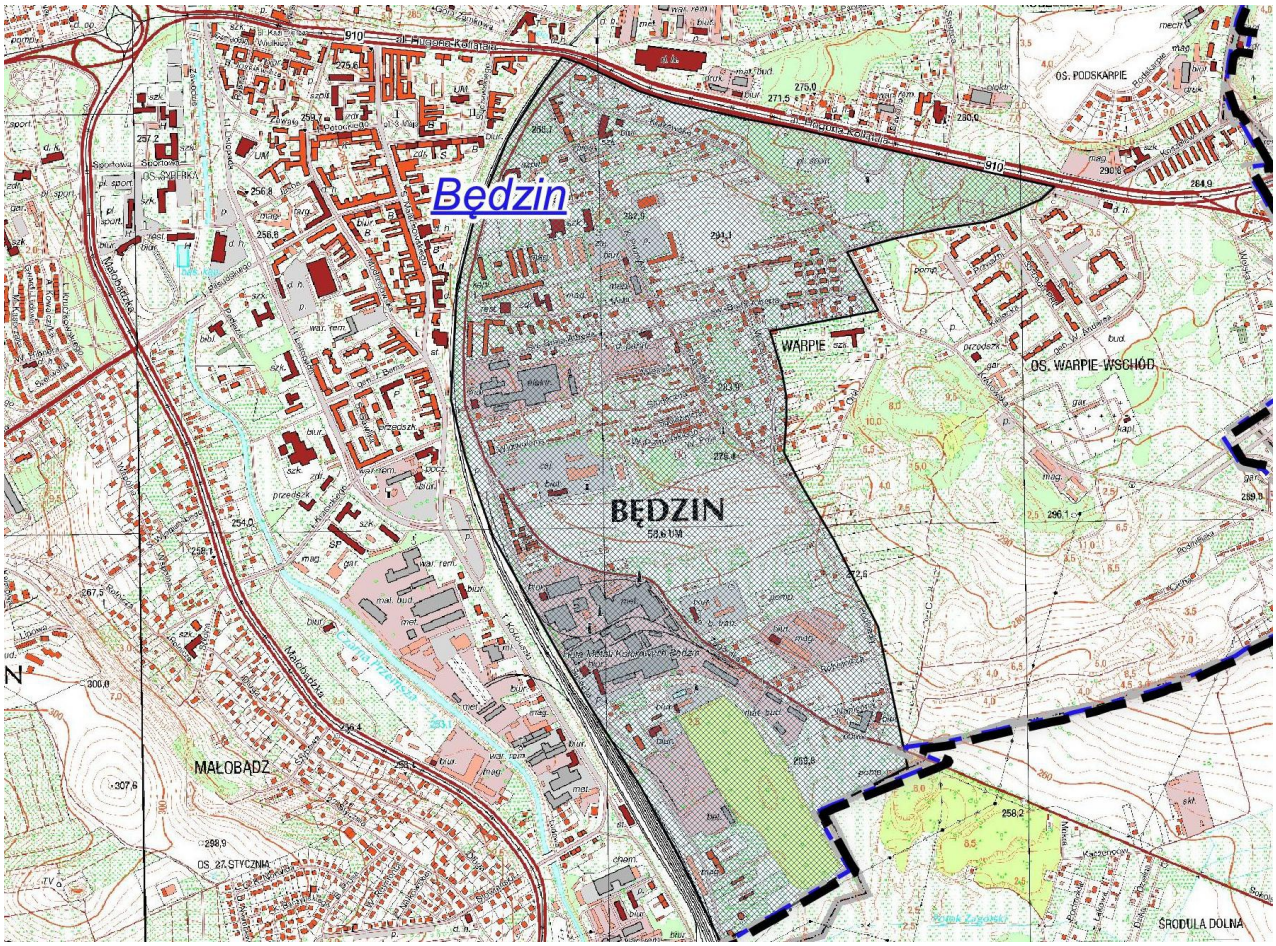

Rys. 8 Kwartał II - „Warpie”

Kwartał nr III - „Ksawera” obejmuje następujące ulice:

1. al. Hugo Kołłątaja numery nieparzyste od 71 do 141 oraz parzyste od 54 do 58
2. ul. Koszelew
3. ul. Podskarpie
4. ul. Siemońska numery nieparzyste od 1 do 11 oraz nr 2

5. ul Staszica – numery parzyste
6. ul. Wawrzyńca Stalickiego
7. ul. Żwirki i Wigury

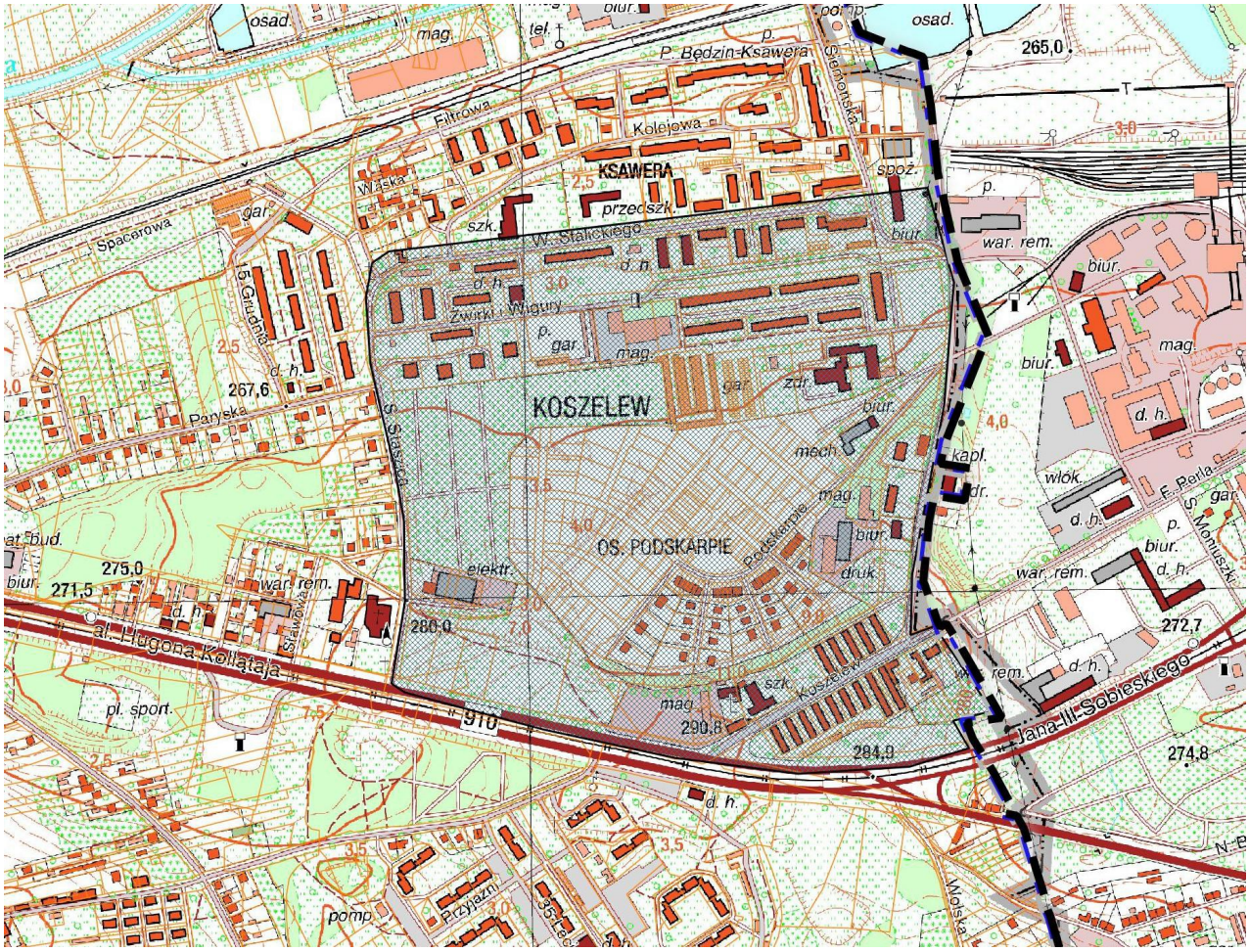

Rys. 9 Kwartał III - „Ksawera”

Kwartał nr IV - „Grodziec” obejmuje następujące ulice:

1. ul. Chopina
2. ul. Doroty
3. ul. Podgórna
4. ul. Osiedlowa
5. ul. Traugutta
6. ul. Mickiewicza – parzyste od nr 6 do nr 44B oraz nieparzyste od nr 1 od nr do 29
7. ul. Nowotki nr 10, 6, 4, 1, 13, 15, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 39, 41, 43, 45, 47
8. ul. Barlickiego nr 36, 30, 28, 26 e, 26, 26 a, 24, 24 a, 24 b, 22, 20, 18, 16, 12, 10, 8, 4, 2, 17 a, 81A, 81, 77, 73A, 73B, 73, 71, 69, 67, 65, 63, 61

9. ul. Konopnickiej
10. ul. Kempy
11. ul. Torowa
12. ul. Willowa
13. ul. Słowackiego 44 a, 42, 36, 34, 32, 30 a, 28, 26, 24, 22, 20, 18, 16, 16 a, 14, 12, 10, 8, 6, 4
14. ul. Przechodnia nr 2, 7 a
15. ul. Wojska Polskiego nr 4, 10, 17A
16. ul. Wolności - parzyste od nr 228 do nr 392 oraz nieparzyste od nr 231 od nr do 313

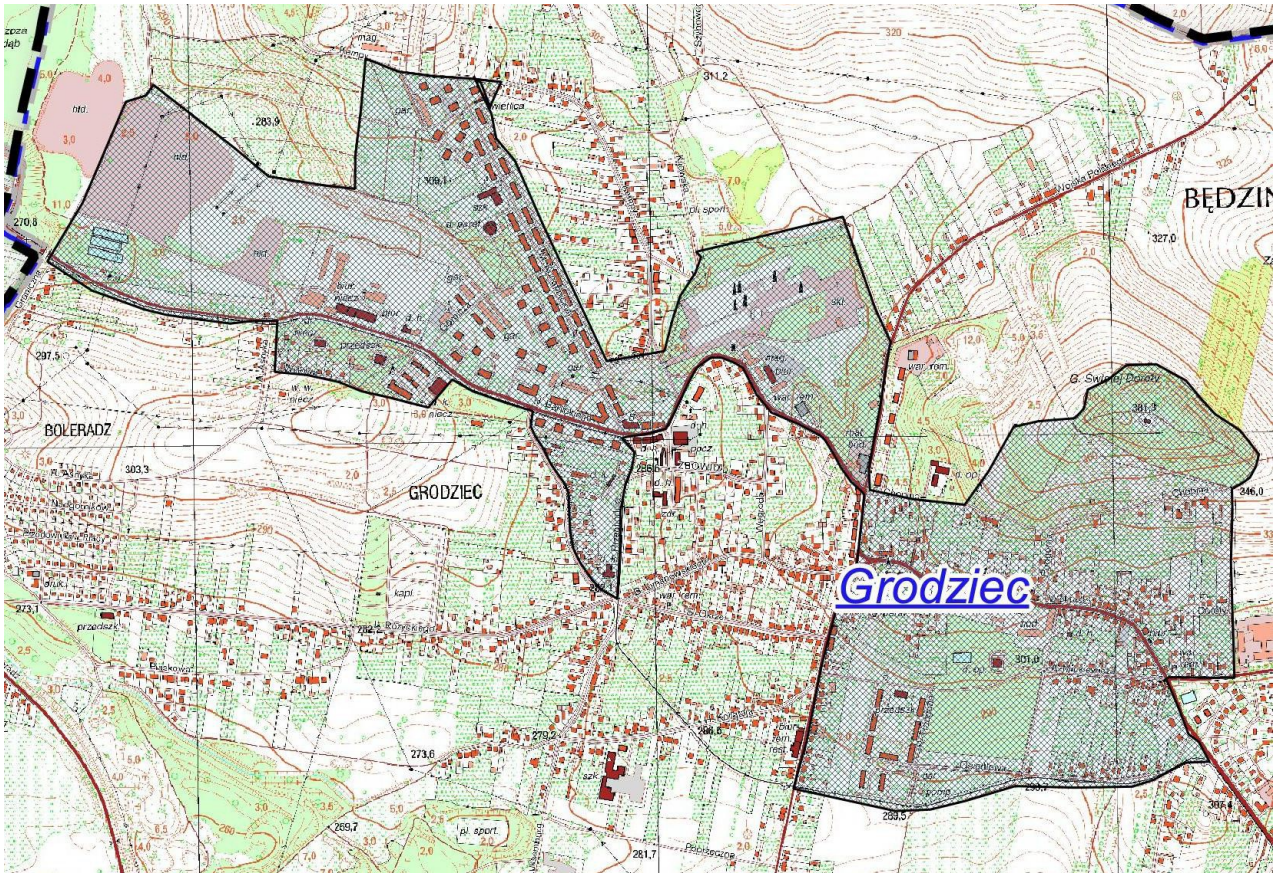

Rys. 10 Kwartał IV - „Grodziec”

Kwartał nr V - „Łagisza” obejmuje następujące ulice:

1. ul. Kolorowa
2. ul. Radosna
3. ul. Świerkowa
4. ul. Parkowa

5. ul. Energetyczna nr 2, 6, 5a, 10, 10 a, 16

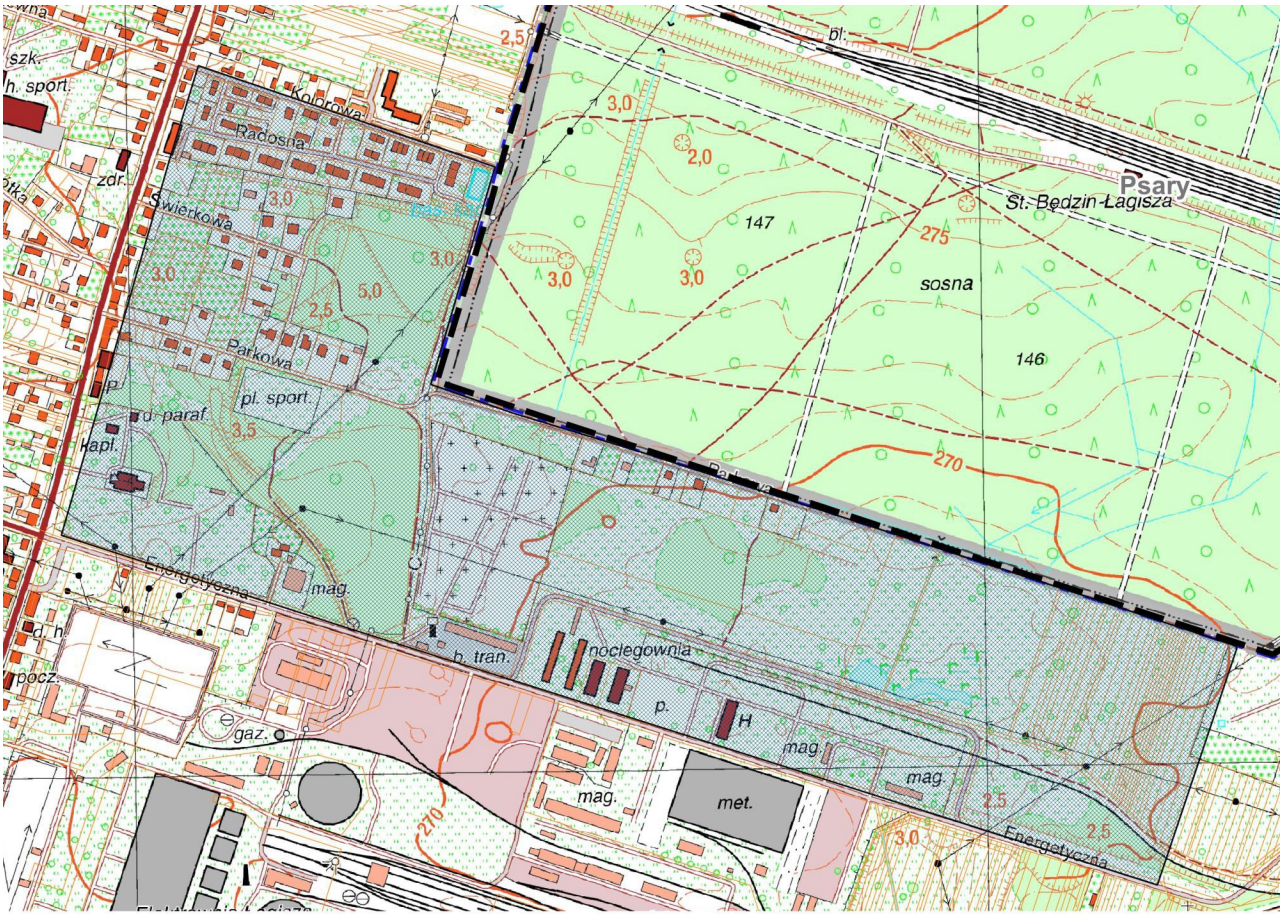

Rys. 11 Kwartał V - „Łagisza”

5.1 Analiza problemów społecznych w wytypowanych kwartałach

Dla każdego z kwartałów przeprowadzono analizę czynników społecznych wg tych samych kryteriów jak wcześniejsza analiza poszczególnych ulic. Wyniki porównywane są do średniej dla całego miasta.

Łącznie przeanalizowano 12 czynników przyjmując, że jeżeli co najmniej 7 z nich (60%) ma wartość gorszą od średniej, mamy do czynienia z koncentracją problemów społecznych.

Wskaźnikami wykorzystanymi do analizy koncentracji problemów społecznych są:

- wskaźnik obciążenia demograficznego,
- bezrobocie na koniec 2015 roku,
- liczba zgłoszeń do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2015 roku,
- liczba osób uzależnionych skierowanych na przymusowe leczenie w 2015 roku,
- liczba procedur „Niebieska Karta” przeprowadzonych w 2015 roku,
- interwencje domowe Policji w roku 2015,

- liczba osób pełnosprawnych pobierająca zasiłek z Pomocy Społecznej,
- liczba osób niepełnosprawnych pobierająca zasiłek z Pomocy Społecznej,
- liczba osób otrzymująca pomoc w zakresie dożywiania,
- liczba tytułów wykonawczych z powodu zaległości w opłacie za odbiór odpadów komunalnych w 2015 r.,
- wyniki z egzaminu szóstoklasisty uzyskane w roku 2016,
- liczba uczestników zajęć organizowanych przez Ośrodek Kultury w 2015 roku.

Tab. 17 Analiza koncentracji problemów społecznych w obszarach

Wyszczególnienie	Obciążenie demograficzne	Wskaźnik bezrobocia	L. osób zgłoszonych do MKRPA 2015r/1000 os.	Wnioski leczenie odwykowego 2015r/1000 os.	Niebieskich Kart" procedury 2015r/1000 os.	Interwencje domowe Policji 2015r/1000 os.	L. os. pełnosprawnych zasiłek 2015r/1000 os.	L. os. niepełnosprawnych zasiłek 2015r/1000 os.	L. os. - dożywianie 2015r/1000 mieszkańców	os.L. tytułów wykonawczych – opłata odpady 2015r/1000	Wyniki egzamin szóstoklasisty 2016 rok	Uczestnicy zajęć Ośrodka Kultury 2015r/1000 os.	Liczba wyników gorszych od średniej (suma problemów)
Wynik dla Miasta (bazowy)	144,40	44,86	3,15	1,33	2,90	10,63	22,45	6,23	14,66	11,78	59,70	2,29	
Kwartał nr I - „Śródmieście"	112,59	85,86	5,58	2,56	4,83	21,28	84,65	23,24	50,85	12,37	56,34	4,98	10
Kwartał nr II - „Warpie"	100,00	70,01	6,07	2,43	4,45	28,73	55,03	14,57	47,35	35,61	60,00	2,02	10
Kwartał nr III - „Ksawera"	102,72	52,96	2,86	0,52	3,91	18,78	27,65	8,09	18,52	2,35	53,46	0,53	8
Kwartał nr IV - „Grodziec "	150,05	23,15	6,13	3,74	4,42	19,91	18,89	6,81	10,89	17,53	63,18	2,89	7
Kwartał nr V - „Łagisza"	153,54	71,65	6,23	3,12	0,0	21,81	34,27	3,11	17,13	24,92	62,80	0,0	8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych źródłowych przytoczonych powyżej

Analiza wykazała koncentrację problemów społecznych w następujących kwartałach:

- Kwartał nr I - „Śródmieście"
- Kwartał nr II - „Warpie"
- Kwartał nr III - „Ksawera"
- Kwartał nr IV - „Grodziec "
- Kwartał nr V - „Łagisza"

5.2 Analiza problemów gospodarczych w wytypowanych kwartałach

W celu zdiagnozowania sytuacji w sferze gospodarczej analizie poddano dane dotyczące ilości podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej oraz dane dotyczące zaległości podatkowych w podatku od powierzchni zajmowanej pod prowadzenie działalności gospodarczej. Dane dotyczące podatku pochodziły z Urzędu Miejskiego w Będzinie.

Analizie poddano 3 czynniki:

- ilość podmiotów gospodarczych przypadająca na 1000 mieszkańców,
- trwałość podmiotów gospodarczych liczona jako stosunek aktywnych podmiotów wpisanych do CEIDG do całkowitej liczby podmiotów,
- ilość podmiotów, które wykazały zaległości w płatności podatku od nieruchomości zajętej na prowadzenie działalności gospodarczej,

Tab. 18 Analiza koncentracji problemów gospodarczych w obszarach

Wyszczególnienie	Liczba działających podmiotów gospodarczych/1000 mieszkańców	Udział aktywnych podmiotów gospodarczych w odniesieniu do wszystkich wpisów w CEIDG (%)	Udział podmiotów gospodarczych z problemami w płatności podatku od nieruchomości (%)	Suma problemów
Wynik dla Miasta (bazowy)	66,20	61,25	9,32	
Kwartał nr I - „Śródmieście”	99,14	62,93	15,68	1
Kwartał nr II - „Warpie”	76,49	59,62	23,28	2
Kwartał nr III - „Ksawera”	72,26	68,06	11,91	1
Kwartał nr IV - „Grodziec ”	48,69	62,85	12,94	2
Kwartał nr V - „Łagisza”	35,82	60,52	17,39	3

Źródło: Centralna Ewidencja Informacji i Danych Gospodarczych

Dla każdej z analizowanych danych wartością porównawczą był wskaźnik średni liczony dla całego miasta (wartość bazowa). Wskaźnik ten porównywano ze wskaźnikiem dla poszczególnych kwartałów. Te kwartały dla których wskaźnik posiada wartość gorszą do średniej dla miasta uznano za problemowe. Łącznie przeanalizowano 3 czynniki. Przyjęto, że w przypadku, gdy co najmniej 2 z nich (> 60%) mają wartość gorszą od średniej, mamy do czynienia z koncentracją problemów gospodarczych.

Analiza wykazała koncentrację problemów gospodarczych w następujących kwartałach:

- Kwartał nr II - „Warpie”
- Kwartał nr IV - „Grodziec”
- Kwartał nr V - „Łagisza”

5.3 Analiza problemów środowiskowych w wytypowanych kwartałach

W celu zdiagnozowania sytuacji środowiskowej analizie poddano dwa czynniki mające wpływ na stan środowiska, a jednocześnie dające się zidentyfikować na poziomie najmniejszej jednostki analitycznej jaką jest pojedyncza ulica miasta. Analizie poddano poziom segregacji odpadów komunalnych oraz ilość wyrobów zawierających azbest.

Ze względu na zróżnicowane oddziaływanie każdego z czynników, w celu oceny sytuacji analizowane parametry przeliczono wg współczynnika wagi nadając problemowi wyrobów zawierających azbest dwukrotnie większe znaczenie. Wynika to z bardzo negatywnego wpływu azbestu na organizm człowieka. Azbest jest praktycznie niezniszczalny w środowisku, zaś groźny dla zdrowia jest wtedy, gdy jego elementarne włókna znajdują się we wdychanym powietrzu.

Tab. 19 Analiza koncentracji problemów środowiskowych w obszarach

Wyszczególnienie	Segregacja odpadów		Wyroby zawierające azbest		Wartość całkowita współczynnika
	% segregujących	współczynnik obciążenia	m2/mieszkańca	współczynnik obciążenia	
Wynik dla Miasta (bazowy)	94,06	1,19	0,200	2,31	3,50
Kwartał nr I - „Śródmieście”	84,33	3,13	0,060	0,69	3,82
Kwartał nr II - „Warpie”	78,23	4,35	0,041	0,48	4,83
Kwartał nr III - „Ksawera”	91,72	1,66	0,057	0,65	2,31
Kwartał nr IV - „Grodziec ”	96,73	0,65	0,282	3,10	3,76
Kwartał nr V - „Łagisza”	90,39	1,92	0,028	0,33	2,26

Źródło: Dane Urzędu Miasta

Analiza sfery środowiskowej obejmująca problem segregacji odpadów komunalnych oraz problem wyrobów zawierających azbest wykazała koncentrację problemów środowiskowych w następujących kwatałach:

- Kwartał nr I - „Śródmieście”
- Kwartał nr II - „Warpie”
- Kwartał nr IV - „Grodziec”

5.4 Analiza problemów przestrzenno-funkcjonalnych w wytypowanych kwartałach

Analiza przestrzenno-funkcjonalna dotyczy wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, stan tej infrastruktury, a także dostosowanie rozwiązań urbanistycznych do funkcji obszaru i potrzeb mieszkańców. Najbardziej eksploatowanymi przez mieszkańców i gości odwiedzających Będzin elementem przestrzeni miejskiej są ciągi komunikacyjne. W związku z tym analiza przestrzenno-funkcjonalna będzie skoncentrowana na stanie dróg i chodników w mieście.

Tab. 20 Analiza koncentracji problemów przestrzenno-funkcjonalnych w kwartałach

Wyszczególnienie	Ogólny stan jezdni (5- bdb, 2 -ndst)	Ogólny stan chodników (5- bdb, 2 -ndst)	Ocena ogólna dróg (60% jezdnia, 40% chodnik)
Wynik dla Miasta (bazowy)	3,31	3,28	3,30
Kwartał nr I - „Śródmieście”	3,54	3,40	3,48
Kwartał nr II - „Warpie”	3,00	3,00	3,00
Kwartał nr III - „Ksawera”	3,50	2,5	3,10
Kwartał nr IV - „Grodziec ”	3,14	3,09	3,12
Kwartał nr V - „Łagisza”	3,4	3,75	3,54

Źródło: Dane Urzędu Miasta

Analiza problemów przestrzenno-funkcjonalnych objęła ocenę stanu jezdni i stanu chodników. Na końcową ocenę ciągów komunikacyjnych w kwartałach składa się 60% oceny stanu jezdni i 40% oceny stanu chodników. Otrzymane wyniki porównano ze średnią oceną dla całego miasta. Wartości poniżej średniej wskazały na koncentrację problemów przestrzenno-funkcjonalnych.
Ocena wykazała koncentrację problemów przestrzenno-technicznych w następujących kwartałach:

- Kwartał nr II - „Warpie”
- Kwartał nr III - „Ksawera”
- Kwartał nr IV - „Grodziec”

5.5 Analiza problemów technicznych w wytypowanych kwartałach

Ocena problemów technicznych dotyczy w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w szczególności tych o przeznaczeniu mieszkaniowym. Problem ten dotyczy w pierwszej kolejności budynków będących w zasobie mieszkaniowym miasta. Wynika to często ze sposobu użytkowania lokali przez najemców komunalnych. Na stan lokali ma też wpływ poziom czynszów, szczególnie w lokalach socjalnych.
W związku z tym do określenia problemów technicznych wykorzystane zostały dane dotyczące ilości mieszkań komunalnych. W celu umożliwienia porównania sytuacji w analizowanych kwartałach dane przeliczono na wskaźnik ilości mieszkań komunalnych przypadających na 1000 mieszkańców.

Tab. 21 Analiza koncentracji problemów technicznych w obszarach

Wyszczególnienie	Ilość mieszkań komunalnych	Ilość mieszkań komunalnych/1000 mieszkańców
Wynik dla Miasta (bazowy)	1241	21,95
Kwartał nr I - „Śródmieście”	738	111,36
Kwartał nr II - „Warpie”	143	57,87
Kwartał nr III - „Ksawera”	61	15,91
Kwartał nr IV - „Grodziec ”	44	12,12
Kwartał nr V - „Łagisza”	13	20,25

Źródło: Dane Urzędu Miasta

Analiza koncentracji mieszkań komunalnych w obszarach w odniesieniu do średniej dla miasta wykazała koncentrację problemu w następujących kwartałach:

- Kwartał nr I - „Śródmieście”
- Kwartał nr II - „Warpie”

5.6 Obszar zdegradowany

Sytuację w poszczególnych kwartałach porównano ze średnią dla obszaru całego Miasta. Analizę przeprowadzono pod kątem koncentracji problemów:

- społecznych,
- gospodarczych,
- środowiskowych,
- przestrzenno-funkcjonalnych,
- technicznych.

Zbiorcze wyniki analizy prezentuje poniższa tabela.

Tab. 22 Podsumowanie analizy koncentracji problemów w obszarach

Wyszczególnienie	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna
Kwartał nr I - „Śródmieście”	Tak		Tak		Tak
Kwartał nr II - „Warpie”	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
Kwartał nr III - „Ksawera”	Tak			Tak	
Kwartał nr IV - „Grodziec ”	Tak	Tak	Tak	Tak	
Kwartał nr V - „Łagisza”	Tak	Tak			

Źródło: Opracowanie własne

Kryterium dla obszaru zdegradowanego (jednoczesna koncentracja problemów społecznych oraz gospodarczych lub środowiskowych lub funkcjonalno-przestrzennych lub technicznych) spełniły następujące podobszary:

- Kwartał nr I - „Śródmieście”
- Kwartał nr II - „Warpie”
- Kwartał nr III - „Ksawera”
- Kwartał nr IV - „Grodziec”
- Kwartał nr V - „Łagisza”

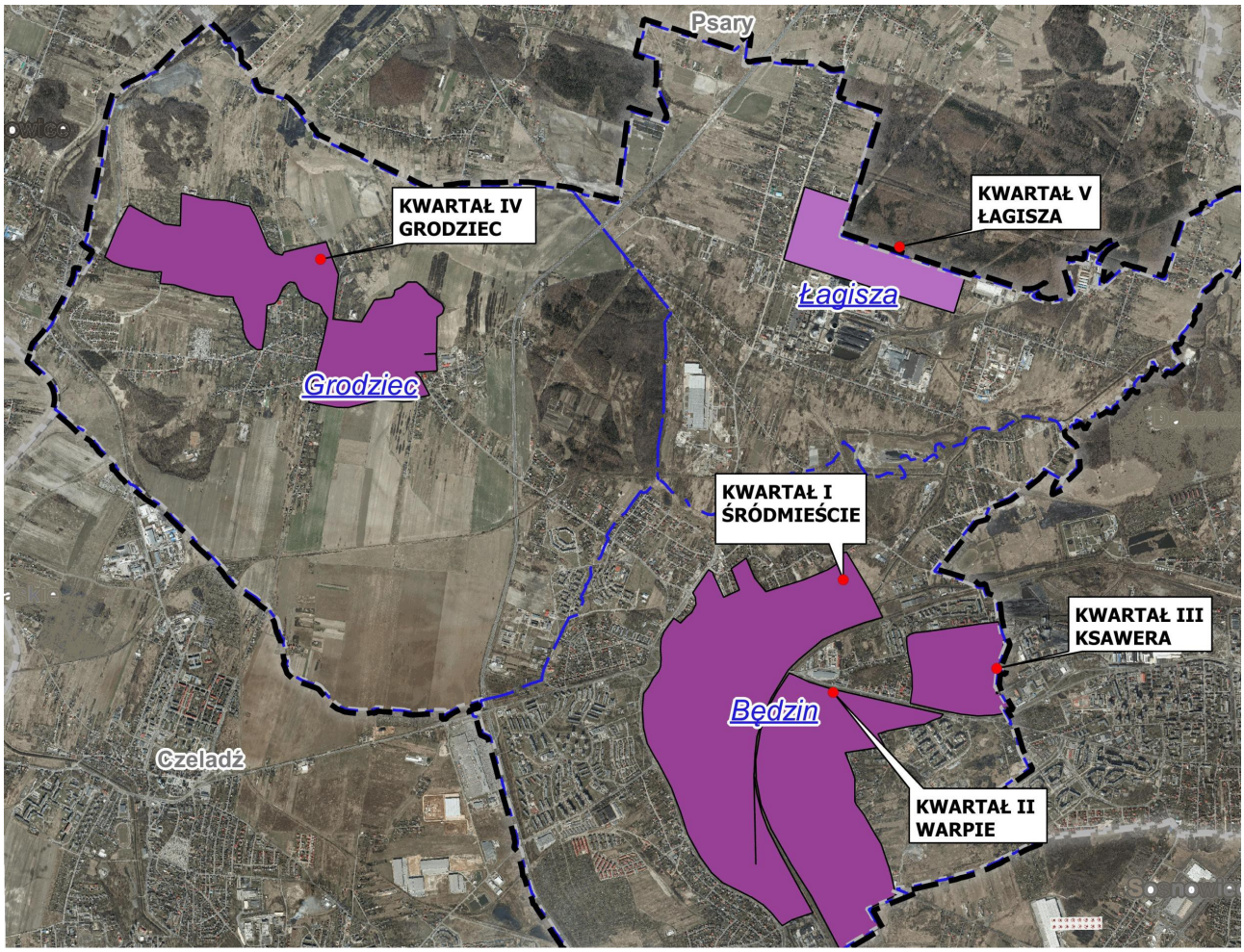

Rys. 12 Rozmieszczenie kwartałów, które spełniły kryteria obszaru zdegradowanego

6 Obszar rewitalizacji w gminie Będzin

Obszar, który w procesie sporządzania diagnozy wykazał się cechami obszaru zdegradowanego może zostać wyznaczony jako obszar rewitalizacji. Obszar ten może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

Obszar rewitalizacji może obejmować całość lub część obszaru zdegradowanego, przy czym zachowany musi być warunek, że obszar ten nie może być większy niż 20% powierzchni gminy i nie może być zamieszkały przez więcej niż 30% jej mieszkańców.

Diagnoza wykazała, że kryteria obszaru zdegradowanego spełniają następujące kwartały miasta:

- Kwartał nr I - „Śródmieście”
- Kwartał nr II - „Warpie”
- Kwartał nr III - „Ksawera”
- Kwartał nr IV - „Grodziec”
- Kwartał nr V - „Łagisza”

Wielkość i liczbę mieszkańców w kwartałach prezentuje poniższa tabela.

Tab. 23 Powierzchnia i liczba mieszkańców w analizowanych kwartałach (w odniesieniu do gminy Będzin)

Wyszczególnienie	Powierzchnia w km^2	% powierzchni gminy Będzin	Liczba mieszkańców	% liczby mieszkańców gminy Będzin
Gmina Będzin	37	100%	56 534	100%
Kwartał nr I - „Śródmieście”	2,02	5,46	5 782	10,23
Kwartał nr II - „Warpie”	1,48	4,00	2 285	4,04
Kwartał nr III - „Ksawera”	0,45	1,22	3 130	5,54
Kwartał nr IV - „Grodziec ”	1,48	4,00	3 614	6,39
Kwartał nr V - „Łagisza”	0,52	1,41	605	1,07
Razem kwartały	5,95	16.08	15 416	27,27

Źródło: Opracowanie własne

Łączna powierzchnia kwartałów, które spełniły kryteria obszaru zdegradowanego wynosi 5,95 km^2, co stanowi 16,08% powierzchni miasta.

Łączna liczba mieszkańców kwartałów wynosi 15 416 osób, co stanowi 27,27% ogólnej liczby mieszkańców Będzina.

W związku z powyższym cały obszar zdegradowany zidentyfikowany w procesie diagnozy został wyznaczony jako obszar rewitalizacji.

Tym samym obszar rewitalizacji w ramach Programu Rewitalizacji dla Miasta Będzina stanowią:

1. **Podobszar rewitalizacji „Śródmieście”**

   Powierzchnia podobszaru wynosi 2,02 km^2. Obejmuje on tzw. „Stary Będzin” – centralną i najstarszą część miasta wraz ze wzgórzem zamkowym oraz dzielnicę śródmiejską. Na podobszarze występuje duża ilość starych, zabytkowych kamienic oraz licznych zespołów i obiektów o wysokich wartościach historyczno-kulturowych o najważniejszym znaczeniu dla miasta i wyróżniających się na tle innych w regionie w tym m.in.: układ urbanistyczny wraz ze wzgórzem zamkowym, zamek obronny, pozostałości dawnych murów obronnych miasta przy ul. Podzamcze, kościół parafialny pod wezwaniem Świętej Trójcy, kościół cmentarny pod wezwaniem świętego Tomasza, pałac Mieroszowskich, budynek mieszkalny zwany Domem Wójta przy ul. Czeladzkiej. Dokonując oceny stanu zachowania dziedzictwa kulturowego na podobszarze „Śródmieście” należy stwierdzić, iż duża część obiektów podlegała już działaniom konserwatorskim i remontowym. Ich stan jest bardzo dobry lub dobry. Strefa oraz obiekty o kluczowym znaczeniu dla podobszaru Śródmieścia w zakresie kultury to zrewaloryzowane wzgórze zamkowe. W stanie dewastacji jest natomiast Zamek Dolny, który wymaga podjęcia prac w zakresie zatrzymania jego dewastacji oraz zrekonstruowania tak, aby przywrócić historyczny klimat miejsca. Koniecznym jest doprowadzenie do poprawy stanu zachowania zamku (remont i konserwacja fragmentu murów, wieży widokowej, części muzealnej) jak również odnowy Starego Miasta na czele z Rynkiem Rybnym i Placem Kazimierza.

Zdjęcie 1. Zamek w Będzinie

Zdjęcie 2. Plan Kazimierza

Zdjęcie 3. Rybny Rynek

Oceniając z kolei stan techniczny budynków mieszkalnych, standard lokali mieszkaniowych oraz jakość struktury przestrzenno-funkcjonalnej zwraca się uwagę na pilną potrzebę termomodernizacji i odnowy elewacji budynków. Lokale mieszkalne są mało atrakcyjne. W niektórych i wcale nie tak mało licznych przypadkach remonty budynków zostały ograniczone wyłącznie do frontowej elewacji. Przez otwarte bramy na podwórze widać zaniedbane podwórka i oficyny z odpadającym tynkiem i balkonami grożącymi zawaleniem.

Stan techniczny klatek schodowych i instalacji elektrycznych jest często bardzo niepokojący.

Prawdziwym utrapieniem centrum miasta są wszechobecne ciągi małych, obskurnych, komórek. Są one jakby niczyje. O ich wygląd zewnętrzny nie dbają ani administratorzy obiektów, ani ich użytkownicy. Liczne są przypadki istnienia takich komórek mimo, że budynki mieszkalne, do których niegdyś przynależały już nie istnieją. W podobszarze „Śródmieście" zlokalizowane jest blisko 60% zasobu mieszkań komunalnych Będzina. Znajduje się tu również większość obiektów użyteczności publicznej miasta.

Podobszar „Śródmieście" cechuje się kumulacją niemal wszystkich badanych negatywnych zjawisk społecznych: wysokiego poziomu bezrobocia, wysokiego wskaźnika ubóstwa i wykluczenia oraz wysokiego wskaźnika przemocy w rodzinie.

Szczególnie wysokim poziomem bezrobocia charakteryzuje się obszar starego miasta (ul. Podwale, Zawale, Berka Joselewicza). Bezrobocie dotyka tu wszystkich członków rodziny - „dziedziczenie bezrobocia". Widoczne są problemy związane ze spożyciem alkoholu. Według danych Komedy Powiatowej Policji jest to miejsce o wysokiej liczbie interwencji policyjnych (ulice: Berka Joselewicza, Moniuszki, Czeladzka, Podwale). Problem tego obszaru wynika z nakładających się na siebie wieloletnich zaniedbań społecznych, których rozmiar należy rozpatrywać w kategoriach patologii. Dzielnica „Stare Miasto" potocznie nazywana jest „dzielnicą cudów", co w rozumieniu mieszkańców Będzina oznacza, że „takie rzeczy" jak tu, nie dzieją się w żadnej innej części miasta. Niekorzystnie dla obszaru Starego Miasta kształtują się również wyniki sprawdzianu szóstoklasisty, które są dużo niższe od średnich wyników z egzaminu. Istotnym problemem obszaru jest spadek jego walorów estetycznych i użytkowych, głównie na skutek złego stanu technicznego obiektów mieszkalnych oraz niezagospodarowanych przestrzeni publicznych.

W podobszarze „Śródmieście" funkcjonuje duża ilość podmiotów gospodarczych. Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców jest najwyższy w mieście i wynosi niemal 100 firm. Odsetek podmiotów gospodarczych posiadających zaległości w podatku od nieruchomości zajętych pod działalność gospodarczą jest wyższy od średniej. Problemy z bieżącym płaceniem podatku od nieruchomości ma ponad 15% firm.

Istotnym problemem podobszaru jest również stan środowiska naturalnego. Lepszy od średniej jest natomiast stan dróg i chodników.

Działań naprawczych, na skutek licznych przekształceń, wymaga dolina rzeki Przemszy, która stanowi dziś ważny korytarz ekologiczny. Jednak jej wartość przyrodnicza zależna jest od stopnia zagospodarowania terenów przyległych do rzeki oraz powiązania bulwarów z rzeką oraz miejskimi przestrzeniami publicznymi. Urządzenie terenu nadbrzeżnego może mieć duże znaczenie dla poprawy warunków estetycznych i aerosanitarnych miasta.

Zdjęcie 4. Dolina Czarnej Przemszy

Zapomniane obszary nadrzeczne mają dziś szansę na atrakcyjne zagospodarowanie i przywrócenie ich społeczności lokalnej. Zagospodarowanie to winno poza wymiarem środowiskowym mieć również wymiar społeczny i edukacyjny czyli taki, w którym mieszkańcy będą znowu chcieli identyfikować się z przestrzenią nadrzeczną.

Spośród obszarów o cechach parkowych największe znaczenie ma m.in. Park „Małpi Gaj". Potencjał tego terenu nie jest w pełni wykorzystany. Rewitalizacja parku daje szansę na poprawę atrakcyjności wypoczynkowo-rekreacyjnej jak również obcowania z przyrodą.

Podobszar zamieszkany jest przez 5 782 osób.

2. **Podobszar rewitalizacji „Warpie"**

Powierzchnia podobszaru „Warpie" wynosi 1,48 km^2. Tworzy go część dzielnicy leżącej w południowo-wschodniej części Będzina - dzielnicy Warpie. Zabudowa Warpia jest niejednorodna. W zachodniej części dzielnica zabudowana jest głównie pamiętającymi okres międzywojenny kamienicami.

Podobszar Warpie charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem bezrobocia. Istotnymi problemami społecznymi są też ubóstwo i wykluczenie społeczne, a także przemoc domowa.

Najwięcej osób korzystających ze świadczeń społecznych, głównie z uwagi na ubóstwo, zamieszkuje ulice 1-go Maja, Sienkiewicza, Promyka, Krakowską, Św. Brata Alberta, Wesołą, Wincentego Pola. Z kolei głównym powodem ubóstwa jest bezrobocie – wysoka liczba długotrwale bezrobotnych dla tego podobszaru.

Problematycznym zjawiskiem jest fakt braku poczucia bezpieczeństwa, najbardziej uwidaczniający się w godzinach wieczornych, co jest elementem decydującym o nocnym wyludnianiu się dzielnicy. Z uwagi na zlokalizowanie w tej części miasta dużej liczby przedsiębiorstw zajmujących się skupem surowców wtórnych oraz niedalekie usytuowanie schroniska dla bezdomnych mieszkańców miasta, w niniejszym podobszarze przemieszcza się duża liczba bezdomnych.

Oprócz koncentracji problemów społecznych podobszar cechuje się też koncentracją problemów gospodarczych, które charakteryzują się między innymi małą trwałością działających podmiotów gospodarczych oraz dużym odsetkiem podmiotów, posiadających zaległości w podatku od nieruchomości. W badanym okresie zaległości w podatku od nieruchomości miało niemal 23% działających tu podmiotów gospodarczych.

Podobszar „Warpie" to również problemy środowiskowe oraz problemy związane z niską jakością niektórych przestrzeni publicznych, w szczególności wynikających ze złego stanu technicznego dróg i chodników, niewystarczającej ilości miejsc parkingowych, zaniedbanych terenów zielonych w tym m.in. Park Krakowska. Jest to przestrzeń gęsto porośnięta drzewami i nieuporządkowana. Stan parku nie zachęcająca do użytkowania. Poza tym zmian wymagają przyuliczne przestrzenie zielone oraz cenne w krajobrazie elementy przyrodnicze w tym m.in. zaniedbany teren przy ul. Sienkiewicza bogaty w pomniki przyrody.

Zdjęcie 5. Teren przy ul. Sienkiewicza

Zdjęcie 6. Park Krakowska

Podobszar rewitalizacji Warpie jest zamieszkany przez 2 285 osób.

3. **Podobszar rewitalizacji „Ksawera”**

Powierzchnia podobszaru wynosi 0,45 $km^{2,}$ Ksawera leży we wschodniej części Będzina, przy granicy z Dąbrową Górniczą.

Podobszar to stara kolonia kopalni Ksawery-Koszelew, zbudowana w latach 80 - tych XIX wieku i pierwotnie składająca się z 18 domów dla rodzin górniczych oraz jednego domu kopalnianego. Obecnie po jednej stronie ulicy Koszelew zachowały się wszystkie domy (9, w tym dwa większe), po drugiej jest ich tylko 5. Wszystkie są w niemal identycznym, bardzo złym stanie. Niskie, jednopiętrowe z dwiema klatkami, ustawione są boczną wąską ścianą do ulicy. Same budynki odrapane, z zamurowanymi gdzieniegdzie otworami np. po dawnym sklepie, wejścia na klatki schodowe, stolarka drzwiowa i okienna w większości do wymiany. Pomiędzy budynkami zaniedbana zieleń i składowiska śmieci. W świetle nowo wybudowanego osiedla domków jednorodzinnych Podskarpie (200 domów i bliźniaków na obszarze 12 ha) kolonia robotnicza stanowi znaczący kontrast i zagrożenie przed „epidemią” biedy i związanych z nim złych postaw społecznych.

Zdjęcie 7. Zabudowa mieszkaniowa przy ul. Koszelew

Od północy rewitalizowany kwartał ogranicza ul. Stalickiego. Wzdłuż tej ulicy znajdują się placówki oświatowe oraz budynki mieszkalne po byłej KWK Zawadzki i zarządzane przez MZBM. Te ostatnie powoli, acz systematycznie, poddawane są termomodernizacji, tynkowane/malowane w jasne, pastelowe barwy. Dosyć znaczna różnica terenu pomiędzy ul. Stalickiego oraz Żwirki i Wigury powoduje, że komunikację pomiędzy nimi zapewniają liczne schody. Niestety nie są one przystosowane dla osób niepełnosprawnych, osób starszych czy dla wózków dziecięcych. Dodatkowo wejścia do budynku przy Stalickiego 2A zmuszają do pokonania kilkunastu stopni bowiem brak jest pochylni, Podejmując się zadań rewitalizacyjnych należałoby zwrócić uwagę na aspekt przebywania wśród nas osób wymagających likwidacji barier komunikacyjnych. Osobnym zagadnieniem jest ulica Siemońska ważna arteria komunikacyjna miasta. Na odcinku przebiegającym przez obszar rewitalizacji mamy duży budynek pod numerem 4. Znajduje tu swoje siedziby wiele instytucji, z których niewątpliwie najważniejsza z punktu widzenia rewitalizacji jest Spółdzielnia Mieszkaniowa Paryż Sp. z o.o. Sam obiekt wymaga dużych nakładów na remont co nie stanowi dobrej reklamy dla instytucji oraz procesu rewitalizacji, zwłaszcza że na sąsiedniej działce znajduje gruzowisko, nielegalny śmietnik z wszystko od ulicy „odgradzają” dzikie chaszcze.

Lepiej, ale nie do końca dobrze ma się sytuacja z drugą Spółdzielnią Mieszkaniową Górnik zlokalizowaną przy ul. Siemońskiej, której siedziba przeczy idei rewitalizacji. Elementem miejskiego krajobrazu, który w sposób bezwzględny charakteryzuje mieszkańców dzielnicy i jednocześnie unaocznia potrzeby w zakresie rewitalizacji społecznej jest poziom wandalizmu doskonale widoczny w zniszczonych wiatach przystankowych, rozbitych szybach w drzwiach, zniszczonych ławkach, przewróconych koszach na śmieci.

W odniesieniu do problemów społecznych podobszar charakteryzuje się wysokim bezrobociem czego konsekwencją w dużym stopniu jest też zjawisko ubóstwa i wykluczenia społecznego. Istotnym problemem jest też zjawisko przemocy domowej (wysoka liczba interwencji domowych) charakterystyczne dla ulic: Koszelew, Siemońska, Żwirki i Wigury.

Problemy gospodarcze występują na podobszarze „Ksawera" z większą intensywnością, niż w podobszarach „Śródmieście" i „Warpie". Blisko 12% podmiotów gospodarczych miało w analizowanym okresie zaległości z tytułu podatku od nieruchomości. Problemy związane ze stanem środowiska oraz problemy techniczne nie występują w podobszarze w dużym nasileniu. Istotna jest natomiast koncentracja problemów przestrzenno-funkcjonalnych.

Podobszar „Ksawera" zamieszkuje go 3 130 osób.

4. **Podobszar rewitalizacji „Grodziec** "

Podobszar jest częścią dzielnicy Grodziec, położonej w północno-zachodniej części Będzina. Powierzchnia podobszaru wynosi 1,48 $km^{2,}$ Grodziec stanowił w przeszłości obszar przemysłowy, w którym funkcjonowały duże zakłady:

1.Cementownia "Grodziec" – najstarsza w Polsce, czynna 1857-1979,

Zamknięcie zakładu wiązało się z prowadzeniem w tym rejonie działalności przez Kopalnię „Grodziec". Przez długi czas pod Cementownią utrzymywano filar oporowy w zalegającym pod tym obiektem pokładzie węgla. Na skutek wyeksploatowania go przez kopalnię, nastąpiły nieodwracalne szkody w obiekcie Cementowni i 31 lipca 1979 roku wstrzymana została działalność produkcyjna zakładu. Po zakończeniu produkcji w zakładzie podejmowano próby uruchomienia alternatywnych działalności. W 1992 roku właścicielem obiektu stał się miasto Będzin, które podejmowało kilkukrotne próby zagospodarowania obiektu. Istotną przeszkodą w ich realizacji była wartość koniecznych na ten cel środków finansowych. Ze względu na pogarszający się stan obiektu coraz bardziej realna staje się konieczność jego stopniowej rozbiórki.

Zdjęcie 8. Cementownia Grodziec

2.Kopalnia Węgla Kamiennego "Grodziec" – czynna 99 lat (1899-1998).

Kopalnia została zbudowana na nadaniach górniczych Stanisława Ciechanowskiego. Obszar górniczy kopalni podzielony jest na cztery bloki tektoniczne: A, B, C i D, przebiegające uskokami będzińsko-wojkowickim i grodzieckim. W kopalni wybierano pokłady grupy 500 i 600, potem 800 i 816 – węgiel energetyczny typ 31,2. W historii kopalni było siedem szybów głębinowych. Ostatecznie kopalnia przestała wydobywać węgiel w roku 1998, natomiast trzy lata później została oficjalnie zamknięta. Obecnie obiekty kopalni są niszczejące i coraz bardziej zdewastowane. Jednym z obiektów należących do Kopalni Grodziec jest wieża ciśnień wykonana ze stalowych nitowanych płyt. Jest to jeden z nielicznych obiektów techniki przemysłowej tego typu. Jego unikatowość polega na nitowym łączeniu stalowych płyt. Obiekt wymaga prac zabezpieczających. Teren wokół obiektu jest zaniedbany, a istniejący drzewostan stopniowo uszkadza obiekt.

Zdjęcie 9. Wieża ciśnień

Podobszar Grodziec charakteryzuje się szeregiem negatywnych zjawisk w sferze społecznej. Należy do nich między innymi wyższy w porównaniu do średniej wskaźnik obciążenia demograficznego. Duży udział w społeczności podobszaru zajmują osoby w wieku poprodukcyjnym. W zlikwidowanej KWK „Grodziec" zatrudnionych było 1 700 pracowników. Zamknięcie kopalni spowodowało trudną sytuację gospodarczą i wysokie bezrobocie w dzielnicy. Część osób w wieku produkcyjnym wyjechała w poszukiwaniu pracy, przyczyniając się do niekorzystnej struktury demograficznej w tej części Będzina. Należy wspomnieć, iż również dzięki cementowni „Grodziec" mieszkańcy miasta mieli źródło utrzymania. Upadek zakładu pozbawił społeczność lokalną możliwości zaspokojenia swoich potrzeb w zakresie zatrudnienia i poziomu życia. warunków mieszkaniowych, dostępu do usług oświatowych, służby zdrowia, kulturalnych. Nawet w obszarach, gdzie stan upośledzenia w skutek ograniczenia możliwości realizacji potrzeb życiowych nie jest tak drastyczny, mamy do czynienia z relatywną deprywacją, czyli poczuciem rozdźwięku miedzy stanem faktycznym, a pożądanym poziomem życia. Jest to podobszar, w których występuje wielokrotna deprywacja, czyli stan, w którym bezrobocie prowadzi do ubóstwa, które z kolei przenosi się na złe warunki mieszkaniowe, degradację substancji mieszkaniowej, a co za tym idzie spadek jej wartości i niskie czynsze, to w dalszej kolejności powoduje napływ na te obszary ludności ubogiej w tym rodzin nieprzystosowanych społecznie. W końcowym efekcie następuje wandalizm, wzrost przestępczości, brak aspiracji i wzorców dla młodego pokolenia, rodzi się kultura biedy. Istotnym problemem jest również skala zjawisk związanych z nadużywaniem alkoholu.

Odsetek interwencji podejmowanych przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także skierowań na przymusowe leczenie jest w dzielnicy Grodziec dwukrotnie wyższy od średniej.

Wysoki jest również wskaźnik interwencji domowych policji. Dzielnica charakteryzuje się również niskim wskaźnikiem aktywności gospodarczej, koncentracją problemów środowiskowych oraz przestrzenno-funkcjonalnych. Tereny zdegradowane związane z działalnością górniczą, czy przemysłową w sposób negatywny wpływają na stan ładu przestrzennego. W obrębie podobszaru Grodziec, zachowania i wykorzystania pod nowe funkcje wymaga dziedzictwo przemysłowe,na które składają się tereny i obiekty poprzemysłowe. Interwencji wymaga również osiedle robotnicze przy ul. Konopnickiej w Grodźcu, które stanowi ciekawy przykład zagłębiowskiego osiedla robotniczego. Osiedle z czerwonej cegły powstało w okresie zaborów dla pracowników Grodzieckiego Towarzystwa Kopalń Węgla i Zakładów Przemysłowych założonego w 1899 roku. Budynki charakteryzują się zróżnicowaną architekturą oraz położeniem w pobliżu dawnego zakładu pracy. Przestrzeń osiedlowa wypełniona jest tzw. „blaszakami", brak jest przestrzeni zielonej czy rekreacyjnej, co stanowi o niskiej jakości zamieszkania w tym miejscu.

Zdjęcie 10. Osiedle robotnicze przy ul. Konopnickiej

Zabudowa kolonii robotniczej i towarzyszącej jej kolonii urzędniczej stanowi do dziś charakterystyczny element krajobrazu osadniczego Grodźca. (ul. Barlickiego, Wojska Polskiego).

W podobszarze „Grodziec” największą wartość estetyczno-krajobrazową oraz historyczną posiadają parki wpisane do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w tym m.in. Park przy Pałacu Ciechanowskiech. Pałac jest obiektem późnoklasycystycznym zbudowanym w latach 1835-1836 przez Franciszka Marię Lanciego. Stan budynku jest bardzo niepokojący, wymaga podjęcia pilnych prac remontowych, modernizacyjnych i konserwatorskich. Szczególnie cenne jest założenie dendrologiczne parku.

Wiele drzew osiągnęło imponujące wymiary i są chronione w formie pomników przyrody (w sumie 35 drzew). W części północnej znajduje się chroniona aleja, złożona z 48 kasztanowców zwyczajnych. Runo lasu jest bardzo obfite i charakterystyczne dla grądu subkontynentalnego. Stan drzewostanu wymaga zabiegów pielęgnacyjnych.

Szczególnym pięknem w podobszarze „Grodziec” odznacza się Góra Św. Doroty z zabytkowym kościółkiem, z której roztacza się niezwykła panorama całego Zagłębia z Będzinem, Sosnowcem, Jaworznem i Dąbrową Górniczą. Przy dobrej widoczności na horyzoncie rysują się masywy górskie Beskidu Małego z Babią Górą za nim, Beskidu Śląskiego oraz znajdującego się na terenie Czech Beskidu Śląsko-Morawskiego. Góra Św. Doroty prócz swego wybitnego waloru krajobrazowego posiada ona również charakter religijny i stanowi jeden z głównych symboli Zagłębia Dąbrowskiego. Poczynione na tym obszarze nasadzenia przyczyniły się do niemal całkowitego zasłonięcia zabytkowego kościółka, który w przeszłości dominował w krajobrazie Góry św. Doroty oraz był licznie odwiedzany przez turystów i pielgrzymów. Stan obecny wymaga uporządkowania terenu (wycinki, prac pielęgnacyjnych, zagospodarowania turystycznego).

Zdjęcie 11. Góra Św. Doroty

Podobszar „Grodziec" jest zamieszkany przez 3 614 osób.

5. **Podobszar rewitalizacji „Łagisza"**

Powierzchnia podobszaru stanowiącego część dzielnicy "Łagisza" i wynosi 0,52 km^2. Zabudowę dzielnicy zlokalizowanej w północno-wschodniej części Będzina stanowią przede wszystkim domy jednorodzinne. Jest to dzielnica o wyraźnie przemysłowym charakterze. Największy zakład stanowi Elektrownia Łagisza, której moc zainstalowana 840 MW.

Czynnikiem dysharmonizującym w krajobrazie jest gęsta sieć linii energetycznych najwyższych oraz wysokich napięć, co uwarunkowane jest istnieniem na terenie miasta tego typu obiektu.

Podobszar „Łagisza" cechuje się kumulacją niemal wszystkich badanych negatywnych zjawisk społecznych, między innymi: niekorzystna struktura demograficzna, wysoki poziom bezrobocia, wysoki wskaźnika ubóstwa i wykluczenia społecznego. Najwięcej osób korzystających ze świadczeń społecznych z uwagi głównie na ubóstwo zamieszkuje ulice Energetyczną i Dąbrowską. Dzielnica cechuje się bardzo niskim wskaźnikiem aktywności gospodarczej mieszkańców.

Podobszar Łagisza jest zamieszkany przez 605 osób.

Zdjęcie 12. Teren przy ul. Parkowej

7 Analiza SWOT obszaru rewitalizacji

Analiza SWOT to jedna z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych, służąca do porządkowania informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego, jako uniwersalne narzędzie początkowego etapu analizy strategicznej. Polega ona na posegregowaniu posiadanych informacji o danej jednostce analitycznej na cztery grupy/kategorie czynników strategicznych, którymi są:

- **Mocne strony**, które należycie wykorzystane będą sprzyjać jej rozwojowi, a w chwili obecnej pozytywnie wyróżniają teren zdegradowany w otoczeniu; stanowią przewagę w stosunku do innych miejsc (z angielskiego STRENGTHS)**.**
- **Słabe strony**, w przypadku których ich nie wyeliminowanie bądź nie zniwelowanie siły ich oddziaływania będzie hamować rozwój analizowanego obszaru; (z angielskiego WEAKNESSES).
- **Szanse**, czyli uwarunkowania, które umiejętnie wykorzystane mogą wpływać pozytywnie na rozwój rewitalizowanego obszaru (z angielskiego OPPORTUNITIES).
- **Zagrożenia**, a więc czynniki obecnie nie występujące, ale mogące być zagrożeniem w przyszłości dla właściwego tempa i kierunku rozwoju (z angielskiego THREATS).

Ważnym elementem analizy SWOT jest więc zarówno ocena zasobów (w szczególności zasobów charakterystycznych), która pozwala na identyfikację mocnych i słabych stron, jak i poznanie szans i zagrożeń płynących z otoczenia. Późniejsza ich konfrontacja prowadzi do określenia kierunków rozwoju.

Z punktu widzenia Programu Rewitalizacji kluczowe jest by wyniki analizy SWOT umożliwiły wyznaczenie kierunków działań, które:

- ugruntują mocne strony terenu rewitalizowanego,
- zniwelują uciążliwości zidentyfikowane w obszarze słabych stron,
- pozwolą na pełne wykorzystanie szans,
- pomogą w likwidacji lub istotnym ograniczeniu zagrożeń.

Mając na uwadze specyfikę poszczególnych podobszarów analizę przeprowadzono odrębnie dla:

- terenów centralnej, najstarszej części Będzina obejmującej podobszary Śródmieście, Ksawera i Warpie (tereny bezpośrednio przylegają do siebie i charakteryzują je podobne problemy społeczne, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne),
- podobszaru Grodziec,
- podobszaru Łagisza.

Wykorzystano przy tym między innymi informacje pozyskane w toku uspołeczniania dokumentu w drodze ankietyzacji prowadzonej na etapie diagnozy i rozmów z interesariuszami w trakcie warsztatów i spotkań.

Podobszar Centralny (Śródmieście, Warpie, Ksawera)

Mocne strony

- Potencjał płynący z historycznie ukształtowanego centrum miasta (tożsamośc historyczna i tradycje kulturowe).
- Poddawane sukcesywnej rewitalizacji Wzgórze Zamkowe i inne zabytki miasta.
- Zlokalizowanie w tej części miasta licznych obiektów użyteczności publicznej mogących stanowić bazę dla ożywienia społecznego (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Ośrodek Kultury, Muzeum Zagłębia, Teatr Dzieci Zagłębia, Miejska i Powiatowa Bibliotek Publiczna, Ośrodek Sportu i Rekreacji).
- Duży potencjał przyrodniczo-rekreacyjny w tym dolina rzeki Czarnej Przemszy.
- Działalność Uniwersytetu III wieku.
- Atrakcyjna infrastruktura sportowo-rekreacyjna (Park Wodny Warpie).

Słabe strony

- Niska zamożność mieszkańców i wysoka koncentracja problemów społecznych skutkująca niepochlebną opinią podobszaru jako miejsca do zamieszkania.
- Duża koncentracja niedoinwestowanych komunalnych budynków mieszkalnych zasiedlonych przez mniej zamożną część społeczności.
- Wysoki, a miejscami nawet skrajnie wysoki, poziom dekapitalizacji tkanki mieszkaniowej.
- Niefunkcjonalna i nieestetyczna przestrzeń publiczna.
- Niski poziom edukacji i poczucie braku perspektyw wśród młodszej części lokalnej społeczności.
- Niewykorzystany potencjał miasta historycznego ze szczególnym uwzględnieniem okolic Wzgórza Zamkowego i Pałacu Mieroszowskich oraz terenów i obiektów związanych ze dawną społecznością Żydowską w mieście.
- Słabo rozwinięta sfera usług na rzecz lokalnej ludności mimo centralnego położenia.
- Niewykorzystany potencjał terenów zielonych i obszarów rekreacyjnych.
- Powszechne poczucie braku bezpieczeństwa wśród mieszkańców.
- Zanieczyszczenie środowiska wynikające z niskiej emisji.
- Niezadawalający stan dróg publicznych.
- Koncentracja problemów gospodarczych (duży odsetek podmiotów posiadających zaległości w podatku od nieruchomości).
- niewystarczająca liczba miejsc parkingowych.

Szanse

- Rozwój gospodarczy w oparciu o potencjał turystyczny staromiejskiej części Będzina.
- Realizacja programów rozwojowych miasta wynikających z dokumentów strategicznych takich jak Strategia Rozwoju Miasta i Program Rewitalizacji, Gminny Program Opieki nad Zabytkami, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych.
- Rozwój nowych technologii w komunikacji władzy samorządowej ze społecznością lokalną w celu szerszego włączenia interesariuszy w rozwój lokalny.
- Rosnąca popularność różnego rodzaju ruchów miejskich i nieformalnych grup aktywności społecznej.
- Możliwość współfinansowania planowanych działań środkami zewnętrznym w tym pomocą bezzwrotną w ramach funduszy UE i budżetu krajowego.
- Tworzenie przestrzeni i miejsc integracji mieszkańców celem wzmacniania więzi społecznych.

Zagrożenie

- Ograniczone możliwości prawne wywierania wpływu na działania podmiotów i właścicieli nieruchomości funkcjonujących na terenie.
- Większa atrakcyjność innych dzielnic miasta i terenów podmiejskich jako obszarów do zamieszkania.
- Utrzymujący się mało efektywny system pomocy społecznej sprzyjający bierności zawodowej i „dziedziczenia” bezradności życiowej.
- Pogłębiający się zły stan techniczny budynków mieszkalnych w szczególności pustostanów i obiektów niezagospodarowanych.
- Wyludnianie się centralnych dzielnic miasta i w ślad za tym „wyprowadzanie” oferty handlowo-usługowej.
- Niskie poziom utożsamiania się społeczności lokalnej z miejscem zamieszkania i jej małe zaangażowanie w sprawy najbliższego otoczenia.
- Nowe zadania dla samorządów.
- Ograniczone środki finansowe w ramach funduszy unijnych.

Podobszar Grodziec

Mocne strony

- Potencjał do rozwoju terenów rekreacyjnych w oparciu o Wzgórze Doroty.
- Istniejąca infrastruktura Ośrodka Kultury.
- Walory krajobrazowe i atrakcyjne punkty widokowe.

Słabe strony

- Niekorzystna struktura demograficzna dużo osób starszych w społeczności.
- Niska aktywność gospodarcza.
- Niezagospodarowane tereny i obiekty poprzemysłowe.
- Chaos przestrzenny.
- Zły stan techniczny i niska efektywność energetyczna niektórych wielorodzinnych budynków mieszkalnych i obiektów użyteczności publicznej.
- Niższy wskaźnik podmiotów gospodarczych.
- Zły stan infrastruktury komunikacyjnej – drogi, chodniki ciągi piesze.
- Brak miejsc spędzania czasu, brak infrastruktury sportowej i rekreacyjnej atrakcyjnej dla dzieci.
- Znaczna ilość osób nadużywających alkoholu i związane z tym problemy społeczne.
- Deficyty infrastrukturalne osiedli mieszkaniowych.

Szanse

- Niezurbanizowane tereny dające możliwości kształtowania pożądanych kierunków i form rozwoju.
- Sąsiedztwo drogi krajowej 86 łączącej Katowice z trasą S.1.
- Rozwój nowych technologii w komunikacji władzy samorządowej ze społecznością lokalną w celu szerszego włączenia interesariuszy w rozwój lokalny.
- Rosnąca popularność różnego rodzaju ruchów miejskich i nieformalnych grup aktywności społecznej.
- Możliwość współfinansowania planowanych działań środkami zewnętrznym w tym pomocą bezzwrotną w ramach funduszy UE i budżetu krajowego.
- Eliminacja funkcji konfliktowych pod względem funkcji i ładu przestrzennego.

Zagrożenia

- Stale pogarszający się stan obiektów poprzemysłowych, stwarzający zagrożenie dla otoczenie i wpływający negatywnie na estetykę przestrzeni publicznej.
- Wysokie nakłady niezbędne do zabezpieczenia i zagospodarowania terenów i obiektów poprzemysłowych.
- Ograniczone możliwości prawne wywierania wpływu na działania podmiotów i właścicieli nieruchomości funkcjonujących na terenie.
- Utrzymujący się mało efektywny system pomocy społecznej sprzyjający bierności zawodowej i „dziedziczenia” bezradności życiowej.

- Niskie poziom utożsamiania się społeczności lokalnej z miejscem zamieszkania i jej małe zaangażowanie w sprawy najbliższego otoczenia.

Łagisza

Mocne Strony

- Obecność dużego pracodawcy (Elektrownia).
- Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Łagisza".
- Spokojna okolica położona nieco z boku od centrum miasta.

Słabe strony

- Najniższy odsetek w mieście aktywności gospodarczej mieszkańców.
- Wysoki wskaźnik bezrobocia.
- Niska aktywność społeczna mieszkańców.
- Bardzo wysokie obciążenie demograficzne.
- Występowanie w bezpośrednim sąsiedztwie i wzajemne „przerastanie" terenów przemysłowych i poprzemysłowych z zabudową mieszkaniową i terenami rekreacyjnymi.
- niewykorzystany potencjał terenów sportowo-rekreacyjnych.

Szanse

- Wysoki poziom nauczania i aktywna młodzież.
- Rozwój nowych technologii w komunikacji władzy samorządowej ze społecznością lokalną. w celu szerszego włączenia interesariuszy w rozwój lokalny.
- Rosnąca popularność różnego rodzaju ruchów miejskich i nieformalnych grup aktywności społecznej.
- Możliwość współfinansowania planowanych działań środkami zewnętrznym w tym pomocą bezzwrotną w ramach funduszy UE i budżetu krajowego.

Zagrożenia

- Nadmierna koncentracja osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem korzystających między innymi z pomocy Schroniska dla Bezdomnych prowadzonego przez Caritas Diecezji Sosnowieckiej i złe postrzeganie przez lokalną społeczność tego sąsiedztwa (dyslokacja problemu).
- Utrzymujący się mało efektywny system pomocy społecznej sprzyjający bierności zawodowej i „dziedziczenia" bezradności życiowej.
- Niskie poziom utożsamiania się społeczności lokalnej z miejscem zamieszkania i jej małe zaangażowanie w sprawy najbliższego otoczenia.

8 Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji – planowany efekt rewitalizacji.

Na podstawie zdiagnozowanych problemów występujących na terenie poddanym rewitalizacji sformułowano wizję stanu tego obszaru jako planowany efekt przeprowadzonych działań, oraz pożądany rezultat rewitalizacji.

Wizja obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji:

Poddane procesowi rewitalizacji najbardziej zdegradowane części Będzina zostały uzdrowione społecznie, przestrzennie i gospodarczo. Zamieszkujące na tym obszarze osoby znacząco zwiększyły swoją aktywność na polu zawodowym i społecznym. Dzięki temu zmniejszyło się bezrobocie i zmalała sfera ubóstwa. Dzięki działaniom prospołecznym ograniczone zostały obszary koncentracji niekorzystnych zjawisk czy wręcz patologii społecznych.

Powoli na nowo budują się więzi integrujące lokalną społeczność. Coraz więcej osób chętnie identyfikuje się z miejscem swojego zamieszkania, podkreślając zauważalną poprawę jakości życia w uważanych niegdyś za bardzo nieatrakcyjne dzielnicach: Śródmieście, Warpia, Koszelew, Grodziec i Łagisza. Sprzyjają temu liczne inwestycje w przestrzeń publiczną, które w wielu wypadkach tworzą bazę do organizowania atrakcyjnych imprez i inicjatyw społecznych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych. Oferta w tym względzie dobrze odpowiada na rzeczywiste potrzeby mieszkańców w zakresie zagospodarowania czasu wolnego i rozwijania swoich zainteresowań i pasji.

Dumę mieszkańców, nie tylko terenów rewitalizowanych, ale i całego miasta, budzą zarówno wyremontowane z dużą starannością obiekty kubaturowe, w tym obiekty historyczne, jak i funkcjonalne i nowoczesne tereny zielone. Estetyka przestrzeni staje się powoli wizytówką centrum Będzina. Wyraźnie widać, że do centrum miasta wracają ludzie a wraz z nimi życie gospodarcze, kulturalne i społeczne. Rośnie ilość lokali gastronomicznych i punktów świadczących usługi na rzecz lokalnej ludności. W centrum miasta lokowana jest coraz większa ilość wydarzeń o zróżnicowanym charakterze i skali.

Mieszkańcy z satysfakcją wskazują również na poprzemysłowe obiekty, które po wielu latań zaniedbań i dewastacji ponownie zostały włączone w tkankę miasta i zaczynają pulsować jego życiem.

W związku z ograniczeniem niskiej emisji poprawiła się jakość powietrza a inwestycje termomodernizacyjne i remonty obiektów użyteczności publicznej i wielorodzinnych domów mieszkaniowych poprawiły stan techniczny budynków i towarzyszącej im infrastruktury. Wpływa to znacząco na poprawę jakości życia. Wyższy standard zwłaszcza budynków mieszkalnych przynosi poprawę w kwestii demografii. Na terenach poddanych rewitalizacji decyduje się zamieszkać coraz więcej osób młodych.

Mieszkańcy w większym stopniu niż miało to miejsce wcześniej interesują się sprawami swojej dzielnicy i całego miasta. Chętnie angażują się w coraz to nowe inicjatywy i przedsięwzięcia tu realizowane. Obok zmian spektakularnych cieszą ich także małe sukcesy i drobne usprawnienia. Mają poczucie, że również one wpływają na poprawę warunków ich życia i rozwoju i są przez nich doceniane.

9. Cele rewitalizacji i kierunki działań

Wizja rozwoju terenów poddanych rewitalizacji w obszarze Miasta Będzina zostanie urzeczywistniona poprzez realizację 4 celów głównych Programu, które zdefiniowano w następujący sposób:

- Aktywizacja społeczności lokalnej w obszarze rewitalizacji.
- Poprawa jakości życia na obszarze rewitalizacji.
- Zagospodarowanie obiektów i terenów poprzemysłowych oraz nieużytków.
- Rozwój infrastruktury na obszarze rewitalizacji.

Osiągnięcie tych celów będzie możliwe w rezultacie realizacji skorelowanych z nimi celów operacyjnych i przypisanymi do nich kierunkami działań.

CEL GŁÓWNY 1
Aktywizacja społeczności lokalnej

CEL OPERACYJNY 1.1
Aktywizacja zawodowa osób z terenów rewitalizowanych

KIERUNKI DZIAŁAŃ

1.1.1. Zwalczanie bezrobocia poprzez tworzenie warunków do powstawania miejsc pracy
1.1.2. Dostosowanie szkolnictwa zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy
1.1.3. Aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem w tym osób niepełnosprawnych

CEL OPERACYJNY 1.2
Aktywizacja społeczna osób z terenów rewitalizowanych

KIERUNKI DZIAŁAŃ

1.2.1. Rozszerzenie oferty usług społecznych skierowanej do osób starszych
1.2.2. Tworzenie warunków do zwiększenia uczestnictwa mieszkańców obszarach objętych rewitalizacją w zagospodarowaniu czasu wolnego poprzez sport i rekreację
Poddziałanie A: Rozbudowa i unowocześnienie infrastruktury
Poddziałanie B: Poszerzenie oferty imprez „masowych” o charakterze społecznym
1.2.3. Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców obszarów rewitalizowanych w wydarzeniach Kulturalnych
Poddziałanie A: Rozbudowa infrastruktury kulturalnej
Poddziałanie B: Poszerzenie oferty imprez kulturalnych
1.2.4. Budowanie więzi społecznych w obszarze rewitalizacji

CEL GŁÓWNY 2 **Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji**		
	CEL OPERACYJNY 2.1 **Ograniczenie problemów związanych z ubóstwem, przemocą w rodzinie, wykluczeniem społecznym**	
		KIERUNKI DZIAŁAŃ
		2.1.1. Wsparcie rodzin dysfunkcyjnych
		2.1.2. Wsparcie osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu ubóstwa lub problemów z uzależnieniem
		2.1.3. Zwiększenie dostępu i jakości usług zdrowotnych i społecznych dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
	CEL OPERACYJNY 2.2 **Poprawa warunków mieszkaniowych**	
		KIERUNKI DZIAŁAŃ
		2.2.1. Remont wielorodzinnych budynków mieszkalnych i terenów przyległych
		2.2.2. Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkaniowych
		2.2.3. Rozwój mieszkalnictwa wspieranego i mieszkań Ośrodka Interwencji Kryzysowej
	CEL OPERACYJNY 2.3 **Podniesienie standardów przestrzeni publicznej i dostosowanie jej do rzeczywistych potrzeb mieszkańców i ich aspiracji**	
		KIERUNKI DZIAŁAŃ
		2.3.1. Poprawa jakości terenów zielonych (parki skwery), terenów nadrzecznych oraz przestrzeni wewnątrzosiedlowych
		2.3.2. Uporządkowanie przestrzeni miejskiej poprzez usuniecie zdegradowanych i dysfunkcjonalnych obiektów kubaturowych
		2.3.3 Wykreowanie nowych funkcji dla zagospodarowania terenów poprzemysłowych
	CEL OPERACYJNY 2.4 **Poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie niskiej emisji**	
		KIERUNKI DZIAŁAŃ
		2.4.1. Modernizacja systemów grzewczych w wielorodzinnych budynkach mieszkaniowych
		2.4.2. Ograniczenie niskiej emisji z obiektów użyteczności publicznej
	CEL OPERACYJNY 2.5 **Likwidacja barier architektonicznych utrudniających integrację osób niepełnosprawnych**	
		KIERUNKI DZIAŁAŃ
		2.5.1. Dostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób

		niepełnosprawnych
		2.5.2. Dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych

CEL GŁÓWNY 3 **Rozwój infrastruktury na obszarze rewitalizacji**		
	CEL OPERACYJNY 3.1 **Rozwój Infrastruktury Społecznej**	
		KIERUNKI DZIAŁAŃ
		3.1.1. Dostosowanie istniejącej infrastruktury do funkcji usług społecznych i zdrowotnych
		3.1.2. Modernizacja i doposażenie obiektów oświatowych
	CEL OPERACYJNY 3.2 **Poprawa stanu technicznego i nadanie nowych funkcji obiektom zabytkowym**	
		KIERUNKI DZIAŁAŃ
		3.2.1. Zagospodarowanie turystyczne obiektów zabytkowych
		3.2.2. Renowacja obiektów zabytkowych
	CEL OPERACYJNY 3.3 **Rozwój infrastruktury drogowej w obszarze rewitalizacji**	
		KIERUNKI DZIAŁAŃ
		3.3.1. Drogi i parkingi
		3.3.2. Ciągi komunikacji pieszej
		3.3.3. Rozwój komunikacji rowerowej

Zarówno cele główne, cele operacyjne jak i wyznaczone kierunki działań wynikają ze zidentyfikowanych na etapie diagnozy potrzeb rewitalizacyjnych. Stanowią próbę przeciwdziałania najważniejszym problemom z obszaru wszystkich poddanych analizie sfer. W szczególności odpowiadają na potrzeby społeczności terenu zdegradowanego w zakresie zdiagnozowanych problemów społecznych.

Zidentyfikowane problemy społeczne obszaru rewitalizacji	Odpowiadające im cele operacyjne i kierunki działań
Następstwa zachodzących procesów demograficznych (rosnąca liczba osób starszych, migracja młodych)	**CEL OPERACYJNY 1.1** **Aktywizacja zawodowa osób z terenów rewitalizowanych** 1.1.2 Dostosowanie szkolnictwa zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy 1.1.3 Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych znajdujących się wśród grup defaworyzowanych

	CEL OPERACYJNY 1.2 **Aktywizacja społeczna osób z terenów rewitalizowanych** 1.2.1. Rozszerzenie oferty usług społecznych skierowanej do osób starszych 1.2.2. Tworzenie warunków do zwiększenia uczestnictwa mieszkańców obszarach objętych rewitalizacją w zagospodarowaniu czasu wolnego poprzez sport i rekreację 1.2.3. Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców obszarów rewitalizowanych w wydarzeniach Kulturalnych 1.2.4. Budowanie więzi społecznych w obszarze rewitalizacji
Bezrobocie (szczególnie dotkliwe dla osób młodych)	**CEL OPERACYJNY 1.1** **Aktywizacja zawodowa osób z terenów rewitalizowanych** 1.1.1 Zwalczanie bezrobocia poprzez tworzenie warunków do powstawania miejsc pracy 1.1.2 Dostosowanie szkolnictwa zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy 1.1.3 Aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem w tym osób niepełnosprawnych 1.1.4 Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych znajdujących się wśród grup defaworyzowanych
Problemy związane z ubóstwem, uzależnieniami, przemocą w rodzinie, wykluczeniem społecznym	**CEL OPERACYJNY 1.1** **Aktywizacja zawodowa osób z terenów rewitalizowanych** 1.1.1 Zwalczanie bezrobocia poprzez tworzenie warunków do powstawania miejsc pracy **CEL OPERACYJNY 2.1** **Ograniczenie problemów związanych z ubóstwem i przemocą w rodzinie** 2.1.1. Wsparcie rodzin dysfunkcyjnych 2.1.2. Wsparcie osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu ubóstwa lub problemów z uzależnieniem 2.1.3 Zwiększenie dostępu i jakości usług zdrowotnych i społecznych dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym **CEL OPERACYJNY 4.1** **Rozwój Infrastruktury Społecznej** 4.1.1. Dostosowanie istniejącej infrastruktury do funkcji usług społecznych i zdrowotnych **CEL OPERACYJNY 2.2** **Poprawa warunków mieszkaniowych** 2.2.3 Rozwój mieszkalnictwa wspieranego i mieszkań Ośrodka Interwencji Kryzysowej
Problemy osób niepełnosprawnych z włączeniem się w główny nurt życia miasta	**CEL OPERACYJNY 1.1** **Aktywizacja zawodowa osób z terenów rewitalizowanych** 1.1.3 Aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem w tym osób niepełnosprawnych 1.1.3 Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych znajdujących się wśród grup defaworyzowanych **CEL OPERACYJNY 2.5** **Likwidacja barier architektonicznych utrudniających integrację osób niepełnosprawnych** 2.5.1. Dostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych

	2.5.2. Dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych **CEL OPERACYJNY 4.1** **Rozwój Infrastruktury Społecznej** 4.1.1. Dostosowanie istniejącej infrastruktury do funkcji usług społecznych i zdrowotnych 4.1.2. Modernizacja i doposażenie obiektów oświatowych
Niski poziom edukacji na terenach zdegradowanych	**CEL OPERACYJNY 1.1** **Aktywizacja zawodowa osób z terenów rewitalizowanych** 1.1.2 Dostosowanie szkolnictwa zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy 1.1.3 Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych znajdujących się wśród grup defaworyzowanych **CEL OPERACYJNY 4.1** **Rozwój Infrastruktur społecznej** 4.1.2. Modernizacja i doposażenie obiektów oświatowych
Niski poziom uczestnictwa osób z terenów rewitalizowanych w życiu kulturalnym i społecznym (niski poziom więzi społecznych i utożsamiania się z miejscem zamieszkania)	**CEL OPERACYJNY 1.2** **Aktywizacja społeczna osób z terenów rewitalizowanych** 1.2.1. Rozszerzenie oferty usług społecznych skierowanej do osób starszych 1.2.2. Tworzenie warunków do zwiększenia uczestnictwa mieszkańców obszarach objętych rewitalizacją w zagospodarowaniu czasu wolnego poprzez sport i rekreację 1.2.3. Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców obszarów rewitalizowanych w wydarzeniach Kulturalnych 1.2.4. Budowanie więzi społecznych w obszarze rewitalizacji **CEL OPERACYJNY 3.2** **Zagospodarowanie nieużytków w obszarze rewitalizacji** 3.2.1. Tereny nad Czarną Przemszą

10. Projekty i zadania rewitalizacyjne

Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Program rewitalizacji jest dokumentem strategicznym, którego nadrzędnym zadaniem jest wyznaczenie kierunków działań pozwalających na ograniczenie skali występowania na obszarze zdegradowanym negatywnych zjawisk zidentyfikowanych w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej czy infrastrukturalnej. Jego immamentną cechą jest kompleksowość wyrażająca się w działania całościowych i wielowymiarowych, uwzględniających wszystkie w/w aspekty i zakładająca włączenie środków finansowych pochodzących z EFRR, EFS, innych publicznych źródeł oraz funduszy prywatnych. Dlatego program nie został oparty o wybiórcze inwestycje, nastawione jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni i nie skupia się na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie są w stanie skutkować zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji. Jego podstawą są grupy projektów (wiązki projektów), fundamentem których są podstawowe projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne czyli takie, bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie byłaby w pełni możliwa i wyznaczony obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji w jakiej się aktualnie znajduje.

Specyfika poszczególnych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych decyduje o tym, że mogą być one realizowane na całym obszarze rewitalizacji lub tylko na wybranych jego podobszarach. Ich oddziaływanie bywa jednak znacznie szersze. W każdym z podobszarów podstawowe projekty rewitalizacyjne obejmują zarówno przedsięwzięcia społeczne jak i zadania inwestycyjne.

Zakrojone na szeroką skalę uspołecznienie procesu powstawania Programu Rewitalizacji stworzyło wszystkim interesariuszom możliwość złożenia propozycji zadań, które ich zdaniem powinny być ujęte w przedmiotowym dokumencie. Niektóre z tych propozycji zostały zainicjowanych przez osoby i podmioty nie będące *de facto* jednostkami odpowiedzialnymi za realizację projektów. Nie zawsze istniały więc warunki (finansowe, prawne, organizacyjne) pozwalające na ich włączenie do programu. W dokumencie ujęto te, które z uwagi na istotne dla rozwoju lokalnej społeczności znaczenie, zyskały aprobatę instytucji właściwych do ich zgłoszenia (głównie Urzędu Miejskiego).

Listę podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych z krótkim opisem ich najważniejszych cech i parametrów przedstawiono poniżej w formie wykazu i kart projektu

Nr zadania	Tytuł
P 1	Młodzieżowa Akademia Przedsiębiorczości
P 2	Niesprawni i niewidzialni
P 3	Zagospodarowanie skweru przy ul. Koszelew
P 4	Zagospodarowanie skweru przy ul. H. Sienkiewicza
P 5	Rewitalizacja nitowanej wieży ciśnień w Grodźcu
P 6	Likwidacja zanieczyszczeń pochodzących ze spalania złej jakości paliwa w domowych piecach
P 7	Piknik rycerski czyli jesień średniowiecza z Bractwem Rycerskim Zamku Będzin
P 8	Cykl interaktywnych zajęć historycznych dla dzieci i młodzieży – Średniowieczny Będzin
P 9	Likwidacja ogrzewania węglowego w budynkach wielorodzinnych i podłączenie ich do sieci gazowej (ulice Konopnickiej i Barlickiego)
P 10	Szansa
P 11	Rewitalizacja przestrzeni miejskiej Miasta Będzina
P 12	Zagłębiowskie kroki ku przyszłości
P 13	Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego w Zespole Szkół Techniczno-Usługowych w Będzinie do potrzeb lokalnego rynku pracy
P 14	Rozwój infrastruktury kształcenia zawodowego – rozwój bazy informatycznej w Zespole Szkół Techniczno-Usługowych w Będzinie
P 15	Zagłębiowska Liga Zawodowców – rozwój infrastruktury kształcenia zawodowego w placówkach oświatowych Powiatu Będzińskiego
P 16	Rozwój usług Społecznych – realizacja wiązki projektów zapobiegających wykluczeniu społecznemu mieszkańców Powiatu Będzińskiego
P 17	DIL – Dni Integracji Lokalnej
P 18	Centrum Usług Społecznych (remont)
P 19	Centrum Usług Społecznych (funkcjonowanie)

P 20	Biblioteka miejscem integracji społeczności lokalnej – „MEDIATEKA”
P 21	Kampania edukacyjno-informacyjna dedykowana rzece Czarna Przemsza
P 22	Zagospodarowanie bulwarów rzeki Czarna Przemsza
P 23	Zagłębiowski Park Linearny – rewitalizacja obszaru funkcjonalnego doliny rzek Przemszy i Brynicy – Miasto Będzin
P 24	Zagospodarowanie obszaru poprzemysłowego dawnej cementowni Grodziec
P 25	Zagospodarowanie przestrzeni Parku Krakowska w Będzinie
P 26	Poprawa funkcjonalności i stanu technicznego zlokalizowanej na terenach rewitalizowanych infrastruktury sportowej zarządzanej przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Będzinie w tym: Boisko o nawierzchni trawiastej ul. Radosna
P 27	Cafe Seniora
P 28	Rewitalizacja zamkowej karczmy i stworzenie sali muzealno-multimedialnej
P 29	Rewitalizacja gotyckiego zamku w Będzinie z czasów Kazimierza Wielkiego: wieża czworoboczna wraz z częścią mieszkalną
P 30	Modernizacja i rewitalizacja Pałacu Mieroszowskich w Będzinie
P 31	Modernizacja i rewitalizacja Oficyny Południowej przy Pałacu Mieroszowskich w Będzinie
P 32	Rozbudowa (modernizacja) Schroniska dla Bezdomnych w Będzinie oraz zagospodarowanie terenu
P 33	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych – kształcenie ustawiczne
P 34	Utworzenie Centrum Kompleksowych Usług Terapeutycznych dla mieszkańców Powiatu Będzińskiego
P 35	Centrum Kompleksowych Usług Terapeutycznych – wsparcie dla dziecka niepełnosprawnego i zagrożonego niepełnosprawnością oraz jego rodziny

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**1.Młodzieżowa Akademia Przedsiębiorczości**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Miasto Będzin
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Projekt skierowany jest do dzieci osób długotrwale bezrobotnych Działanie ma na celu przerwanie „dziedziczenia” postawy bezradności życiowej. Rodzaje wsparcia: - spotkania z ludźmi sukcesu, - zadania rozwijające kreatywność, - warsztaty z psychologiem i doradcą zawodowym, - gry symulacyjne rozwijające kreatywność, strategiczne myślenie i przedsiębiorczość, - warsztaty z prowadzenia budżetu gospodarstwa domowego, - wyjścia i wyjazdy integracyjne mające na celu zmianę otoczenia.
Lokalizacja projektu	Wszystkie podobszary obszaru rewitalizacji Ośrodek Kultury w Będzinie - Małachowskiego 43 (filie w Grodźcu – Słowackiego 2 i Łagiszy - Radosna 6)/ Biblioteka Publiczna
Szacunkowa wartość projektu	2 000 000,00 zł
Planowany termin realizacji	2018 – 2020
Prognozowane produkty i	Produkty:

rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	• Objęcie wsparciem pedagogiczno –wychowawczym osób w wieku do 18 roku życia Wskaźnik mierzony na zakończenie każdego roku trwania projektu Rezultaty: • Zmiana postaw życiowych młodych ludzi • Ograniczenia bezrobocia wśród młodych ludzi Wskaźniki mierzone jednorazowo, bezpośrednio po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**2.Niesprawni i niewidzialni**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Miasto Będzin
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Aktywizacja osób niepełnosprawnych ruchowo. Rodzaje wsparcia: - szkolenia na opiekunów asystentów osób niepełnosprawnych - objęcie osób niepełnosprawnych opieką asystenta - warsztaty z psychologiem - opieka pielęgniarska - spacery po okolicy
Lokalizacja projektu	Wszystkie podobszary obszaru rewitalizacji Siedziba projektu - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. 11-go Listopada 1
Szacunkowa wartość projektu	1 000 000,00
Planowany termin realizacji	2018-2020
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Objęcie wsparciem osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w tym niepełnosprawnych lub z ograniczoną mobilnością Wskaźnik mierzony na zakończenie każdego roku trwania projektu Rezultaty: • Zmiana postaw życiowych - aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w tym osób z dysfunkcją ruchu Wskaźnik mierzony jednorazowo, bezpośrednio po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**3.Zagospodarowanie skweru przy ul. Koszelew**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Miasto Będzin
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Poprawa kondycji sanitarnej i technicznej alei kasztanowców poprzez: - montaż pułapek feromonowych na alei kasztanowej - konserwacje korony drzew - odtworzenie chodnika w ciągu ul. Koszelew

Lokalizacja projektu	ul. Koszelew działka nr 9/2 k.m. 15
Szacunkowa wartość projektu	90 000
Planowany termin realizacji	2018 - 2020
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Tereny zielone którym przywrócono/nadano funkcje rekreacyjne i podniesiono ich atrakcyjności • Przestrzeń publiczna której nadano estetyczną i funkcjonalną formę • Ciągi komunikacji pieszej których stan techniczny uległ poprawie Wskaźniki mierzone jednorazowo po zakończeniu projektu Rezultaty: • Podniesienie atrakcyjności obszarów zdegradowanych jako miejsca zamieszkania Wskaźnik mierzony jednorazowo, bezpośrednio po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**4. Zagospodarowanie skweru przy ul. H. Sienkiewicza**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Miasto Będzin
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Zagospodarowanie zieleńca przy ul. Sienkiewicza: - zakup i ustawienie donic z miejscami do siedzenia - zakup i ustawienie ławek i koszy - nasadzenie drzew i krzewów ozdobnych, renowacja trawnika - wykonanie alejki z kostki brukowej
Lokalizacja projektu	ul. H. Sienkiewicza działka nr 3/22 k.m.37
Szacunkowa wartość projektu	55 000,00
Planowany termin realizacji	2018
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Tereny zielone którym przywrócono/nadano funkcje rekreacyjne i podniesiono ich atrakcyjności • Przestrzeń publiczna której nadano estetyczną i funkcjonalną formę • Ciągi komunikacji pieszej których stan techniczny uległ poprawie Wskaźniki mierzone jednorazowo po zakończeniu projektu Rezultaty: • Podniesienie atrakcyjności obszarów zdegradowanych jako miejsca zamieszkania Wskaźnik mierzony jednorazowo, bezpośrednio po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**5. Rewitalizacja nitowanej wieży ciśnień w Grodźcu**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Miasto Będzin
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Zabezpieczenie obiektu wpisanego do GEZ przed dalszym niszczeniem, odtworzenie drzwi wejściowych zabezpieczających obiekt, odtworzenie dachu obiektu, uporządkowanie terenu wokół obiektu wraz z utworzeniem kilku miejsc postojowych, iluminacja obiektu, utworzenie punktu widokowego całej panoramy Będzina
Lokalizacja projektu	ul. Willowa, dz. nr 1494/24 k.m.6 obręb Grodziec
Szacunkowa wartość projektu	200 000,00
Planowany termin realizacji	2020
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Obiekty/tereny poprzemysłowe, którym nadano nowe funkcje • Przestrzeń publiczna której nadano estetyczną i funkcjonalną formę • Wyremontowane obiekty zabytkowe którym nadano nowe funkcje lub w inny sposób zwiększono ich atrakcyjność Wskaźniki mierzone jednorazowo po zakończeniu projektu Rezultaty: • Podniesienie atrakcyjności obszarów zdegradowanych jako miejsca zamieszkania Wskaźnik mierzony jednorazowo, bezpośrednio po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**6. 6.Likwidacja zanieczyszczeń pochodzących ze spalania złej jakości paliwa w domowych piecach**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	SM. „PARYŻ" - Zarządca Nieruchomości ul. Siemońska 4
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko wielorodzinnych budynków mieszkalnych poprzez: - likwidację pieców węglowych - doprowadzenie sieci „CO" i „CWU" do budynków - budowę wymienników ciepła - niezbędne prace termomodernizacyjne
Lokalizacja projektu	ul. Koszelew nr 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 13, 15, 17, 19, 21
Szacunkowa wartość projektu	250 000,00
Planowany termin realizacji	2018 - 2022

Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Wielorodzinne budynki mieszkalne poddane remontom/ termomodernizacji Wskaźnik mierzony na zakończenie każdego roku trwania projektu Rezultaty: • Ograniczenie niskiej emisji pochodzącej z wielorodzinnych budynków mieszkalnych • Podniesienie atrakcyjności obszarów zdegradowanych jako miejsca zamieszkania Wskaźniki mierzone jednorazowo, rok po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**7.Piknik rycerski czyli jesień średniowiecza z Bractwem Rycerskim Zamku Będzin**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Stowarzyszenie Bractwo Rycerskie Zamku Będzin
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Organizacja rodzinnej imprezy plenerowej ze zróżnicowaną ofertą - zakup stempli i prowadnic do „mennicy” - zakup łuków i strzał - zakup prasy do wyciskania papieru czerpanego - zakup elementów zbroi i uzbrojenia - zakup lin konopnych i innych materiałów
Lokalizacja projektu	Zamek Królewski w Będzinie ul. Zamkowa 1 Tereny wokół zamku
Szacunkowa wartość projektu	8 500,00
Planowany termin realizacji	2017
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Imprezy rekreacyjne/sportowe/kulturalne budujące więzi mieszkańców terenów rewitalizowanych z miejscem zamieszkania • Osoby uczestniczące w plenerowych imprezach o charakterze rekreacyjnym/sportowym/kulturalnym Wskaźniki mierzone jednorazowo po zakończeniu projektu Rezultaty: • Wzrost aktywności społecznej mieszkańców terenów rewitalizowanych • Wzmocnienie więzi mieszkańców terenów rewitalizowanych z miejscem zamieszkania • Wzrost aktywności społecznej osób z terenów rewitalizowanych Wskaźniki mierzone jednorazowo, rok po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**8.Cykl interaktywnych zajęć historycznych dla dzieci i młodzieży – Średniowieczny Będzin**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Tomasz Konopka – osoba prywatna w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Bractwo Rycerskie Zamku Będzin
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Szerzenie wiedzy o historii miasta poprzez organizację spotkań z dziećmi i młodzieżą w placówkach oświatowych. Projekt zakłada: - opracowanie merytoryczne programu zajęć - zakup niezbędnych rekwizytów - promocję i informację w placówkach oświatowych - przeprowadzenie cyklu spotkań historycznych opartych o prelekcje, gry, zabawy
Lokalizacja projektu	Przedszkola, szkoły, placówki opiekuńczo wychowawcze i kulturalne podobszaru śródmieście
Szacunkowa wartość projektu	12 000,00
Planowany termin realizacji	2017 - 2018
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Imprezy rekreacyjne/sportowe/kulturalne budujące więzi mieszkańców terenów rewitalizowanych z miejscem zamieszkania Wskaźnik mierzony jednorazowo po zakończeniu projektu Rezultaty: • Wzmocnienie więzi mieszkańców terenów rewitalizowanych z miejscem zamieszkania Wskaźnik mierzony jednorazowo, po zakończeniu projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**9. Likwidacja ogrzewania węglowego w budynkach wielorodzinnych i podłączenie ich do sieci gazowej (ulice Konopnickiej i Barlickiego)**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Zakład Administracji Budynków „Grodziec" Sp. z o.o.
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych w tym: - adaptacja pomieszczeń piwnicznych na lokalne kotłownie gazowe - budowa kominów stalowych - wymiana stolarki otworowej - naprawa murarska ścian i sufitów - zakup i montaż kotłów gazowych Projekt zakłada również towarzyszące pracom termomoderniza-cyjnym zagospodarowanie terenów wokół budynków
Lokalizacja projektu	Konopnickiej 4, 6, 8, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 22, 28, 30 Barlickiego 16, 20, 22, 24, 63
Szacunkowa wartość	3 200 000,00

projektu	
Planowany termin realizacji	2017 - 2019
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Wielorodzinne budynki mieszkalne poddane remontom/ termomodernizacji Wskaźnik mierzony na zakończenie każdego roku trwania projektu Rezultaty: • Ograniczenie niskiej emisji pochodzącej z wielorodzinnych budynków mieszkalnych • Podniesienie atrakcyjności obszarów zdegradowanych jako miejsca zamieszkania Wskaźniki mierzone jednorazowo, rok po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**10. Szansa**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Projekt ma na celu poprawę relacji społecznych wśród mieszkańców zdegradowanej części Starego Miasta, stworzenie systemu reintegracji społecznej i zawodowej mieszkańców poprzez: - lokalne działania społeczno-edukacyjne; - organizowanie grup samopomocowych/ grup wsparcia; - wzmacnianie kompetencji społecznych i zawodowych; - integrację osób niepełnosprawnych z otoczeniem; - promowanie przedsiębiorczości społecznej
Lokalizacja projektu	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. 11-go Listopada 1
Szacunkowa wartość projektu	800 000,00
Planowany termin realizacji	2019 - 2020
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Objęcie wsparciem osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w tym niepełnosprawnych lub z ograniczoną mobilnością Wskaźnik mierzony na zakończenie każdego roku trwania projektu Rezultaty: • Zmiana postaw życiowych - aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w tym osób z dysfunkcją ruchu Wskaźnik mierzony jednorazowo, bezpośrednio po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**11. Rewitalizacja przestrzeni miejskiej Miasta Będzina**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Miasto Będzin
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Przywrócenie przestrzeni publicznej funkcjonalnej i estetycznej formy. Projekt zakłada prace związane z: - przebudową/budową infrastruktury technicznej terenu rewitalizowanego - zagospodarowaniem terenu zielenią - wprowadzeniem elementów małej architektury - remontem nawierzchni placów i chodników - remontem elewacji kamienic oraz robotami budowlanymi części wspólnych budynków mieszkalnych
Lokalizacja projektu	Stare Miasto – Rybny Rynek, Plac Kazimierza Wielkiego
Szacunkowa wartość projektu	5 300 000,00
Planowany termin realizacji	2019 - 2021
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Przestrzeń publiczna której nadano estetyczną i funkcjonalną formę • Wielorodzinne budynki mieszkalne poddane remontom/ termomodernizacji • Ciągi komunikacji pieszej których stan techniczny uległ poprawie Wskaźniki mierzone jednorazowo po zakończeniu projektu Rezultaty: • Podniesienie atrakcyjności obszarów zdegradowanych jako miejsca zamieszkania Wskaźnik mierzony jednorazowo, bezpośrednio po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**12.Zagłębiowskie kroki ku przyszłości**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Powiat Będziński
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Poprawa jakości szkolenia zawodowego w powiecie będzińskim i dostosowanie go do potrzeb rynku pracy poprzez: - doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli - podnoszenie umiejętności oraz uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów - rozwój współpracy szkół i placówek kształcenia zawodowego z otoczeniem społeczno-gospodarczym - rozwój doradztwa edukacyjno-zawodowego - realizacja wysokiej jakości praktyk i/lub staży zawodowych dla uczniów

	- realizacja działań w zakresie stworzenia w szkole i placówkach kształcenia zawodowego warunków kształcenia zawodu odzwierciedlających naturalne warunki pracy - doposażenie placówki w niezbędne materaiły dydaktyczne.
Lokalizacja projektu	PCKUiP ul. Krasickiego 17 i Promyka 26 ZST-U ul. 11-go Listopada 3 SOSW ul. 11-go Listopada 7
Szacunkowa wartość projektu	923 831,00
Planowany termin realizacji	2018-2022
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Uczniowie szkół zawodowych objęci wsparciem • Nauczyciele szkół zawodowych którzy podnieśli swoje kompetencje zawodowe Wskaźniki mierzony co roku po zakończeniu roku szkolnego Rezultaty: • Podniesienie jakości szkolnictwa zawodowego • Wzrost kompetencji zawodowych uczniów i nauczycieli • Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy Wskaźnik mierzony jednorazowo, bezpośrednio po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**13.Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego w Zespole Szkół Techniczno-Usługowych w Będzinie do potrzeb lokalnego rynku pracy**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Powiat Będziński
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Poprawa jakości kształcenia zawodowego w Zespole Szkół Techniczno-usługowych w Będzinie poprzez: - doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli - podnoszenie umiejętności oraz uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych uczniów i wzmacnianie ich zdolności do zatrudnienia - rozwój współpracy szkoły z otoczeniem społeczno-gospodarczym - rozwój doradztwa edukacyjno-zawodowego - realizacja wysokiej jakości praktyk i/lub staży zawodowych dla uczniów - doposażenie placówki w niezbędne materaiły dydaktyczne.
Lokalizacja projektu	ZST-U w Będzinie ul. 11 Listopada 3 Działka 4/24; obręb 0001 Będzin
Szacunkowa wartość projektu	267 000,00
Planowany termin realizacji	2019 - 2021
Prognozowane produkty i	Produkty:

rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	• Uczniowie szkół zawodowych objęci wsparciem • Nauczyciele szkół zawodowych którzy podnieśli swoje kompetencje zawodowe Wskaźniki mierzony co roku po zakończeniu roku szkolnego Rezultaty: • Podniesienie jakości szkolnictwa zawodowego • Wzrost kompetencji zawodowych uczniów i nauczycieli • Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy Wskaźnik mierzony jednorazowo, bezpośrednio po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**14. Rozwój infrastruktury kształcenia zawodowego – rozwój bazy informatycznej w Zespole Szkół Techniczno-Usługowych w Będzinie**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Powiat Będziński
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Przeprowadzenie modernizacji trzech istniejących pracowni informatycznych zlokalizowanych w Zespole Szkół Techniczno-usługowych w Będzinie - wykonanie sieci, - doprowadzenie światłowodu, - wymiana sprzętu komputerowego, - zakup aktualnego oprogramowania - zakup tablic interaktywnych i projektorów krótkoogniskowych - zakup tabletów - zakup sprzętu peryferyjnego takiego jak urządzenia wielofunkcyjne, drukarki laserowe i drukarka 3D - inne
Lokalizacja projektu	ZST-U w Będzinie ul. 11 Listopada 3 Działka 4/24; obręb 0001 Będzin
Szacunkowa wartość projektu	450 000,00
Planowany termin realizacji	2018-2021
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Uczniowie szkół zawodowych objęci wsparciem • Zmodernizowana infrastruktura szkół zawodowych dostosowana do potrzeb nowoczesnego kształcenia Wskaźniki mierzone po zakończeniu projektu i roku szkolnego Rezultaty: • Podniesienie jakości szkolnictwa zawodowego • Wzrost kompetencji zawodowych uczniów i nauczycieli • Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy Wskaźnik mierzony jednorazowo, bezpośrednio po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**15.Zagłębiowska Liga Zawodowców – rozwój infrastruktury kształcenia zawodowego w placówkach oświatowych Powiatu Będzińskiego**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Powiat Będziński
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Modernizacja bazy dydaktycznej placówek kształcenia zawodowego: - przebudowa/remonty pracowni - zakup nowoczesnego wyposażenia - dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych
Lokalizacja projektu	PCKUiP w Będzinie ul. Krasickiego 17 i Promyka 26 ZST-U w Będzinie ul. 11 Listopada 3 SOSW w Będzinie ul. 11 Listopada 7 inne szkoły ponadgimnazjalne
Szacunkowa wartość projektu	2 000 000,00
Planowany termin realizacji	2018 -2022
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Zmodernizowana infrastruktura szkół zawodowych dostosowana do potrzeb nowoczesnego kształcenia • Uczniowie szkół zawodowych objęci wsparciem Wskaźniki mierzone po zakończeniu projektu Rezultaty: • Podniesienie jakości szkolnictwa zawodowego • Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy • Zmiana postaw życiowych - aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w tym osób z dysfunkcją ruchu Wskaźniki mierzony jednorazowo, bezpośrednio po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**16.Rozwój usług Społecznych – projekty zapobiegające wykluczeniu społecznemu mieszkańców Powiatu Będzińskiego**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Powiat Będziński
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Działania zaplanowane w ramach projektu obejmują: - rozwój usług wsparcia rodziny dotyczących procesu de instytucjonalizacji - rozwój usług mieszkalnictwa wspieranego poprzez zapewnienie dostępu do usług świadczonych w mieszkaniach chronionych - rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych usług

	opiekuńczych - rozwój środowiskowych innych form usług społecznych wspierających proces integracji społecznej - rozwój usług zdrowotnych służących zachowaniu , ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
Lokalizacja projektu	Na obszarach rewitalizowanych Miasta Będzina
Szacunkowa wartość projektu	2 838 000,00
Planowany termin realizacji	2018 - 2023
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Objęcie wsparciem osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w tym niepełnosprawnych lub z ograniczoną mobilnością Wskaźnik mierzony na zakończenie każdego roku trwania projektu Rezultaty: • Wzrost dostępności i jakości usług społecznych i zdrowotnych zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu Wskaźnik mierzony jednorazowo, bezpośrednio po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**17.DIL – Dni Integracji Lokalnej**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Będzinie
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Organizacja corocznych eventów integracyjnych w 5 podobszarach rewitalizacji opartych o plenerowe spotkania (pikniki rodzinne) prowadzone przez animatorów.
Lokalizacja projektu	imprezy plenerowe organizowane we wszystkich podobszarach rewitalizacji Biuro imprez – ul. 11 Listopada 1
Szacunkowa wartość projektu	140 000,00
Planowany termin realizacji	2017-2023
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Imprezy rekreacyjne/sportowe/kulturalne budujące więzi mieszkańców terenów rewitalizowanych z miejscem zamieszkania Wskaźnik mierzony jednorazowo po zakończeniu projektu Rezultaty: • Wzmocnienie więzi mieszkańców terenów rewitalizowanych z miejscem zamieszkania • Wzrost aktywności społecznej osób z terenów rewitalizowanych

	Wskaźniki mierzone jednorazowo, rok po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**18.Centrum Usług Społecznych (remont)**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Będzinie
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Prace remontowo-budowlane w celu dostosowania lokalu PUP do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych (likwidacja barier architektonicznych, ułożenie posadzki, wymiana stolarki , przebudowa ścian działowych, modernizacja instalacji c.o., elektrycznej, wod-kan. Zakup wyposażenia.
Lokalizacja projektu	Centrum Usług Społecznych Parter budynku przy ul. 1 Maja 2
Szacunkowa wartość projektu	880 000,00
Planowany termin realizacji	2017-2018
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Objęte wsparciem obiekty użyteczności publicznej świadczące usługi na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w tym niepełnosprawnych lub z ograniczoną mobilnością Wskaźnik mierzony na zakończenie trwania projektu Rezultaty: • Wzrost dostępności i jakości usług społecznych i zdrowotnych zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu Wskaźnik mierzony jednorazowo, bezpośrednio po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**19.Centrum Usług Społecznych (funkcjonowanie)**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Będzinie
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Projekt dotyczy zatrudnienia pracowników oraz zakupu usług, materiałów i wyposażenia związanych z utrzymaniem Centrum Usług Społecznych w skład którego wejdą Dzienny Dom Pomocy i Klub Seniora.
Lokalizacja projektu	Centrum Usług Społecznych Parter budynku przy ul. 1 Maja 2
Szacunkowa wartość projektu	600 000,00
Planowany termin realizacji	2018-2019
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Objęte wsparciem obiekty użyteczności publicznej świadczące usługi na rzecz osób zagrożonych

	wykluczeniem społecznym w tym niepełnosprawnych lub z ograniczoną mobilnością Wskaźnik mierzony na zakończenie trwania projektu Rezultaty: • Wzrost dostępności i jakości usług społecznych i zdrowotnych zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu Wskaźnik mierzony jednorazowo, bezpośrednio po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**20.Biblioteka miejscem integracji społeczności lokalnej – „MEDIATEKA”**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Stefana Żeromskiego w Będzinie
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Przebudowa wnętrza biblioteki – zmiana układu funkcjonalno-użytkowego, likwidacja barier architektonicznych, zakup sprzętu interaktywnego, komputerowego i wyposażenia; uporządkowanie terenu przyległego.
Lokalizacja projektu	Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna ul. Piłsudskiego 39, 42-500 Będzin
Szacunkowa wartość projektu	4 132 000,00
Planowany termin realizacji	2018-2021
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Objęte wsparciem obiekty użyteczności publicznej świadczące usługi w obszarze kultury i/lub edukacji • Obiekty użyteczności publicznej dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych lub z ograniczoną mobilnością Wskaźnik mierzony na zakończenie trwania projektu Rezultaty: • Wzrost dostępności i jakości usług społecznych i zdrowotnych zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu Wskaźnik mierzony jednorazowo, bezpośrednio po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**21.Kampania edukacyjno-informacyjna dedykowana rzece Czarna Przemsza**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Miasto Będzin
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Projekt zakłada: - propagowanie wiedzy na temat historii, geografii i znaczenia rzek w przestrzeni miejskiej - lekcje tematyczne w szkołach - zajęcia terenowe – poznawanie flory i fauny

	- organizacja wydarzeń związanych z tematyką rzeki (rajdy, wycieczki, spływy kajakowe, konkury, wystawy, plenery plastyczne, itp.)
Lokalizacja projektu	Urząd Miejski w Będzinie ul. 11 Listopada 20
Szacunkowa wartość projektu	200 000,00
Planowany termin realizacji	2018-2021
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Wypromowanie nowo utworzonej przestrzeni publicznej jako miejsca integracji i rekreacji mieszkańców obszaru rewitalizacji Wskaźnik mierzony na zakończenie trwania projektu Rezultaty: • Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości kulturowych i przyrodniczych terenów poddanych rewitalizacji Wskaźnik mierzony jednorazowo, bezpośrednio po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**22.Zagospodarowanie bulwarów rzeki Czarna Przemsza**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Miasto Będzin
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	zagospodarowanie bulwarów nadrzecznych poprzez realizację ścieżek spacerowych i rowerowych, obiektów małej architektury, aranżację zieleni i innych nadrzecznych atrakcji.
Lokalizacja projektu	Dolina rzeki Czarna Przemsza Podobszar Śródmieście
Szacunkowa wartość projektu	7 000 000,00
Planowany termin realizacji	2018 - 2021
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Przestrzeń publiczna której nadano estetyczną i funkcjonalną formę • Tereny zielone którym przywrócono/nadano funkcje rekreacyjne i podniesiono ich atrakcyjności • Nowe miejsce integracji i rekreacji mieszkańców obszaru rewitalizacji Wskaźniki mierzone jednorazowo po zakończeniu projektu Rezultaty: • Podniesienie atrakcyjności obszarów zdegradowanych jako miejsca zamieszkania Wskaźnik mierzony jednorazowo, bezpośrednio po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**23.Zagłębiowski Park Linearny – rewitalizacja obszaru funkcjonalnego doliny rzek Przemszy i Brynicy – Miasto Będzin**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Miasto Będzin
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Brzozowica: zagospodarowanie terenu nad rzekami Czarna Przemsza – Brzozowica poprzez budowę: budynku wielofunkcyjnego , ścieżek pieszych i dydaktycznych, oświetlenia, siłowni zewnętrznej, plaży piaszczystej i trawiastej, obiektów malej architektury oraz nasadzenia zieleni. Małpi Gaj Zagospodarowanie parku poprzez: uporządkowanie zieleni, realizację ścieżek edukacyjnych, oświetlenie terenu, budowę toalety publicznej, obiektów małej architektury i wybiegu dla psów
Lokalizacja projektu	tereny nadrzeczne Brzozowica oraz park Małpi Gaj Podobszar Śródmieście
Szacunkowa wartość projektu	. 7 000 000,00
Planowany termin realizacji	2018-2021
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Przestrzeń publiczna której nadano estetyczną i funkcjonalną formę • Tereny zielone którym przywrócono/nadano funkcje rekreacyjne i podniesiono ich atrakcyjności • Nowe miejsce integracji i rekreacji mieszkańców obszaru rewitalizacji Wskaźniki mierzone jednorazowo po zakończeniu projektu Rezultaty: • Podniesienie atrakcyjności obszarów zdegradowanych jako miejsca zamieszkania Wskaźnik mierzony jednorazowo, bezpośrednio po zakończeniu realizacji projektu • Wzrost aktywności społecznej osób z terenów rewitalizowanych Wskaźnik mierzony jednorazowo, rok po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**24.Zagospodarowanie obszaru poprzemysłowego dawnej cementowni Grodziec**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Miasto Będzin
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Zabezpieczenie terenu Częściowe wyburzenia istniejących obiektów Adaptacja pozostałych obiektów na cele gospodarcze i społeczne Nasadzenia zieleni.
Lokalizacja projektu	Teren cementowni Grodziec
Szacunkowa wartość projektu	4 200 000,00
Planowany termin realizacji	2018 - 2020
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Zrewitalizowane tereny poprzemysłowe, którym nadano nowe funkcje Wskaźniki mierzone jednorazowo po zakończeniu projektu Rezultaty: • Podniesienie atrakcyjności obszarów zdegradowanych jako miejsca zamieszkania Wskaźnik mierzony jednorazowo, bezpośrednio po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**25.Zagospodarowanie przestrzeni Parku Krakowska w Będzinie**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Miasto Będzin
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Projekt zakłada: - prace w zakresie zieleni - realizacja obiektów małej architektury - ścieżki piesze i dydaktyczne - rozbudowa i przebudowa infrastruktury technicznej w tym parkingowej, - oświetlenie, - wydzielenie miejsc integracji grup społecznych
Lokalizacja projektu	Park Krakowska Podobszar Warpie
Szacunkowa wartość projektu	800 000,00
Planowany termin realizacji	2018-2021
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Przestrzeń publiczna której nadano estetyczną i funkcjonalną formę • Tereny zielone którym przywrócono/nadano funkcje rekreacyjne i podniesiono ich atrakcyjności

	• Nowe miejsce integracji i rekreacji mieszkańców obszaru rewitalizacji Wskaźniki mierzone jednorazowo po zakończeniu projektu Rezultaty: • Podniesienie atrakcyjności obszarów zdegradowanych jako miejsca zamieszkania Wskaźnik mierzony jednorazowo, bezpośrednio po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**26.Poprawa funkcjonalności i stanu technicznego zlokalizowanej na terenach rewitalizowanych infrastruktury sportowej zarządzanej przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Będzinie w tym: Boisko o nawierzchni trawiastej ul. Radosna**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Ośrodek Sportu i Rekreacji
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Planuje się zagospodarowanie terenu poprzez wybudowanie trybun, piłko chwytów, zaplecza socjalnego, parkingu i oświetlenia terenu
Lokalizacja projektu	ul. Radosna podobszar Łagisza
Szacunkowa wartość projektu	
Planowany termin realizacji	
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Przestrzeń publiczna której nadano estetyczną i funkcjonalną formę • Obiekty sportowe/rekreacyjne którym przywrócono atrakcyjności Wskaźniki mierzone jednorazowo po zakończeniu projektu Rezultaty: • Podniesienie atrakcyjności obszarów zdegradowanych jako miejsca zamieszkania Wskaźnik mierzony jednorazowo, bezpośrednio po zakończeniu realizacji projektu • Wzrost aktywności społecznej osób z terenów rewitalizowanych Wskaźnik mierzony jednorazowo, rok po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**27.Cafe Seniora**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Miejski Ośrodek pomocy społecznej w Będzinie
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Uruchomienie miejsca spotkań seniorów. Zakres działań: - Prace remontowo-budowlane związane z dostosowaniem

	obiektu do potrzeb Cafe Seniora - Zakup wyposażenia (meble, sprzęt AGD, RTV i komputery, maszyny do szycia, książki, gry planszowe, inne)
Lokalizacja projektu	Plac Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej 3
Szacunkowa wartość projektu	70 000,00
Planowany termin realizacji	2017-2018
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Objęte wsparciem obiekty użyteczności publicznej świadczące usługi na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w tym niepełnosprawnych lub z ograniczoną mobilnością Wskaźnik mierzony na zakończenie trwania projektu Rezultaty: • Wzrost aktywności społecznej osób z terenów rewitalizowanych Wskaźnik mierzony jednorazowo, rok po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**28.Rewitalizacja zamkowej karczmy i stworzenie sali muzealno-multimedialnej**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Stowarzyszenie Bractwo Rycerskie Będzin
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	wymiana drzwi wejściowych, remont schodów, toalet i pomieszczeń przy toaletach - remont instalacji elektrycznej, grzewczej i systemu zabezpieczenia - zakup eksponatów i sprzętu do prezentacji multimedialnych - stworzenie multimedialnej prezentacji historii zamku - zakup stołów i ław
Lokalizacja projektu	Zamek Królewski w Będzinie ul. Zamkowa 1
Szacunkowa wartość projektu	60 000,00
Planowany termin realizacji	2018
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Objęte wsparciem obiekty historyczne o istotnym znaczeniu dla kultury i tożsamości terenów rewitalizowanych Wskaźnik mierzony na zakończenie trwania projektu Rezultaty: • Podniesienie atrakcyjności obszarów zdegradowanych jako miejsca zamieszkania

	• Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości kulturowych i przyrodniczych terenów poddanych rewitalizacji • Wzmocnienie więzi mieszkańców terenów rewitalizowanych z miejscem zamieszkania Wskaźniki mierzone jednorazowo, rok po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**29.Rewitalizacja gotyckiego zamku w Będzinie z czasów Kazimierza Wielkiego: wieża czworoboczna wraz z częścią mieszkalną**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Muzeum Zagłębia w Będzinie
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	- konserwacja i zabezpieczenie ścian budynków zamkowych (wieża czworoboczna i część mieszkalna - modernizacja instalacji c.o. i elektrycznej - wymiana okien - remont podłóg - renowacja oraz konserwacja drewnianej balustrady i schodów - osuszenie ścian i izolacja przeciwgrzybiczna - remont i zabezpieczenie ogniochronne drewnianej więźby dachowej - renowacja podłogi na 4 piętrze - wymiana instalacji wod-kan i remont sanitariatów - wykonanie instalacji p-poż zgodnie z zaleceniami - odwodnienie terenu dziedzińca
Lokalizacja projektu	ul. Zamkowa 1
Szacunkowa wartość projektu	2 500 000,00
Planowany termin realizacji	2019
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Objęte wsparciem obiekty historyczne o istotnym znaczeniu dla kultury i tożsamości terenów rewitalizowanych Wskaźnik mierzony na zakończenie trwania projektu Rezultaty: • Podniesienie atrakcyjności obszarów zdegradowanych jako miejsca zamieszkania • Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości kulturowych i przyrodniczych terenów poddanych rewitalizacji • Wzmocnienie więzi mieszkańców terenów rewitalizowanych z miejscem zamieszkania Wskaźniki mierzone jednorazowo, rok po zakończeniu

	realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**30.Modernizacja i rewitalizacja Pałacu Mieroszowskich w Będzinie**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Muzeum Zagłębia w Będzinie
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	- wykonanie ekspertyzy przyczyn powstania pęknięć budynków - wykonanie drenażu wokół budynku - izolacja ścian fundamentowych - naprawa pęknięć budynku - ocieplenie zewnętrzne ścian - remont stolarki okiennej i drzwiowej - renowacja dachu z blachy miedzianej - naprawy powierzchniowe tynków wewnętrznych , malowanie - wykonanie polichromii po naprawach ścian i sztukaterii - wymiana instalacji wod-kan, c.o., elektrycznej - wymiana i renowacja podłóg, - naprawa posadzek na strychu - przebudowa i odtworzenie alejek za pałacem, wykonanie nawierzchni mineralnej naturalnej - oświetlenie terenu i budynku - przebudowa i odtworzenie alejek za pałacem
Lokalizacja projektu	Pałac Mieroszowskich w Będzinie Ul. gen. Karola Świerczewskiego 15
Szacunkowa wartość projektu	3 000 000,00
Planowany termin realizacji	2018
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Objęte wsparciem obiekty historyczne o istotnym znaczeniu dla kultury i tożsamości terenów rewitalizowanych Wskaźnik mierzony na zakończenie trwania projektu Rezultaty: • Podniesienie atrakcyjności obszarów zdegradowanych jako miejsca zamieszkania • Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości kulturowych i przyrodniczych terenów poddanych rewitalizacji • Wzmocnienie więzi mieszkańców terenów rewitalizowanych z miejscem zamieszkania Wskaźniki mierzone jednorazowo, rok po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**31.Modernizacja i rewitalizacja Oficyny Południowej przy Pałacu Mieroszowskich w Będzinie**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Muzeum Zagłębia w Będzinie
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	- wykonanie izolacji ścian fundamentowych - naprawa tynków i renowacja murów z kamienia, docieplenie ścian zewnętrznych - naprawa i docieplenie dachu

	- wykucie otworów i montaż okien w ścianie południowej, renowacja stolarki okiennej - wymiana/renowacja drzwi zewnętrznych - przebudowa pomieszczeń w związku z wykonaniem nowych okien - skucie tynków wewnętrznych odgrzybianie, naprawa tynków, malowanie - remont sanitariatów - wymiana instalacji wod-kan, c.o., elektrycznej - modernizacja węzła ciepłowniczego - remont dziedzińca, ułożenie nowej nawierzchni mineralnej, kostka granitowa lub płyty granitowe
Lokalizacja projektu	Oficyna Południowa przy Pałacu Mieroszowskich w Będzinie Ul. gen. Karola Świerczewskiego 15
Szacunkowa wartość projektu	3 300 000,00
Planowany termin realizacji	2020
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Objęte wsparciem obiekty historyczne o istotnym znaczeniu dla kultury i tożsamości terenów rewitalizowanych Wskaźnik mierzony na zakończenie trwania projektu Rezultaty: • Podniesienie atrakcyjności obszarów zdegradowanych jako miejsca zamieszkania • Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości kulturowych i przyrodniczych terenów poddanych rewitalizacji • Wzmocnienie więzi mieszkańców terenów rewitalizowanych z miejscem zamieszkania Wskaźniki mierzone jednorazowo, rok po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**32.Rozbudowa (modernizacja) Schroniska dla Bezdomnych w Będzinie oraz zagospodarowanie terenu**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Schronisko dla Bezdomnych w Będzinie Caritas Diecezji Sosnowieckiej
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	- Rozbudowa (modernizacja) kuchni, stołówki, zaplecza sanitarnego, zaplecza magazynowo-socjalnego, oraz adaptacja wybranych pomieszczeń do celów mieszkaniowych a także stworzenie bazy na potrzeby Wolontariatu (świetlica, punkt porad prawnych, psychologicznych, warsztaty tematyczne, itp.)
Lokalizacja projektu	ul. Energetyczna 10 Podobszar Łagisza
Szacunkowa wartość projektu	800 000,00

Planowany termin realizacji	2018-2019
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Objęcie wsparciem osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w tym niepełnosprawnych lub z ograniczoną mobilnością Wskaźnik mierzony na zakończenie każdego roku trwania projektu Rezultaty: • Zmiana postaw życiowych - aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w tym osób z dysfunkcją ruchu Wskaźnik mierzony jednorazowo, bezpośrednio po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projektu	**33.Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych – kształcenie ustawiczne**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Instytucje otoczenia biznesu/Agencja Rozwoju Lokalnego w Sosnowcu
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Projekt skierowany jest do osób dorosłych, pracujących należących do grup defaforyzowanych, które z własnej inicjatywy chcą nabyć lub uzupełnić kompetencje w zakresie znajomości języków obcych i umiejętności cyfrowych. Realizacja projektu zakłada przeprowadzanie certyfikowanych kursów i szkoleń w/w zakresie.
Lokalizacja projektu	Powiat Będziński, w tym obszary rewitalizowane gminy Będzin
Szacunkowa wartość projektu	808235,29
Planowany termin realizacji	2018-2021
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • wzrost kwalifikacji i kompetencji w zakresie umiejętności cyfrowych i języków obcych dorosłych mieszkańców województwa śląskiego, w szczególności osób starszych oraz osób o niskich kwalifikacjach Wskaźnik mierzony na zakończenie każdego roku trwania projektu Rezultaty: • Rozwój kompetencji cyfrowych i kompetencji z zakresu języków obcych przyczyni się do bardziej elastycznego reagowania na zmiany w relacjach gospodarczych oraz w sferze społecznej poprawią się m.in. umiejętności komunikacyjne, zwiększona zostanie aktywność edukacyjna osób dorosłych w ramach kształcenia się przez całe życie. Wskaźnik mierzony jednorazowo, bezpośrednio po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projekt	**34.Utworzenie Centrum Kompleksowych Usług Terapeutycznych dla mieszkańców Powiatu Będzińskiego**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	POWIAT BĘDZIŃSKI
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Projekt o charakterze inwestycyjnym, polegał będzie na adaptacji części istniejącego budynku na potrzeby utworzenia Centrum Kompleksowych Usług Terapeutycznych, w ramach którego prowadzone będzie tzw. wczesne wspomaganie, kompleksowe usługi terapeutyczne dla dzieci niepełnosprawnych lub zagrożonych niepełnosprawnością, u których zdiagnozowane zostały deficyty rozwojowe. W ramach projektu zakupiony zostanie min. sprzęt rehabilitacyjny, niezbędne wyposażenie obiektu.
Lokalizacja projektu	Obiekty świadczące usługi społeczne i zdrowotne na terenach rewitalizowanych oraz inne, w których mogą zostać zlokalizowane wskazane usługi w zależności od przeprowadzonej diagnozy
Szacunkowa wartość projektu	1168235,29
Planowany termin realizacji	2018-2021
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Powstanie infrastruktury Centrum Kompleksowych Usług Terapeutycznych, w ramach której skumulowany zostanie potencjał ludzki i materialny zdolny do szybkiego dostosowania się do nowych potrzeb i wyzwań związanych z prowadzeniem specjalistycznych usług dla dzieci niepełnosprawnych lub zagrożonych niepełnosprawnością. Stworzona zostanie przestrzeń, w ramach której realizowana będzie wiązka projektów społecznych rewitalizacyjnych. Wskaźnik mierzony na zakończenie każdego roku trwania projektu Rezultaty: • Zwiększenie dostępu do usług społecznych dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem. Wskaźnik mierzony jednorazowo, bezpośrednio po zakończeniu realizacji projektu

Liczba porządkowa / Tytuł projekt	**35.Centrum Kompleksowych Usług Terapeutycznych – wsparcie dla dziecka niepełnosprawnego i zagrożonego niepełnosprawnością oraz jego rodziny**
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	POWIAT BĘDZIŃSKI
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Projekt obejmowałby wielospecjalistyczne, kompleksowe wsparcie dla dzieci i młodzieży z terenu powiatu będzińskiego niepełnosprawnych lub zagrożonych niepełnosprawnością oraz ich rodziny. Przewidywane są m.in. następujące formy terapii: rehabilitacja, Integracja Sensoryczna, logopedia, biofeedback, terapia behawioralna, indywidualne stymulacje słuchu, halliwick, socjoterapia, terapia widzenia, dogoterapia, psychoterapia, terapia pedagogiczna, stymulacja polisensoryczna, i inne w zależności od zdiagnozowanych potrzeb dziecka.
Lokalizacja projektu	Wszystkie podobszary obszaru rewitalizacji
Szacunkowa wartość projektu	2838000
Planowany termin realizacji	2018-2023
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Produkty: • Wzrost dostępności i jakości usług społecznych zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu oraz wzrost dostępności do usług zdrowotnych. Wskaźnik mierzony na zakończenie każdego roku trwania projektu Rezultaty: • Objęcie wsparciem większej liczby uczestników oraz maksymalne zniwelowanie zdiagnozowanych deficytów rozwojowych dzieci niepełnosprawnych lub zagrożonych niepełnosprawnością oraz udzielenie wsparcia ich opiekunom. Wskaźnik mierzony jednorazowo, bezpośrednio po zakończeniu realizacji projektu

10.2. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Oprócz zadań umieszczonych na liście podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych tzw. liście „A" w trakcie prowadzonych konsultacji społecznych zgłoszono potrzebę realizacji wielu projektów, które wspierać będą proces wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Zostały one zebrane w formie tzw. listy „B" a więc listy uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Dla zadań z tej grupy umieszczenie ich w programie rewitalizacji stanowić może podstawę do udzielenia im preferencji w ramach innych działań niż działanie 10.3 RPO WSL 2014-2020, lub w ramach innych źródeł finansowania.

Działania zgłoszone w ramach listy zadań uzupełniających obejmują blisko 90 przedsięwzięć, które przedstawiono poniżej w formie pojedynczych projektów lub grup zadań o bardzo zbliżonym charakterze, realizowanych przez jeden podmiot w tym samym podobszarze rewitalizacji. Są to:

Nr zadania	Tytuł
U1	Budowa boiska wielofunkcyjnego, bieżni i placu zabaw wraz z zagospodarowaniem terenu wokół SP nr 6 przy ulicy Konopnickiej 13 w Będzinie
U2	Termomodernizacja SP nr 6 przy ulicy Konopnickiej 13 w Będzinie
U3	Wykonanie zieleni oraz przebudowa ciągów pieszych w rejonie ulicy Osiedlowej
U4	Wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych na terenach zadrzewionych – Góra św. Doroty, teren przy ulicy Willowej
U5	Przebudowa zieleni w pasie drogowym ulicy 1 Maja
U6	Parking ogólnodostępny między innymi dla mieszkańców Będzina także uczestników zajęć w ośrodku kultury, turystów
U7	Powiększenie i zadaszenie dziedzińca Ośrodka Kultury na imprezy plenerowe
U8	Adaptacja pomieszczeń strychu na sale zajęciowe wraz z termomodernizacją obiektu oraz likwidacja barier architektonicznych w budynku OK
U9	Miejsca parkingowe przy ul. Krasickiego 12 e-h, poprawa estetyki pasów zieleni
U10	Rewitalizacja podwórka ul. Modrzejowska 91 - Zdrowe podwórko – zdrowie mieszkańca
U11	Rewitalizacja i rekonstrukcja Dolnego zamku w Będzinie
U12	Rewitalizacja budynków mieszkalnych na terenie śródmieścia
U13	Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej Powiatu Będzińskiego
U14	Poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej Powiatu Będzińskiego poprzez zastosowanie OZE
U15	Rozwój komunikacji rowerowej w Będzinie
U16	Rewitalizacja obiektów związanych z żydowską społecznością Będzina w celu utworzenia centrum kultury żydowskiej w mieście
U17	Przebudowa zieleni ulicy Małachowskiego
U18	Docieplenie ścian zewnętrznych budynku biurowego MPWiK
U19	Grupa projektów – modernizacja infrastruktury sportowo – rekreacyjnej pozostającej pod zarządem OSIR
U20	Grupa projektów - Uciepłownienie wielorodzinnych budynków mieszkalnych w podobszarze Śródmieście
U21	Grupa projektów - Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych w podobszarze Śródmieście
U22	Grupa projektów- Remonty wielorodzinnych budynków mieszkalnych w podobszarze Śródmieście
U23	Grupa projektów – uporządkowanie przestrzeni miejskiej poprzez wyburzenia całkowicie zdegradowanych budynków mieszkalnych w podobszarze Śródmieście

10.3 Rozwiązania zapobiegające szkodom w środowisku

Wszystkie zaplanowane w ramach Programu działania rewitalizacyjne zlokalizowane będą poza obszarami Natura 2000. W granicach administracyjnych Będzina znajdują się 3 obszary chronionego krajobrazu, a mianowicie Góra Zamkowa (6,7 ha), Góra św. Doroty (147,3 ha) oraz Las Grodziecki (149,3 ha). Na dwóch pierwszych planowane są działania mające podkreślić fakt,

że w przestrzeni miasta są to tereny o najwyższej atrakcyjności pod względem przyrodniczym, krajobrazowym, jak również wypoczynkowym. Tym samym projekty przyczynią się do ochrony tych miejsc. W każdym przypadku zadań inwestycyjnych wymagane jest określenie poziomu ingerencji w środowisko na etapie ich realizacji oraz późniejszej eksploatacji powstałej infrastruktury.

Zaleca się, by planowane działania o charakterze renowacyjnym i termomodernizacyjnym budynków, zlokalizowane również poza obszarami chronionymi, uwzględniały inwentaryzacje ornitologiczne i chiropterologiczne gdyż strychy, stropodachy, otwory wentylacyjne a także niewielkie, kilkudziesięciocentymetrowe otwory i szczeliny w budynkach mogą świadczyć o obecności kryjówek wykorzystywanych przez ptaki i nietoperze, jako miejsca lęgowe i schronienia.

Przedsięwzięcia związane z planowanym zagospodarowaniem terenu (miejsca rekreacji i integracji plenerowej, budowa infrastruktury sportowej itd.), budowa, przebudowa i modernizacja dróg, chodników może wymagać wcześniejszej inwentaryzacji terenu pod kątem występowania gatunków chronionych roślin, grzybów i zwierząt.

11. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami

Wymogiem koniecznym dla wspierania projektów rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności czyli synergia i wzajemne uzupełnianie się świadomie podejmowanych działań poprzez skierowanie strumienia wsparcia na ich realizację dla bardziej efektywnego rozwiązania problemów oraz osiągnięcia założonych celów. Proces rewitalizacji powinien być prowadzony z uwzględnieniem aspektu społecznego, gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego oraz środowiskowego. Dotyczy to wszystkich przedsięwzięć, zarówno tych o charakterze inwestycyjnym, jak i społecznym.

Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które tematycznie wzajemnie się dopełniają. Dzięki temu Program Rewitalizacji oddziałuje na obszar rewitalizacji we wszystkich istotnych aspektach (społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym) przyczyniając się do rozwiązania problemów zgłaszanych przez mieszkańców w procesie partycypacji społecznej oraz zidentyfikowanych w diagnozie wskaźnikowej.

Zapewnienie komplementarności problemowej służy zapobieganiu defragmentacji działań (np. tzw. „rewitalizacji technicznej", „rewitalizacji społecznej" – określeń uważanych za nieprawidłowe z punktu widzenia potrzeb kompleksowości procesu rewitalizacji) koncentrując uwagę na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru. Efektywna komplementarność

problemowa wymaga również powiązana działań rewitalizacyjnych z innymi decyzjami Miasta (np. wynikającymi z innych dokumentów o charakterze strategicznym), co skutkuje lepszą koordynacją tematyczną i organizacyjną prowadzonych działań. Komplementarność problemowa projektów i przedsięwzięć ujętych w niniejszym dokumencie wynika z faktu, że wszystkie one realizują spójne cele Programu Rewitalizacji dla Miasta Będzina.

Komplementarność przestrzenna

Przestrzenna komplementarność wynika z faktu, iż przedsięwzięcia planowane w ramach Programu Rewitalizacji dla miasta Będzina są zlokalizowane na ściśle określonym obszarze, który w procesie tworzenia dokumentu został wyznaczony jako obszar rewitalizacji. W Będzinie tworzy go 5 podobszarów zgrupowanych w 3 zwarte przestrzennie kompleksy („centralny", Grodziec i Łagisza). Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu wzajemnych powiązań pomiędzy projektami/przedsięwzięciami realizowanymi zarówno na poszczególnych podobszarach jak i na całym obszarze rewitalizacji. Zapewnienie komplementarności przestrzennej projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych służy temu, by program rewitalizacji efektywnie oddziaływał na cały dotknięty kryzysem obszar (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach), aby poszczególne projekty rewitalizacyjne wzajemnie się dopełniały przestrzennie oraz by zachodził między nimi efekt synergii.

Celem zapewnienia komplementarności przestrzennej interwencji jest także to, by prowadzone działania nie skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary lub nie prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są co do zasady adresowane do mieszkańców podobszarów rewitalizacji, ale nie wykluczają możliwości udziału osób mieszkających poza nimi. Swoim oddziaływaniem terytorialnym mają docelowo rozwiązywać problemy nie tylko z obszaru rewitalizacji, ale także w całym mieście.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Wdrażanie Programu Rewitalizacji odbywać się będzie poprzez realizację zgłoszonych projektów, zgodnie z harmonogramem i planem finansowym. Powodzenie tego procesu zależeć będzie od bardzo wielu czynników, w tym zaangażowania i sprawności administracji samorządowej, czy aktywności społeczności obszaru rewitalizacji. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna wymaga zaprojektowania takiego systemu zarządzania Programem, który zapewni efektywną współpracę wszystkich interesariuszy procesu rewitalizacji. Zgodnie z definicją rewitalizacji podmiotem odpowiedzialnym za cały proces jest samorząd Miasta Będzina, jednak pełna realizacja założeń Programu będzie skuteczna jedynie przy szerokiej partycypacji społecznej. Współpraca z wieloma partnerami nakłada na Urząd Miasta, jako operatora rewitalizacji istotne

obowiązki. Podstawowym jest informowanie partnerów o wszystkich istotnych dla nich aspektach procesu rewitalizacji. Następnym krokiem jest konsultacja planowanych działań i wspólne wdrażanie, tj. opracowanie koncepcji, akceptowanie rozwiązań i realizowanie projektów rewitalizacji. Uczestnictwo w procesie rewitalizacji ze strony partnerów jest w pełni dobrowolne. Pamiętać należy, że gwarantuje ono realizację projektów w sposób zaangażowany i zgodny z oczekiwaniami interesariuszy.

Komplementarność finansowa

Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności 2014-2020, oznacza, że projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wynikające z programu rewitalizacji opierają się na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS. Silna koordynacja i synergia projektów rewitalizacyjnych finansowanych szczególnie w ramach EFS (głównie nieinfrastrukturalne zadania społeczne tzw. „projekty miękkie") i EFRR (projekty infrastrukturalne) jest konieczna dla uzyskania korzystnych efektów dla obszarów rewitalizacji. Realizacja Programu Rewitalizacji jest uzależniona od możliwości zaangażowania odpowiedniej ilości środków finansowych. Ograniczona ilość zasobów finansowych uczestników rewitalizacji wymusza wsparcie procesu środkami zewnętrznymi. Dla skutecznej realizacji przedsięwzięć konieczne jest pozyskanie wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności (z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania). Charakter poszczególnych projektów i zbieżność ich założeń z kierunkami przyjętymi w RPO Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020 pozwalają założyć realną możliwość pozyskania takiego wsparcia.

Komplementarność międzyokresowa

Zachowanie ciągłości programowej (polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności 2007-2013) ma w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie. Zmiany wprowadzane w programach rewitalizacji odpowiadają na te potrzeby zmian, które wynikają głównie z ich ewaluacji, opartej na systematycznym monitoringu.

Miasto Będzin w projektowaniu wparcia dla rewitalizacji wykorzystuje doświadczenia z poprzednich perspektyw, w tym wnioski z ewaluacji. Nie można zakładać, że nawet pełna realizacja wszystkich przyjętych w dokumencie zadań i osiągnięcie wszystkich założonych celów rozwiąże problemy towarzyszące rozwojowi miasta. Dlatego z całą pewnością można uznać, że część podejmowanych w tym programie obszarów problemowych będzie istotne również dla przyszłych okresów programowania.

Komplementarność w szczególności problemową, przestrzenną i finansową projektów rewitalizacyjnych wynikających z Programu przygotowanego dla miasta Będzina obrazują

utworzone wiązki projektów.

PODOBSZAR ŚRÓDMIEŚCIE
WIĄZKI PROJEKTÓW

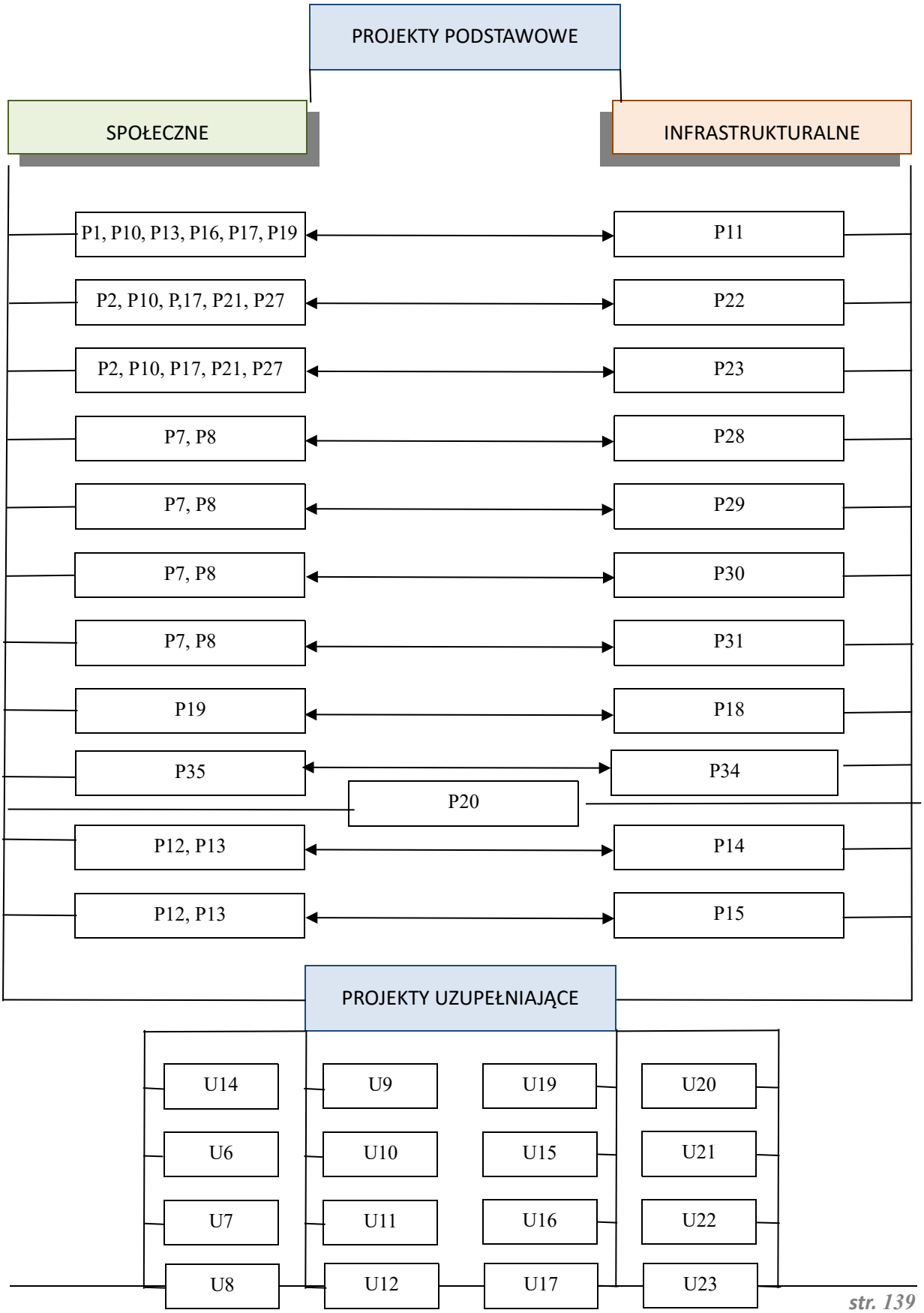

PODOBSZAR ŁAGISZA
WIĄZKI PROJEKTÓW

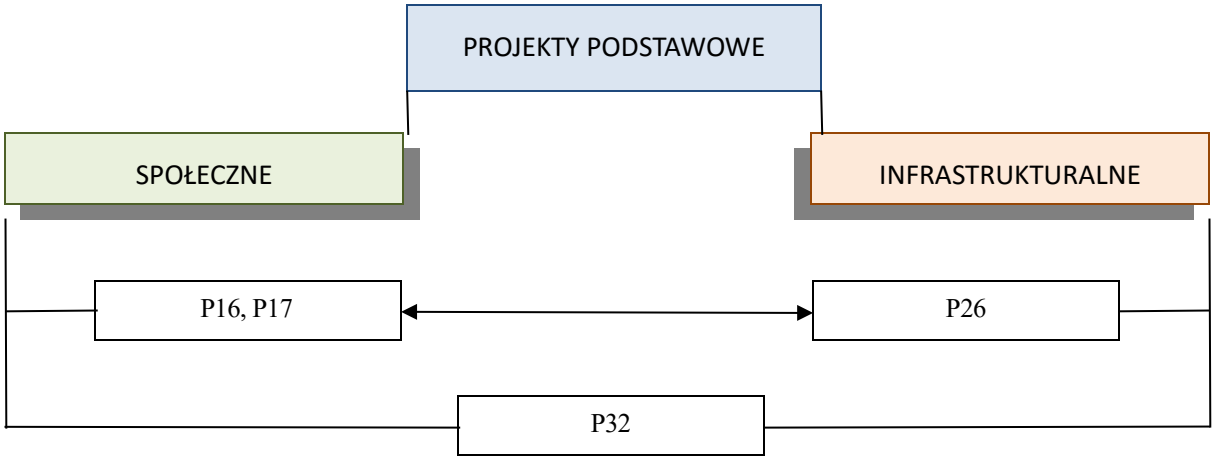

PODOBSZAR WARPIE
WIĄZKI PROJEKTÓW

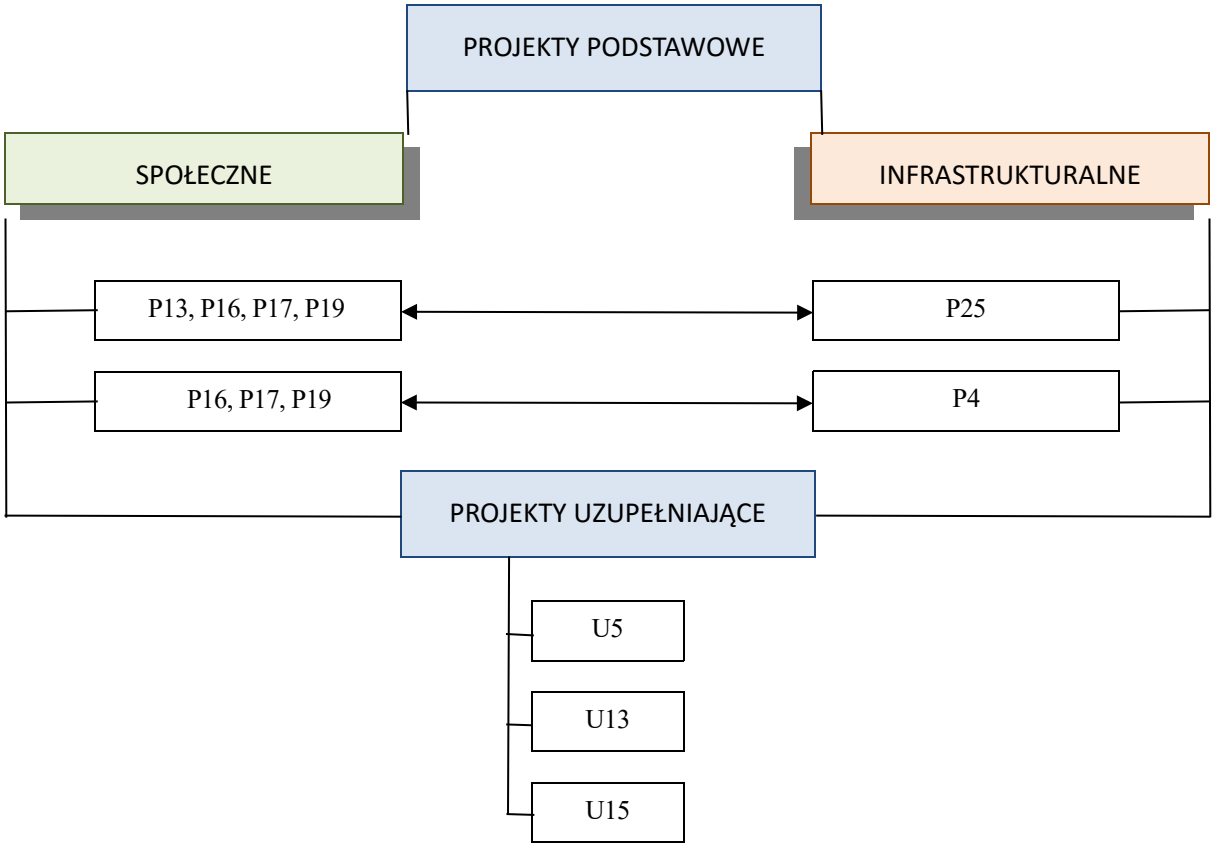

PODOBSZAR GRODZIEC
WIĄZKI PROJEKTÓW

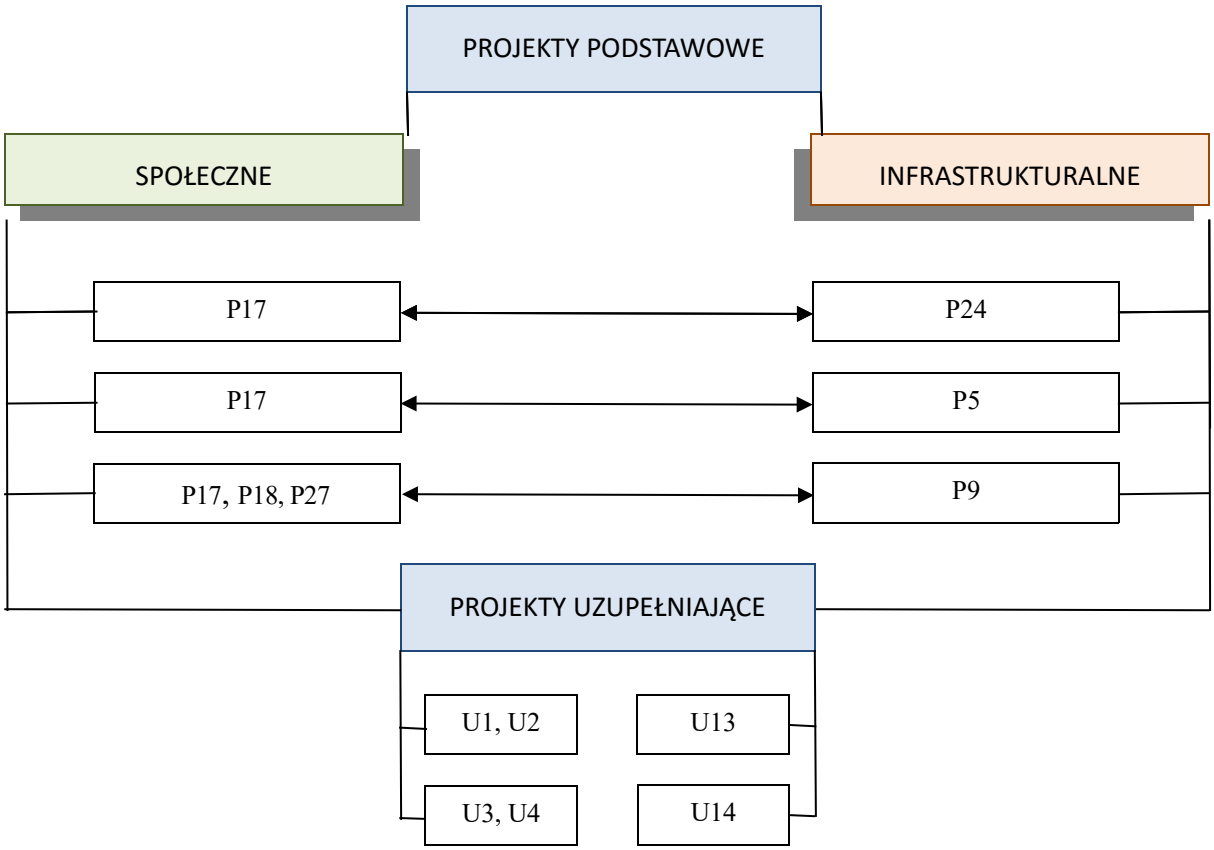

PODOBSZAR KOSZELEW
WIĄZKI PROJEKTÓW

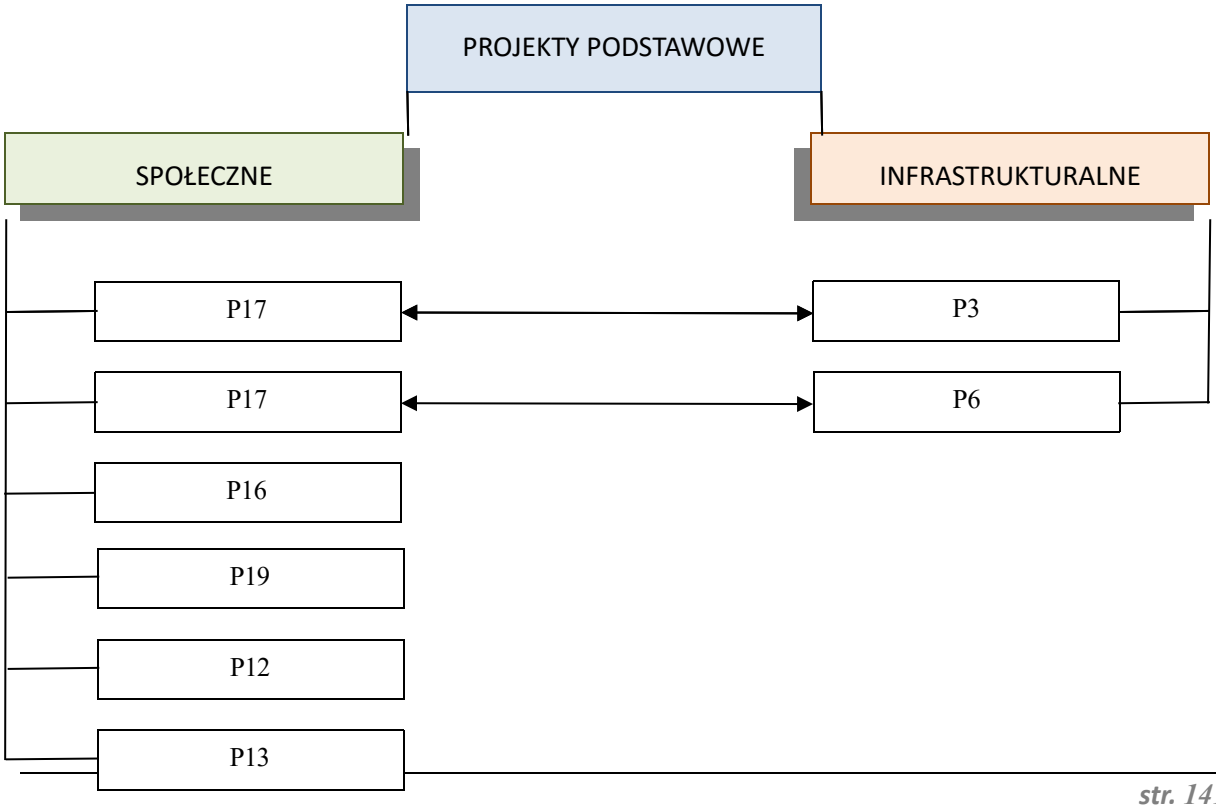

12. Indykatywne ramy finansowe

Wdrożenie Programu Rewitalizacji dla Miasta Będzina wymaga zaangażowania znaczących środków finansowych, przekraczających aktualne i zakładane na najbliższe lata możliwości budżetu Miasta oraz interesariuszy, którzy chcą uczestniczyć w tym procesie. Dla zrealizowania wszystkich zamierzeń niezbędne więc będzie uzyskanie wsparcia środkami zewnętrznymi.

Ich ilość jest jednak również ograniczona. Powoduje to konieczność rywalizacji z innymi jednostkami o dostępne fundusze (tryby konkursowe naboru wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć). Istotne jest zatem rozpoznanie możliwie największej liczby potencjalnych źródeł finansowania zewnętrznego oraz zasad na jakich można się o nie ubiegać. Dzięki temu możliwe będzie zaplanowanie i efektywne przeprowadzenie działań związanych z pozyskaniem finansowania zewnętrznego.

Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji dla Miasta Będzina zostały podzielone na dwie grupy:

- Podstawowe zadania rewitalizacyjne – ujęte na tzw. liście „A”
- Pozostałe, uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne - ujęte na tzw. liście „B”

Na obecnym etapie wartość niektórych zadań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest w znacznej mierze szacunkowa. W przypadku zadań inwestycyjnych zostanie ona doprecyzowana podczas tworzenia dokumentacji projektowej i kosztorysowej, a w przypadku działań nieinwestycyjnych tzw. projektów miękkich w fazie ustalania ich szczegółowych budżetów.

Szacunkowa wartość ujętych w Programie Rewitalizacji zadań oraz planowana struktura wg źródeł pochodzenia wkładu finansowego została przedstawiona w poniżej zamieszczonych tabelach.

Tab. 24 Indykatywne środki finansowe

Wyszczególnienie	Indykatywne środki finansowe w ramach programu rewitalizacji z podziałem na źródła finansowania [w zł]				
	pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł	suma
Podstawowe zadania rewitalizacyjne	13 027 765,00	490 100,00	130 007 935,00	1 769 800,00	145 295 600,00
uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	13 415,00	5 316 000,00	39 509 000,00	330 000,00	58 570 000,00
Razem	26 442 765,00	5 806 100,00	169 516 935,00	2 099 800,00	203 865 600,00

W zakresie zewnętrznych źródeł finansowania uczestnicy procesu rewitalizacji mogą skorzystać ze środków krajowych oraz zagranicznych mających formę np.: dotacji, pożyczek, kredytów, wsparcia kapitałowego. Szczególne znacznie w tym zakresie odgrywać będą środki finansowe przewidziane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

13. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Programu Rewitalizacji dla Miasta Będzin został opracowany w oparciu o ekspercko-partycypacyjny model tworzenia dokumentów strategicznych. W związku z tym w jego tworzeniu kluczową rolę odgrywali eksperci zewnętrzni współdziałający z lokalną społecznością zaangażowaną w pracę nad Programem Rewitalizacji. Rola ekspertów zewnętrznych kończy się wraz z zakończeniem pracy nad dokumentem.

Zaangażowanie interesariuszy reprezentujących sektor samorządowy, organizacje pozarządowe oraz mieszkańców nie kończy się wraz z przyjęciem przez Radę Miejską ostatecznej wersji dokumentu. Zakłada się szeroki udział osób, podmiotów i instytucji również na etapie wdrażania Programu Rewitalizacji Miasta.

Włączanie lokalnej społeczności na etapie budowy Programu Rewitalizacji

Pierwszą fazę prac nad Programem Rewitalizacji stanowił etap diagnostyczny. Wykorzystano w nim dane statystyczne pozyskane z Urzędu Miejskiego, jednostek organizacyjnych Gminy a także z instytucji zewnętrznych (Powiatowy Urząd Pracy, Komenda Powiatowa Policji).

W początkowej fazie pracy w dniu 27 czerwca 2016 roku w Urzędzie Miejskim w Będzinie zorganizowano spotkanie informacyjne dotyczące rewitalizacji. Przedstawiono na nim cel powstania Programu Rewitalizacji oraz korzyści jakie jego realizacja może przynieść dla Miasta. Uczestnikom zaprezentowano także metodologię tworzenia dokumentu i zasady udziału lokalnej społeczności w jego poestwaniu. Spotkanie miało charakter otwarty – mógł w nim uczestniczyć każdy zainteresowany.

Istotnym elementem prac diagnostycznych było też pozyskanie i analiza danych zebranych w procesie badania ankietowego. Badanie przeprowadzono w dniach od 28 lipca do 19 sierpnia 2016 roku. Ankieta diagnostyczna została udostępniona w formie papierowej lub poprzez formularz on-line udostępniony na oficjalnej stronie internetowej Miasta Będzin (www.bedzin.pl).

Poprzez ankietę wszyscy zainteresowani mieli możliwość włączenia się w identyfikowanie najważniejszych problemów oraz potrzeb rewitalizacyjnych w Mieście.

W pięciu rozbudowanych pytaniach wyboru respondenci diagnozowali negatywne zjawiska społeczne, środowiskowe, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, związane z ogólnodostępną infrastrukturą oraz miejscami i sposobami spędzania wolnego czasu. Z kolei w pytaniu otwartym mieli oni możliwość wskazania jakie obszary Miasta ich zdaniem wymagają objęcia działaniami rewitalizacyjnymi.

Łącznie w procesie ankietyzacji zebrano 110 ankiet diagnostycznych, z czego 37 w wersji papierowej i 73 w wersji on-line. Zebrane w ten sposób dane wraz z danymi statystycznymi posłużyły do identyfikacji najważniejszych problemów, natężenia ich koncentracji oraz skali potrzeb rewitalizacyjnych w Mieście.

Po zakończeniu prac nad diagnozą i wyznaczaniu obszaru rewitalizacji opracowanie poddano konsultacją społecznych. Konsultacje trwały od połowy grudnia 2016 r. do 10 stycznia 2017.

Zainteresowane osoby i podmioty mogły wnosić swoje uwagi, zastrzeżenia i sugestie dotyczące diagnozy i obszaru rewitalizacji za pośrednictwem formularza uwag. Formularz został udostępniony na stronie internetowej Urzędu Miejskiego. Wypełniony formularz można było przesłać na adres poczty elektronicznej, przesłać pocztą tradycyjną lub dostarczyć osobiście do Urzędu Miejskiego w Będzinie. W wyznaczonym terminie nie wpłynęły uwagi do dokumentu.

W dniu 9 stycznia 2017 roku w Urzędzie miejskim odbyło się spotkanie konsultacyjne dotyczące diagnozy i obszaru rewitalizacji.

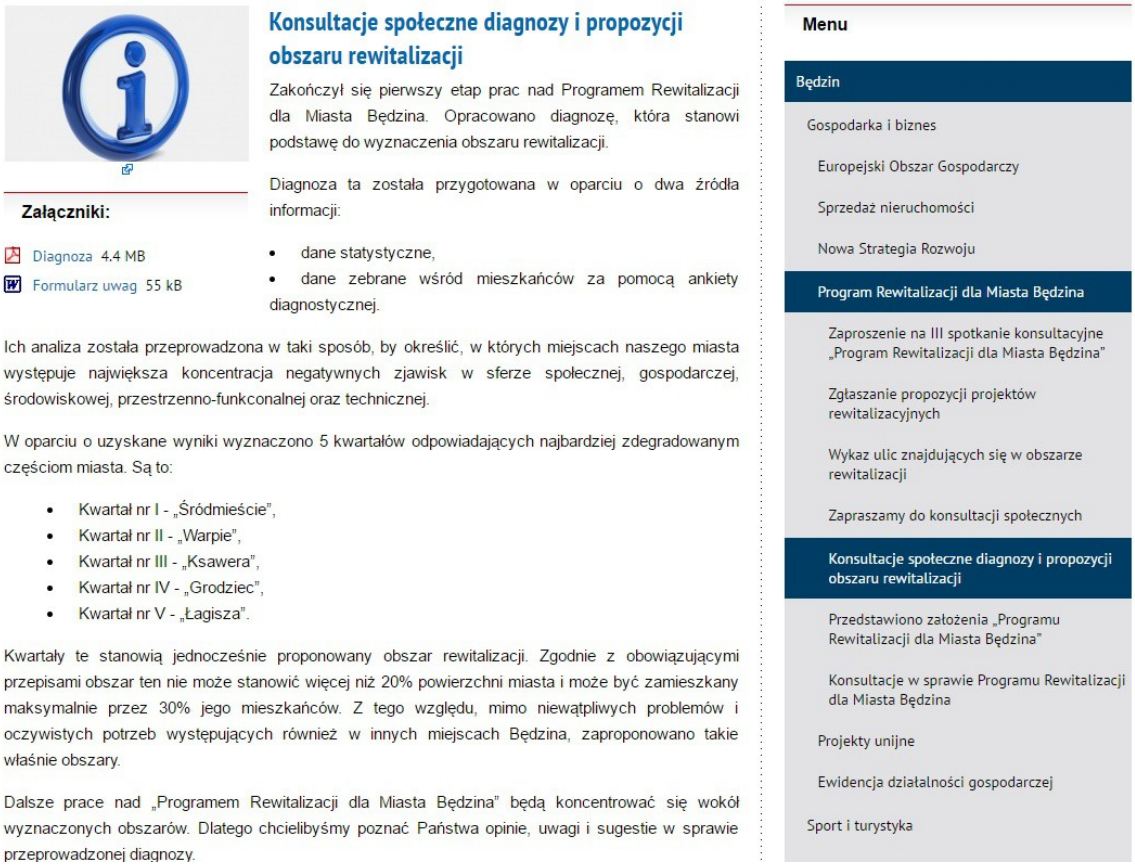

Załączniki:

Diagnoza 4.4 MB

Formularz uwag 55 kB

Konsultacje społeczne diagnozy i propozycji obszaru rewitalizacji

Zakończył się pierwszy etap prac nad Programem Rewitalizacji dla Miasta Będzina. Opracowano diagnozę, która stanowi podstawę do wyznaczenia obszaru rewitalizacji.

Diagnoza ta została przygotowana w oparciu o dwa źródła informacji:

- dane statystyczne,
- dane zebrane wśród mieszkańców za pomocą ankiety diagnostycznej.

Ich analiza została przeprowadzona w taki sposób, by określić, w których miejscach naszego miasta występuje największa koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkconalnej oraz technicznej.

W oparciu o uzyskane wyniki wyznaczono 5 kwartałów odpowiadających najbardziej zdegradowanym częściom miasta. Są to:

- Kwartał nr I - „Śródmieście",
- Kwartał nr II - „Warpie",
- Kwartał nr III - „Ksawera",
- Kwartał nr IV - „Grodziec",
- Kwartał nr V - „Łagisza".

Kwartały te stanowią jednocześnie proponowany obszar rewitalizacji. Zgodnie z obowiązującymi przepisami obszar ten nie może stanowić więcej niż 20% powierzchni miasta i może być zamieszkany maksymalnie przez 30% jego mieszkańców. Z tego względu, mimo niewątpliwych problemów i oczywistych potrzeb występujących również w innych miejscach Będzina, zaproponowano takie właśnie obszary.

Dalsze prace nad „Programem Rewitalizacji dla Miasta Będzina" będą koncentrować się wokół wyznaczonych obszarów. Dlatego chcielibyśmy poznać Państwa opinie, uwagi i sugestie w sprawie przeprowadzonej diagnozy.

Menu

Będzin
Gospodarka i biznes
Europejski Obszar Gospodarczy
Sprzedaż nieruchomości
Nowa Strategia Rozwoju
Program Rewitalizacji dla Miasta Będzina
Zaproszenie na III spotkanie konsultacyjne „Program Rewitalizacji dla Miasta Będzina"
Zgłaszanie propozycji projektów rewitalizacyjnych
Wykaz ulic znajdujących się w obszarze rewitalizacji
Zapraszamy do konsultacji społecznych
Konsultacje społeczne diagnozy i propozycji obszaru rewitalizacji
Przedstawiono założenia „Programu Rewitalizacji dla Miasta Będzina"
Konsultacje w sprawie Programu Rewitalizacji dla Miasta Będzina
Projekty unijne
Ewidencja działalności gospodarczej
Sport i turystyka

Rys. 13 Informacja o konsultacjach społecznych diagnozy o obszaru rewitalizacji

Kolejnym etapem pracy nad dokumentem był nabór propozycji zadań do Programu Rewitalizacji. Zainteresowane osoby, podmioty i instytucje składały propozycje zadań w formie Kart Projektów. Podobnie jak w przypadku ankiety diagnostycznej karty można było składać w wersji papierowej lub poprzez wypełnienie formularza on-line.

Nabór propozycji zadań i projektów do Programu Rewitalizacji trwał od 18 stycznia do 10 lutego 2017 roku.

W trakcie naboru propozycji zadań odbyła się seria spotkań konsultacyjnych adresowanych dla interesariuszy z poszczególnych podobszarów rewitalizacji**:**

- **dla dzielnicy Grodziec:** 6 lutego 2017 r. w filii Ośrodka Kultury w Grodźcu
- **dla dzielnicy Łagisza:** 6 lutego 2017 r. w filii Ośrodka Kultury w Łagiszy
- **dla dzielnic Śródmieście, Warpie i Ksawera:** 7 lutego 2017 r. w Urzędzie Miejskim w Będzinie

W ich trakcie zainteresowane osoby mogły skonsultować swoje pomysły na zadania rewitalizacyjne oraz uzyskać pomoc w wypełnianiu karty zadań.

W oparciu o złożone propozycje zadań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych stworzono w Programie Rewitalizacji dla Miasta Będzina listę podstawowych zadań rewitalizacyjnych oraz wyznaczono kierunki działań w ramach zadań uzupełniających. Przy doborze zadań kierowano się przede wszystkim ich zgodnością z przyjętą w dokumencie wizją oraz celami rewitalizacyjnymi a także możliwością ich realizacji (np. ze względu na kwestie własnościowe oraz finansowe).

Gotowe opracowanie poddano konsultacjom społecznym. W tym celu projekt Programu Rewitalizacji dla Miasta Będzina został udostępniony w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu Miejskiego oraz w wersji papierowej w Wydziale Rozwoju Miasta. Uwagi do projektu można było składać w poprzez formularz uwag. Wypełniony formularz można było przesłać na adres poczty elektronicznej, przesłać pocztą tradycyjną lub dostarczyć osobiście do Urzędu Miejskiego w Będzinie.

Włączanie lokalnej społeczności na etapie wdrażania Programu Rewitalizacji

Działania zaplanowane w ramach Programu Rewitalizacji dla Miasta Będzin będą realizowane przez różnych interesariuszy. Dlatego w procesie rewitalizacji lokalna społeczność powinna odgrywać istotną rolę. Dotyczy to np. niezbędnego procesu monitorowania postępów w osiąganiu poziomu założonych w dokumencie wskaźników. Wyniki monitoringu i badania poziomu zadowolenia interesariuszy z wdrażania procesu rewitalizacji będą stanowiły podstawę do podjęcia decyzji o kontynuacji prac zgodnie z przyjętym w dokumencie zakresem, lub wprowadzeniu ewentualnych modyfikacji w Programie. Potrzeba wprowadzenia takich modyfikacji może wynikać np. ze zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych. Wprowadzane zmiany i korekty powinny być zgodne z powszechnymi oczekiwaniami społecznymi i rzeczywistymi potrzebami rewitalizowanych obszarów.

Komunikacja społeczna

Jedną z istotnych cech metodyki pracy nad Programem Rewitalizacji dla Miasta Będzin była powszechna wymiana informacji i uwag podmiotów bezpośrednio zaangażowanych w tworzenie dokumentu z lokalną społecznością. Jest to w pełni zgodne z przyjętym założeniem opracowania Programu Rewitalizacji poprzez partycypację społeczną. Sprawdzone na etapie powstawania dokumentu formy komunikacji bezpośredniej i pośredniej zostaną utrzymane również na etapie wdrażania. Zakłada się, że Prezydent Miasta Będzina będzie sukcesywnie informował Radę Miejską Będzina oraz mieszkańców Miasta o postępach we wdrażaniu Programu Rewitalizacji. Najważniejsze etapy pracy będą także podsumowywane w formie spotkań, odpowiedzialnych za wdrażanie programu władz Miasta z poszczególnymi grupami interesariuszy.

Istotnym elementem włączenia interesariuszy w proces tworzenia Programu Rewitalizacji było też poddanie pod ocenę społeczną projektu pełnej wersji dokumentu.

Podstawowym kanałem dystrybucji informacji o pracy nad Programem Rewitalizacji była oficjalna strona Urzędu Miejskiego, w której stworzono zakładkę poświęconą rewitalizacji. Istotną rolę odgrywały również spotkania z interesariuszami.

Do informowania mieszkańców Będzina o pracy Programem Rewitalizacji wykorzystywano również prasę lokalną.

14. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji

Warunkiem niezbędnym do osiągnięcia celów założonych w Programie Rewitalizacji dla Miasta Będzina jest przygotowanie systemu wdrażania adekwatnego do planowanych zadań i istniejących uwarunkowań. W tym celu niezbędne jest uruchomienie struktur odpowiedzialnych za koordynowanie i zarządzanie działaniami związanymi z szeroko rozumianą rewitalizacją.

Zarządzanie realizacją Programu Rewitalizacji powierza się Prezydentowi Miasta Będzina poprzez istniejące struktury Urzędu Miasta. W ramach struktur Urzędu działać będzie zespół, do którego obowiązków będzie należało:

- zorganizowanie systemu sterowania i zarządzania procesem rewitalizacji,
- przygotowanie aplikacji w procesie pozyskiwania środków zewnętrznych oraz zapewnienie środków w budżecie gminy na tę część projektów rewitalizacyjnych, które realizowane będą bezpośrednio przez gminę,

- współpraca z innymi strukturami Urzędu Miejskiego odpowiedzialnymi za wdrażanie strategicznych programów rozwojowych, a w razie potrzeby stworzenie struktur organizacyjnych umożliwiających współpracę z zewnętrznymi partnerami Programu Rewitalizacji,
- podejmowanie inicjatyw mających na celu włączanie lokalnej społeczności w realizację Programu Rewitalizacji i zwiększanie partycypacji społecznej w poszczególnych jego elementach,
- prowadzenie prac związanych z monitorowaniem postępów we wdrażaniu Programu Rewitalizacji. bieżąca komunikacja z lokalną społecznością i poszczególnymi grupami interesariuszy oraz prowadzenie akcji promocyjnej nawiązującej do działań zmierzających do wyprowadzenia obszaru kryzysowego ze stanu, w jakim się on aktualnie znajduje.

W proces wdrażania Programu Rewitalizacji zaangażowane będą w pierwszej kolejności następujące struktury Urzędu Miejskiego w Będzinie:

- Wydział Rozwoju Miasta,
- Wydział Gospodarki Nieruchomościami,
- Referat Gospodarki Mieszkaniowej,
- Wydział Pozyskiwania Funduszy Zewnętrznych,
- Wydział Promocji, Kultury, Sportu i Komunikacji Społecznej,
- Wydział Polityki Społecznej i Działalności Gospodarczej,
- Wydział Księgowo – Budżetowy.

Wydziału Rozwoju Miasta pokieruje też współpracą z zewnętrznymi partnerami Programu Rewitalizacji.

Gdyby w przyszłości, w toku wdrażania Programu Rewitalizacji zaszła taka potrzeba, możliwe jest stworzenie w tym celu nowej struktury organizacyjnej. Strukturą taką może być Zespół ds. rewitalizacji, który może pełnić rolę opiniodawczą i doradczą dla Prezydenta Miasta w sprawie realizacji Programu Rewitalizacji.

Zespół – jeśli zostanie powołany - powinien mieć charakter społeczny a jego funkcjonowanie nie powinno być związane z ponoszeniem kosztów. Zespół może stanowić forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami samorządu gminnego, powinien reprezentować mieszkańców obszaru rewitalizacji i interesariuszy, lokalne środowiska gospodarcze, organizacje pozarządowe oraz inne grupy z zainteresowane rewitalizacją.

Zgodnie z przyjętymi założeniami ramy finansowe zadań zaplanowanych do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji dla Miasta Będzina przekraczają możliwości finansowe Miasta Będzin. Dlatego też realizacja procesów rewitalizacyjnych będzie wsparta środkami z zewnętrznych źródeł finansowania, przy jednoczesnym zagwarantowaniu w budżecie Miasta środków niezbędnych do pokrycia wkładu własnego.

W związku z powyższym proces wdrażania Programu Rewitalizacji wymaga zaangażowania Wydziału Księgowo – Budżetowy oraz Wydziału Pozyskiwania Funduszy Zewnętrznych. Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą realizowane zgodnie z uchwaloną przez Radę Miejską Wieloletnią Prognozą Finansową oraz budżetami rocznymi, zapewniając efektywną realizację zaplanowanych działań. W zakresie zarządzania funduszami potrzebnymi do realizacji projektów rewitalizacyjnych zostaje włączony Skarbnik Miasta.

W celu efektywnego oraz zintegrowanego współdziałania różnych jednostek, do realizacji projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych, Prezydent Miasta może powołać Zespół Zadaniowy, w którego skład wejdą przedstawiciele Urzędu lub instytucji odpowiedzialnych za zarządzanie konkretnymi projektami. Powołanie Zespołu Zadaniowego przyczyni się do wzajemnego uzupełniania się oraz spójności realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w zakresie powiązanych projektów inwestycyjnych (twardych) oraz społecznych (miękkich).

Niezwykle istotnym elementem wdrażania Programu Rewitalizacji jest komunikacja z lokalną społecznością i poszczególnymi grupami interesariuszy oraz promocja działań podejmowanych w celu wyprowadzenia obszaru kryzysowego ze stanu, w jakim się aktualnie znajduje. Wdrażaniu Programu, podobnie jak w fazie opracowywania dokumentu powinna towarzyszyć transparentność dla stworzenia przestrzeni wymiany informacji oraz opinii o poszczególnych działaniach i prowadzonych akcjach.

W proces komunikowania struktur zaangażowanych w proces rewitalizacji ze społecznością lokalną musi być włączony Wydział Promocji, Kultury, Sportu i Komunikacji Społecznej.

W tym celu należy wykorzystać między innymi następujące kanały komunikacji i przekazywania informacji:

- strona internetowa Urzędu Miejskiego w Będzinie, plakaty i ogłoszenia rozwieszane w Urzędzie oraz w innych miejscach publicznych na terenach rewitalizowanych lub poza jego granicami;
- kontakty z lokalnymi mediami – prasą, radiem i telewizją; biuletyny i foldery informujące o wykonywaniu konkretnych zadań;

- spotkania z partnerami społeczno-gospodarczymi uczestniczącymi w projektach wynikających z programu rewitalizacji.

Zapewnienie stałego przepływ informacji między zespołem odpowiedzialnym za wdrażanie Programu Rewitalizacji, a lokalną społecznością zapewni cały szereg korzyści. Mieszkańcy nie tylko będą mieli większą świadomość działań podejmowanych przez władze lokalne, ale też będą mogli lepiej zrozumieć czemu te działania służą, jakie przynoszą korzyści, ile kosztują i skąd pochodzą środki na ich realizację. Pełniejsza wiedza w tym zakresie przyczyni się do lepszego zrozumienia toczących się w Mieście przemian społeczno-przestrzennych i gospodarczych. W efekcie większe zrozumienie dla zachodzących procesów przełoży się na pełniejsze utożsamianie się mieszkańców z kierunkami i działaniami wynikającymi z Programu Rewitalizacji dla Miasta Będzina.

Partycypacja społeczna na etapie wdrażania dokumentu musi stanowić jeden z istotnych priorytetów, który warunkuje pełen sukces procesu rewitalizacji. Dotyczy to zwłaszcza przemian społecznych, decydujących o powodzeniu i trwałości całego przedsięwzięcia.

15. System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu

Dla zapewnienia optymalnego zarządzania Programem Rewitalizacji oraz weryfikacji skuteczności prowadzonych działań konieczne jest wdrożenie systemu monitorowania i ewaluacji.
System monitorowania ocenia postępy prowadzonych działań oraz skuteczność osiągania celów Programu Rewitalizacji. W związku z tym przyjęty monitoring koncentrować się będzie na corocznej analizie wskaźników realizacji poszczególnych celów. Do monitoringu wykorzystane zostaną między innymi wskaźniki wskazane w załączniku nr 2 do Uszczegółowienia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Monitorowanie dotyczy wszystkich przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych – realizowanych zarówno przez podmioty publiczne, prywatne podmioty gospodarcze oraz organizacje pozarządowe.
Przykładowe wskaźniki monitoringu wdrażania Programu Rewitalizacji prezentuje poniższa tabela.

Tab. 25 Przykładowe wskaźniki monitoringu

Cel główny Programu Rewitalizacji	Wskaźnik
Cel główny 1: **Aktywizacja społeczności lokalnej**	Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie
	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie

	Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie
	Liczba projektów zrealizowanych w pełni lub częściowo przez partnerów społecznych lub organizacje pozarządowe
	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie
	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie
	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie
Cel główny 2: **Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji**	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków
	Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii
	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych
	Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji
Cel główny 3: **Rozwój infrastruktury na obszarze rewitalizacji**	Liczba wybudowanych/ przebudowanych/ wyremontowanych/ objętych innymi robotami budowlanymi obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego
	Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej
	Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg
	Długość wybudowanych dróg dla rowerów
	Długość przebudowanych dróg dla rowerów

Źródło: opracowanie własne

Monitorowanie polegać będzie na systematycznym pozyskiwaniu i analizowaniu danych dotyczących realizacji poszczególnych projektów realizowanych w ramach Programu Rewitalizacji dla Miasta Będzina oraz projektów z LPR powiązanych.

Monitoringowi podlegać też będzie sposób komunikacji jednostki odpowiedzialnej za wdrażanie (Urząd Miejski w Będzinie) z lokalną społecznością, a w szczególności interesariuszami zamieszkałymi i prowadzącymi działalność gospodarczą i społeczną na terenach objętych procesem rewitalizacji.

Zastosowane będą dwie formy monitoringu:

- Monitoring rzeczowy – polegający na bieżącej inspekcji przeprowadzanych w danym czasie inwestycji, pozyskiwaniu informacji na temat postępów w ich realizacji, zapewnieniu zgodności z założeniami Programu Rewitalizacji.
- Monitoring finansowy – umożliwi kontrolę finansowych aspektów inwestycji oraz zapewni trwałość osiągniętych rezultatów. Dodatkowym aspektem monitoringu finansowego będzie pomoc partnerom uczestniczącym w rewitalizacji w uzyskaniu informacji dotyczących możliwych źródeł finansowania zewnętrznego inwestycji.

Instrumentem wspierającym monitoring jest ewaluacja, czyli ocena i pomiar efektywności realizowanych zadań inwestycyjnych i społecznych, osiąganych wskaźników produktu i rezultatu, a przede wszystkim rzeczywistego wymiaru wpływu programu rewitalizacji na jakość i komfort życia mieszkańców terenu objętego Programem (obszar rewitalizacji). Aby ewaluacja mogła spełniać te kryteria musi być oparta o określone wskaźniki, których osiągnięcie będzie oznaczało spełnienie oczekiwań interesariuszy w stosunku do Programu Rewitalizacji. Wskaźniki te muszą odnosić się do problemów, które zostały zidentyfikowane i zaplanowane do rozwiązania poprzez wyznaczenie celów oraz przypisanych im zadań.

Podstawowym dokumentem w procesie monitoringu i ewaluacji jest raport monitoringowy. Pozyskiwane do tego procesu dane będą dotyczyły m. in.: realizacji harmonogramu, wskaźników, zidentyfikowanych nieprawidłowości na etapie realizacji (jeśli wystąpią) a także nakładów poniesionych na realizację Programu Rewitalizacji.

Raport monitoringowy stanowić będzie podstawę do podejmowania ewentualnych działań korygujących. Raport sporządzany będzie w okresach rocznych, w terminie do końca czerwca roku następującego po okresie będącym przedmiotem monitorowania.

Podmiotem odpowiedzialnym za przygotowanie raportu jest Wydział Rozwoju Miasta. Zasady przygotowywania raportów oraz ich przedstawiania Radzie Miejskiej Będzina oraz społeczności lokalnej, szczegółowo określi zarządzenie Prezydenta Miasta Będzina.

Zatwierdzenie raportu monitoringowego z realizacji założeń Programu Rewitalizacji następuje na sesji Rady Miejskiej Będzina.

W przypadku wystąpienia potrzeby wprowadzenia modyfikacji w Programie Rewitalizacji dla Miasta Będzina Prezydent Miasta może zwołać spotkanie ewaluacyjne z zaangażowanymi wydziałami UM, jednostkami organizacyjnymi, operatorami projektów, oraz wszystkimi zainteresowanymi interesariuszami. W ramach takiego spotkania zostanie omówiona kwestia ewentualnych zgłaszanych korekt. W razie potrzeby Prezydent Miasta inicjuje proces aktualizacji Programu Rewitalizacji dla Miasta Będzina.

Do 30 czerwca 2024 roku zostanie przygotowany raport końcowy z realizacji Programu Rewitalizacji. Raport zawierać będzie analizę skuteczności wdrażania Programu przez cały okres jego obowiązywania.

W celu zapewnienia udziału wszystkich interesariuszy na etapie wdrażania i oceny efektów programu, wszystkie raporty będą sukcesywnie zamieszczane do publicznego wglądu na stronie internetowej Urzędu Miejskiego www.bedzin.pl.

Zarządzanie, monitoring i ewaluacja przy uwzględnieniu wzajemnych zależności oddziaływania powinny przyczynić się do osiągnięcia wszystkich celów założonych w programie rewitalizacji. W efekcie doprowadzić to powinno do postępu cywilizacyjnego i urzeczywistnienia zaprezentowanej w dokumencie wizji.

SPIS TABEL

Tab.1. Zasada analizy parametrów w LPR dla miasta Będzin

Tab. 2. Liczba mieszkańców Będzina w latach 2013-2015 (wg stanu na 31 grudnia)

Tab.3. Liczba mieszkańców Będzina wg ekonomicznych grup wiekowych (wg stanu na 31 grudnia)

Tab.4. Wskaźnik obciążenia demograficznego w latach 2013-2014

Tab. 5. Sytuacja demograficzna w Będzinie wg ulic

Tab. 6. Liczba osób bezrobotnych w latach 2013-2015

Tab.7. Bezrobocie na terenie miasta Będzina

Tab.8. Nadużywanie alkoholu i zjawisko przemocy domowej

Tab. 9. Zasiłki, pomoc w zakresie dożywiania, zaległości w opłacie za gospodarowanie odpadami

Tab. 10 Wyniki z sprawdzianu szóstoklasisty 2016 rok

Tab.11. Wyniki z egzaminu gimnazjalnego w 2016 roku

Tab. 12. Wyniki ze sprawdzianu szóstoklasisty w 2016 roku

Tab.13. Osoby korzystające z zajęć i warsztatów Ośrodka Kultury w Będzinie

Tab. 14. Wyniki analizy danych statystycznych sfery społecznej – matryca koncentracji problemów

Tab. 15. Wyniki badań ankietowych dotyczących sfery społecznej

Tab. 16. Wyniki badań ankietowych dotyczących jakości życia mieszkańców

Tab. 17. Analiza koncentracji problemów społecznych w obszarach

Tab.18. Analiza koncentracji problemów gospodarczych w obszarach

Tab.19. Analiza koncentracji problemów środowiskowych w obszarach

Tab. 20. Analiza koncentracji problemów przestrzenno-funkcjonalnych w kwartałach

Tab.21. Analiza koncentracji problemów technicznych w obszarach

Tab.22. Podsumowanie analizy koncentracji problemów w obszarach

Tab. 23. Powierzchnia i liczba mieszkańców w analizowanych kwartałach (w odniesieniu do gminy Będzin)

Tab. 24 Indykatywne środki finansowe

Tab. 25 Przykładowe wskaźniki monitoringu

SPIS RYSUNKÓW

Rys. 1 Zasada wyznaczania obszaru zdegradowanego

Rys. 2 Limity wielkości obszarów rewitalizacji

Rys. 3. Struktura mieszkańców wg grup ekonomicznych

Rys.4. Koncentracja problemów społecznych w analizie danych statystycznych

Rys.5. Propozycje obszaru rewitalizacji w badaniu ankietowym

Rys.6. Wyniki analizy statystycznej i badania ankietowego

Rys.7.Kwartał I - „Śródmieście”

Rys.8. Kwartał II - „Warpie”

Rys.9. Kwartał II - „Ksawera”

Rys.10. Kwartał IV - „Grodziec”

Rys.11. Kwartał V - „Łagisza”

Rys. 12. Rozmieszczenie kwartałów, które spełniły kryteria obszaru zdegradowanego

Rys.13 Informacja o konsultacjach społecznych diagnozy o obszaru rewitalizacji

SPIS ZDJĘĆ

Zdjęcie 1. Zamek w Będzinie

Zdjęcie 2. Plan Kazimierza

Zdjęcie 3. Rybny RynekZdjęcie

Zdjęcie 4. Dolina Czarnej Przemszy

Zdjęcie 5. Teren przy ul. Sienkiewicza

Zdjęcie 6. Park Krakowska

Zdjęcie 7. Zabudowa mieszkaniowa przy ul. Koszelew

Zdjęcie 8. Cementownia Grodziec

Zdjęcie 9. Wieża ciśnień

Zdjęcie 10. Osiedle robotnicze przy ul. Konopnickiej

Zdjęcie 11. Góra Św. Doroty

Zdjęcie 12. Teren przy ul. Parkowej